

SL 5222
[3]

Kés

27.-

JÚLIUS DETRICH:

TAJOMSTVO

Eleny Dovenskej

Július Detrich :

Tajomstvo Eleny Dvenskej

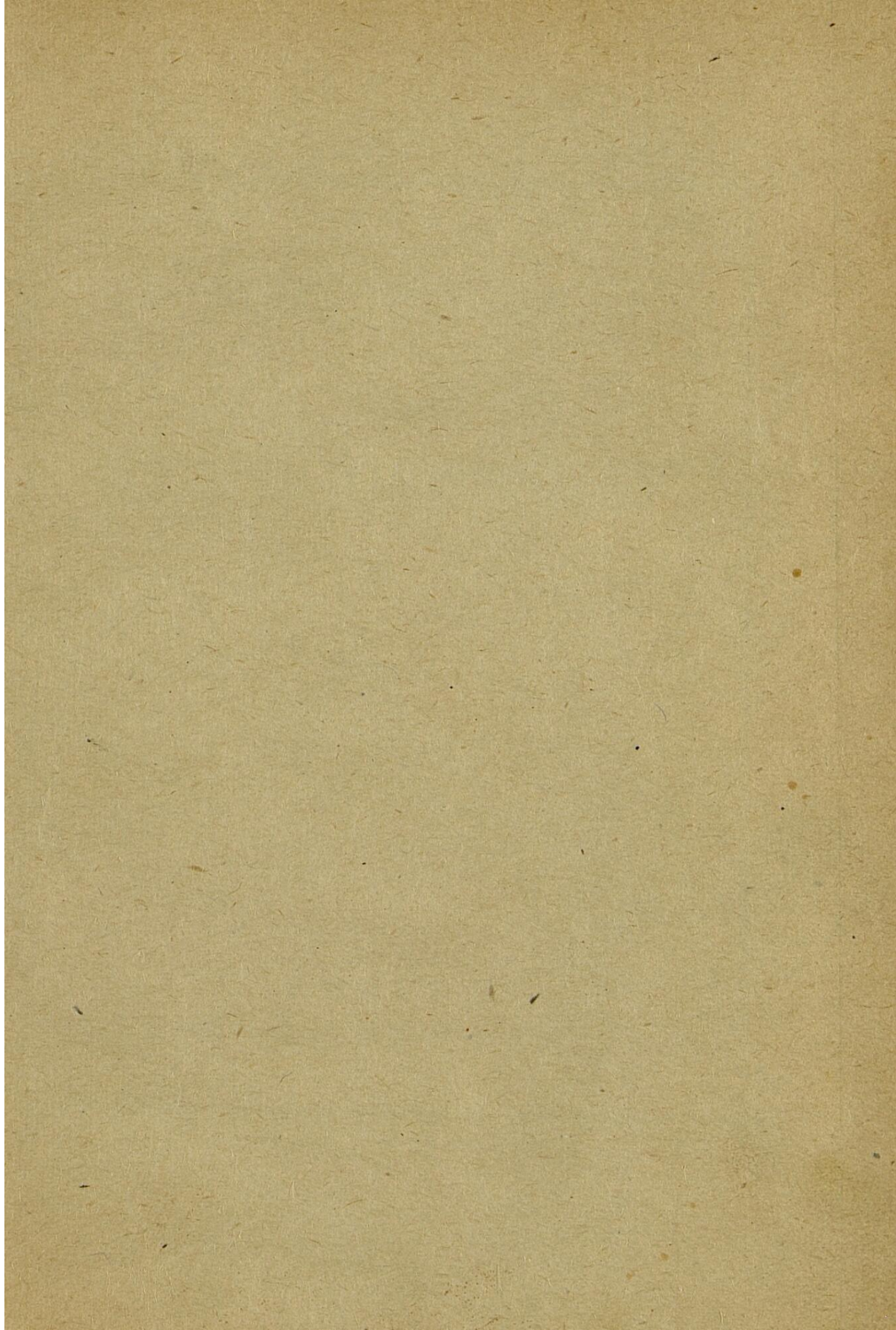
Tento pútavý román zaujme vás hneď od prvých stránok. Zaujímavý dej, odohrávajúci sa v Bratislave, vo Viedni, v Budapešti. Zachytáva senzačné podrobnosti zo života milionárov, ktorí zbohatli na ľudskej ľahkovernosti a slabostiach, zo života pašovateľov omamných jedov a medzinárodných podvodníkov. Popri nich bojuje o česť a záchranu ľudstva skupinka statočných ľudí, medzi nimi nás upúta predovšetkým životný osud viedenskej Slovenky, Eleny Dvenskej, ženy jemnej a krásnej, pevného charakteru a silnej vôle.

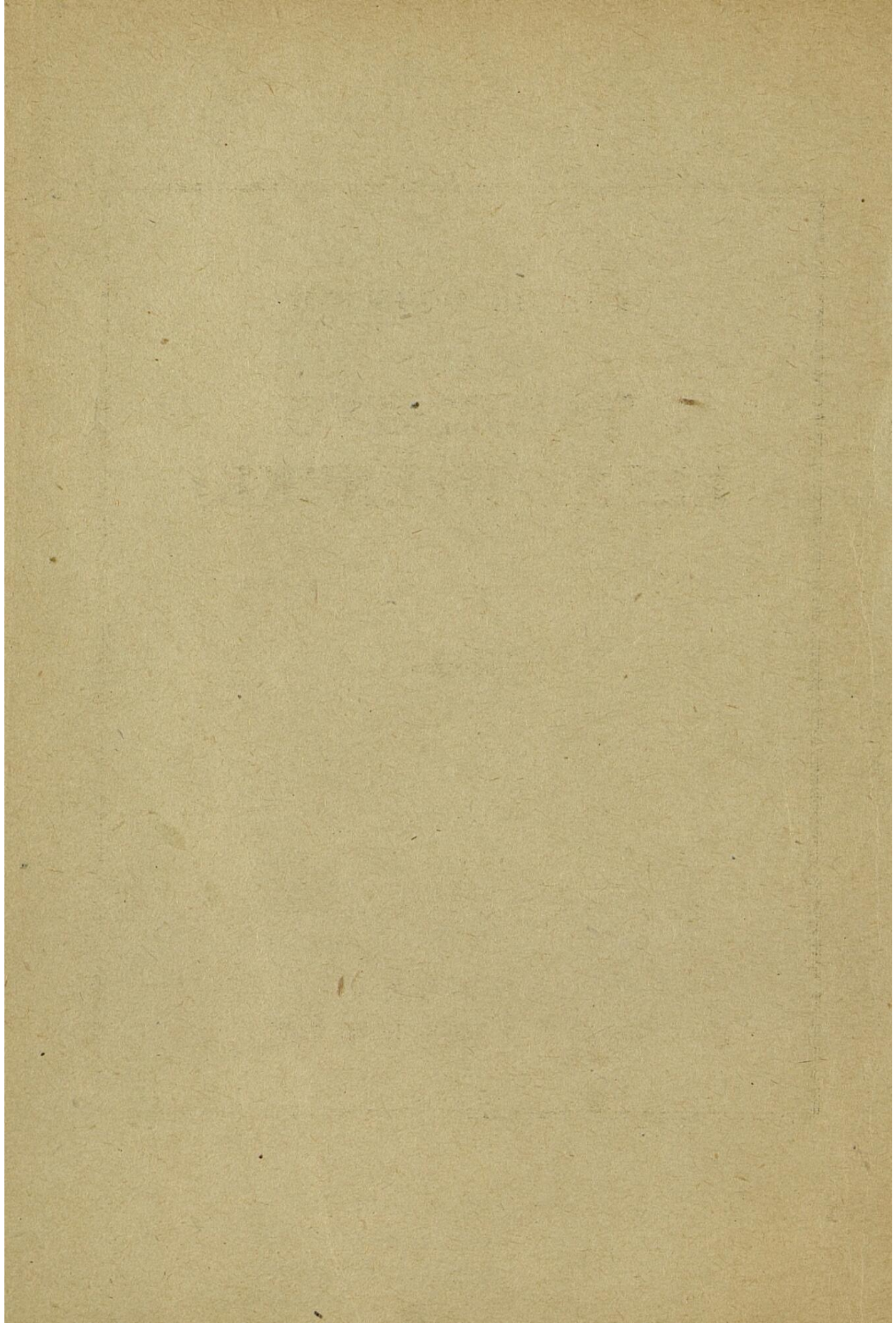
*Tento román vychádzal na pokračovanie v časopise: **Slovenský magazín***

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1950

8368332

JÚLIUS DETRICH

**TAJOMSTVO
ELENY DVENSKEJ**

román

**KORUNA
RUŽOMBEROK**

VIII. 1335
19. X. 1946

EMKA

Vytlačila knižtlačiareň Stecko a Trepáč v Ružomberku.

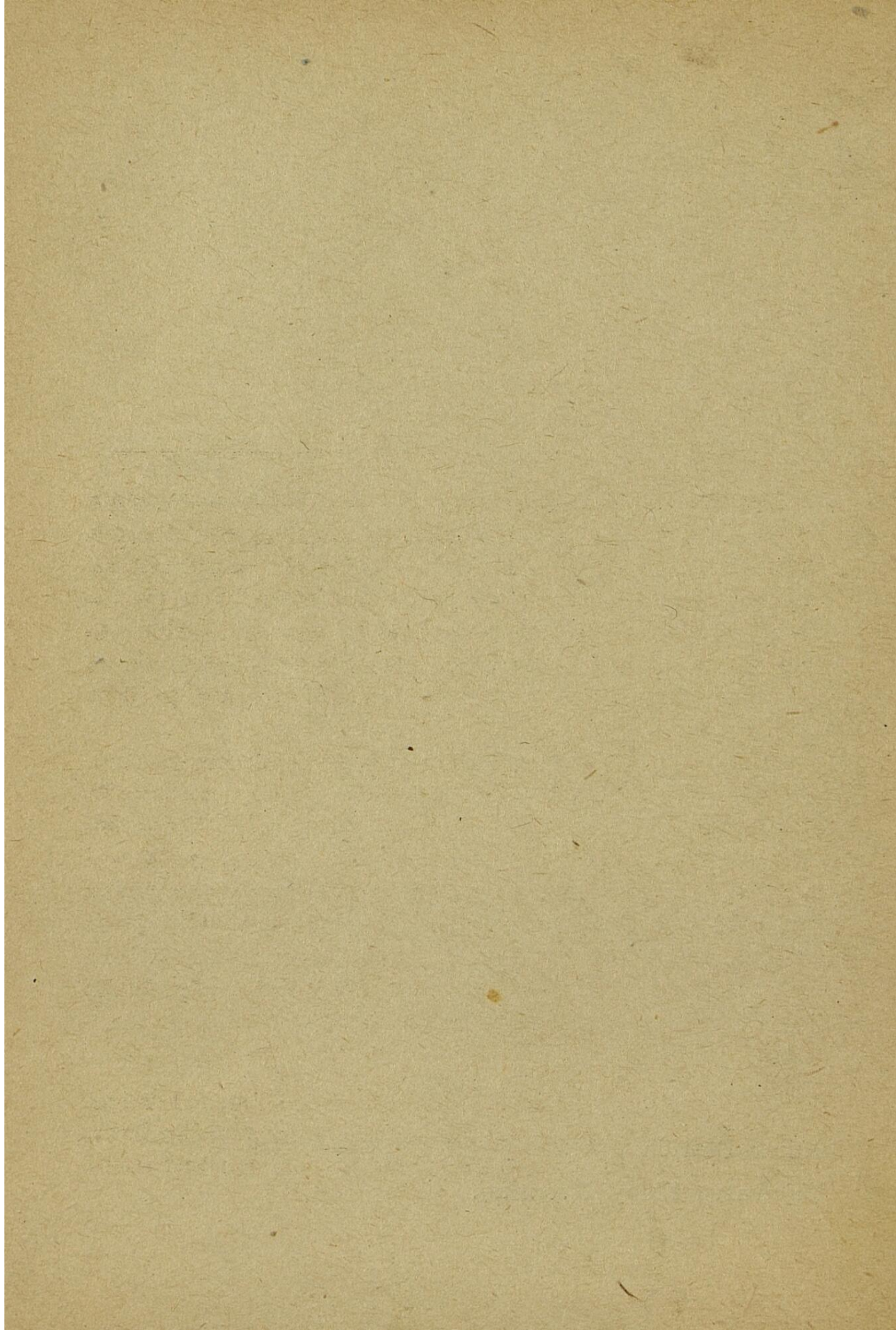
D 5222 [3]

2394/46

Július Detrich:

Tajomstvo Eleny Dvenskej.

I.

Bratislava, Viedeň, Budapešť — tento trojuholník v strednej Európe — je výhodným miestom medzinárodného obchodu každého druhu... Mnoho ráz sa stretávame v prepychových kaviarňach a v medzinárodných rýchlikoch s ľuďmi síce bezchybne oblečenými, ich medzinárodný pas je vystavený na meno známe a významné, ale za ich vlastným zamestnaním sa skrýva iné, nie je dosť jasné a čisté.

A tak pod známym menom a honosným titulom sa mnoho ráz skrýva človek, ktorý pri svojej maske poriadneho človeka má ešte aj inú masku, žije aj iným spôsobom, podľa ktorého sotva by ho bolo možno aj ďalej považovať za člena riadnej ľudskej spoločnosti, keby s neho razom tá druhá maska padla. — A pri takejto úvahe príde človekovi na um, že by bolo dobre, keby dobrotivý Pán Boh obdaril policajtov darom jasnovidosti, aby ľahko a iste mohli rozlišovať dobré od zlého.

*

V prepychovej kaviarni Adlon v Budapešti stretli sa dvaja mužskí, bezchybne oblečení. Sadli si do pravého boxu. Čašník, zbadajúc ich, poponáhľal sa ich obslúžiť. Jeho

prvou starostou bolo zapáliť svetlo v boxe. Keď to jeden z mužov videl, požiadal ho, aby to nechal, že sa porozprávajú aj v pološere. Čašník sa usmial a predsa chcel zapáliť svetlo; vtom muž prudko zvolal : Netreba !

Čašník pozrel do slabo osvetleného boxu, ale len matne rozoznal postavy. Zdvorile sa uklonil a odišiel. V prítmí sa medzitým začal rozhovor. Len čo sa čašník vzdialil, obidvaja mužovia si podali ruky. Šero na chvíľu prešlo svetlo zapálenej zápalky... Dva konce cigariet sa rozžiarili a kotúče dymu začaly plniť box.

— Mám ti povedať niečo vážneho, — bolo počuť hlas jedného muža — Táto naša schôdzka je možno posledná !

— No, no... Dávno som ťa nevidel !

— Tri roky...

— Tak! Hoci som ťa hľadal...

— Hľadal? Nevedel si kde bývam? Veď v mojom dome v Lisabone boli by ti povedali kde som... Nechávam tam vždy...

— Možno... Ale som nevedel, že práve teba hľadám — odvetil druhý.

— Nerozumiem!

— Hneď porozumieš! — odpovedal muž a pokračoval, fajčiac medzitým, akoby vychutnával pôžitok, ktorý mu poskytovala cigareta. — Poznal som ťa ako človeka cti... Ako človeka poriadneho, šlachetného, charakterného a to až do dňa, kedy z čista jasna naraz som zistil, že si obyčajný dobrodruh!

Ticho...

Len muž, ktorého sa to týkalo, prudko sebou trhol. Druhý pokračoval :

— ...A nie dobrodruh... Ale obyčajný prostý vrah!...

— Psssst ! — zasyčal prvý a prudko vyskočil.

— Sadni si !

— Vysvetli mi to! Priateľstvo ťa nijako neoprávňuje k otvorenému hrubému urážaniu! Myslím, si opitý! . . .

— Nie! Som triezvy, — odpovedal muž chláholivejšie a dodal : — Sadni si ! Dobre vieš, že hovorím pravdu !

— Čo si zošalel ? Mlč !

— Ja? Ty mlč! Ty! Ty číslo 77!! . . .

— Čože ? ? . . .

— Ty, číslo 77, mlč! Veď si obchodník s omamnými jedmi . . . Máš na svedomí niekoľko sto ľudí, ktorí podľahli ópiovej vášni, ktorí jednoducho zhynuli, alebo hynú! Staly sa z nich ľudské trosky! Veď si horší ako vrah! . . . Milióny majú pre teba fascinujúcu moc. Ty bohatneš na úkor najcennejšieho bohatstva človeka: na úkor zdravia iných!

— Prosím ťa čuš! — zvolal napadnutý priškrteným hlasom.

Nastalo ticho. V intímnom boxe zavládlo ticho. Trapné a napäté; vzduch bol presýtený dymom, ktorý mal teraz odpornú príchut'. Okrem neho viselo čosi vo vzduchu, čo nebolo možno ani vidieť, ani zachytiť, čosi, čo sa hniezdilo pomedzi cigaretový dym a objímalo hlavy sediacych. Tichosť ako by bola vyčkávajúcim momentom k ďalšej obžalobe a obhajobe.

— Moje čušanie môžeš žiadať len do istého času! Opakujem: Len do istého času!

Uľahčujúci povzdych prvého sa priškrtil. Muž prestal skoro dýchať. Nadhodil:

— A čo potom? Schopný si ma udať?

— Hej schopný som urobiť všetko! Udám ťa bez akejkoľvek milosti a bez ohľadu na naše bývalé priateľstvo. Udám ťa tak, ako by som udal neznámeho človeka, ktorého som videl, že vraždil! Ale... Mám ohľad. No nie na teba, ale na tvoju ženu. Chcem týmto rozhovorom vzbudiť v tebe všetku driemajúcu silu: vzpomätať sa! Hľadám u teba posledný zvyšok cti a charakteru, ktorý by bol schopný postaviť sa proti tvojím chúfkam a odvrátiť ťa od tejto trestuhodnej činnosti. Musíš mi sľúbiť, že pretrháš všetky nitky spojujúce ťa s východom... A dodavateľov morfia, ópia a kokainu, ktorí pracujú s tebou, dáš mi bez akéhokoľvek ohľadu na starosť! Počuješ?

— Čo ti prišlo na um? Veď je vojna. Nijaké spojenie s Východom nemám! Ako ho vôbec môžem mať?

— A čo lietadlá?

— Lietadlá? Aké? ktoré?

— Lietajúce pod tureckou vlajkou! Myslíš, že neviem o nich? Päť lietadiel lietajúcich pod vlajkou Portugalska. Myslíš, že neviem ani o nich? Či si myslíš, že obvinenia, ktoré som hodil na teba, sú obvinenia bez akéhokoľvek základu a dôkazov? Hovorím otvorene a jasne: V твоjich službách je desať tureckých námorníkov, tridsať portugalských a traja španielski. Tu v Budapešti máš dvoch priekopníkov morfia a ópia. Vo Viedni štyroch! Lietadlá pod tureckou vlajkou pristávajú na území Sýrie...

— Čuš!... Čuš!... Čuš!... Lebo...

— Ako som povedal: Budem čušať, ale len do istého času! Potom...

— Potom?

— Potom stráca pre mňa platnosť slovo priateľstvo. Stručne povedané: nepoznám milosti. A hrubo povedané: Som bezohľadný! Nuž, vyberieš si?

Prsty tučné a krátke bubnovaly rozčúlene po stole.

— Pochop moju situáciu! Pochop! Mohol by si mlčať ...
Mlčať! Dám ti sto tisíc ...

Druhý vstal.

— Nie, nie! Neodchádzaj! Sadni si ešte ...

— Nemám tu čo robiť.

— Nemáš? Nie ... nie ... Sadni si!

— Považuješ ma za vydierača?

— To nie, to nie, ale ...

— Nemôžeš mi ponúkať peniaze. Vieš dobre, že ich nepotrebujem.

— No, nie preto ... Zle ma rozumieš!

— Nevyhováraš sa! Bolo to srozumiteľné!

— Nie, nie ... Neber to tak ... Pochop moju situáciu. Som úplne bezradný! Nie je to tak ľahko zbaviť sa všetkého. Som v tom a zbaviť sa toho, — je uvrhnúť mnoho ľudí do väzenia a ďalších zbaviť pravidelného dodávania tovaru ... Som bezradný! Aj rád by som sa zbavil, ale **Vieš ...**

— Pozri; organizácia predaju morfia, ópia a kokainu, ktorú si vytvoril, bola prácou tvojho múdreho mozgu, ktorý vylučuje slovo bezradnosť. V tejto organizácii, ktorá siaha do hraníc Sýrie, cez Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko a Portugálsko, zrkadlí sa tvoja veľká schopnosť organizačná, obchodná. Nuž a keď hovoríš o bezradnosti, hovoríš to len preto, lebo myslíš na ďalší miliónový zisk!

— Nie, mýliš sa.

— Nemýlim sa! Musíš si uvedomiť svoju situáciu! Musíš sa vžiť do všetkého tak, ako som sa vžil ja. A uvedomiť si musíš, že len ohľad na tvoju rodinu ma zdržiava udať ťa ako obyčajného podliaka. Ak je v tebe len trocha citu, trocha pevnej vôle, čo hádam je, tak tu niet nijakej bezradnej situácie.

— Mám pevnú vôľu, rád by som sa toho všetkého zbavil, ale... Hovorme otvorenejšie! — začal náhle, začínajúc týmto akýsi nedostatočný úvod k predpokladaným podmienkam.

— Dobre. Otvorená hra je milšia — povedal prvý. — Veď aj ja som šiel otvorene na teba, z čoho pevne verím, vzide dobré ovocie! Skrývaš sa ako krt! Nikde nemáš pokoja. Tvoj pohľad je pohľadom človeka, ktorý si nie je istý v ničom. Hodinu, deň, noc nemáš pokoja. Bojíš sa nových tvárí. Musíš sa vzoprieť minulosti i prítomnosti a mať pred sebou zajtrajšok. Musíš začať nový život! Muž ako si ty, musí mať odvahu vzdať sa toho všetkého! Preto: Len pevná vôľa ťa môže zachrániť. Iné nič!

— Pevná vôľa! — zastenal muž. — Máš ju ty?

— Ja? — podivil sa prvý. — Mám ju! Bez nej by som tu ani nebol! A ani obvinenia by som na teba nevzniesol, keby som ju nemal.

— Ach... — zaškeril sa muž neprirodzene. — Dobre! Musím ti teda znázorniť svoju pravú situáciu. Musím ťa postaviť do takej situácie, ktorá ti aspoň približne predstaví moju, spojenú so vzdaním, sa obchodov s omamnými jedmi.

— No?... Narážka je síce nejasná...

— Vysvetlím ti hneď všetko. Keď to prevedieš, nuž

tak, — buď istý, vzdám sa všetkého a začnem, ako ty hovoríš: nový život!

— Pokračuj! — povedal prvý trpezlivo. Tušil vzpamätanie sa druhého, z čoho sa dalo usudzovať na premyslenosť ďalekosiahleho významu a zámeru.

— Hovorím otvorene: vzdám sa obchodov s omamnými jedmi, keď ty prevedieš úlohu, ktorú ti sverím. Je to úloha ťažká, skoro taká, ako vzdať sa obchodov s omamnými jedmi. Ale, ako ty hovoríš, aj táto úloha závisí od dobrej vôle. Dáš mi čestné slovo, že ju prevedieš?

— Aha! Zrodil sa nový plán! — konštatoval prvý muž hlasne. — Dobre. Máš moje čestné slovo! Prevediem všetko, ak sa to netýka vraždy, alebo čosi podobného...

— Aha! Vidiš tu to máš! Je to čosi podobného... To je aj u mňa! Ale vražda to nie je. Na to treba mať len odvalu a pevnú vôľu dokázať veci, spojené s istými ťažkosťami a s obavami!

— No... Máš to, ako predbežne tuším, dobre premyslené. Hovorím, dobrý je z teba organizátor a ešte lepší obchodník! Nuž povedz, čo je to!

Druhý muž začal hovoriť. Pomaly, pevne, s akýmsi víťazoslávnym tónom v hlase. Keď skončil, prvý muž vstal. A hneď vstal aj druhý. Pozreli si vzájomne do očí.

— Tušil som v tom pascu! — povedal prvý.

Druhý sa máličko usmial, maskujúc tvár napätou grimasou. Tmu roztrhávalo matné svetlo žiarovky vedľajšieho boxu. Ruky mužov sa kedy tedy zdvihly s cigaretami k ústam.

— Tvoj zámer je jasný: Chceš sa ma zbaviť na niekoľko mesiacov. Áno, chceš! Úmyselne sa postaráš, aby som pri prevádzaní sverenej úlohy padol do rúk polície. Chceš ma

dostať za mreže, rátaš slovom s ďalšou voľnosťou a s ďalšími obchodmi, po prípade aj s mojou smrťou! Taký je smysel tvojho jednania!

— No, nie...

— Nenamáhaj sa! Viem, čo chceš a čo tým sleduješ... Ale vopred ťa musím upozorniť: Keď padnem ja, padneš aj ty! Lebo keď ja neodpoviem do troch dní predsedovi Spoločnosti pre potieranie obchodov s omamnými jedmi, teda tento otvorí zapečatenú obálku, v ktorej je uvedené tvoje pravé meno!

— Tak teda! Ty si v službách Spoločnosti pre prekazenie obchodov s omamnými jedmi? Ty? Ty? — rozčúľil sa.

— Som členom Spoločnosti... Na prevedenie úlohy, ktorú si mi sveril, dal si mi k dispozícii dvestotisíc korún...

— V takom prípade nemá celá vec významu! Zbavujem ťa čestného slova... zajakal sa druhý vzrušene.

— Tak? Nemá významu? Má! Nieкто si pomôže! Sbohom!

Muž vyklzol z boxu, zatiaľ čo druhý pritlačil rozčulene ohorok cigarety.

Kocky sa vrhly.

Tak sa skončil rozhovor dvoch mužov v prepychovej kaviarni Adlon v Budapešti.

II.

Bratislava.

V národnom divadle práve dokončili predstavenie Straussovej operety: Ružový gavalier.

Bratislavské náročné obecenstvo sa rozchádzalo v uspokojení. Solídnejší išli domov, nespokojnejší sa zatárali ešte na pohárik slovenského vína.

— Ulice pomaly pustly.

Len pred Národným divadlom zostalo mladé dievča, oblečené v modrom kabáte. Na hlave malo bielu čiapku, najnovšieho vzoru. Zpod nej sa vlnily zlatogaštánové vlasy, mäkko splývajúce na jej útle pleciah. Ako sa zdalo, nijako ju netrápilo, že práve odbila — polnoc.

Dobrotivý Pán Boh vie, prečo sa jej zapáčily šedivé, starobilé múry bratislavského hradu, vyčnievajúce do výšky, ako by sa dotýkali nebies.

Zachcelo sa jej prizrieť sa im bližšie.

Ulicami prešlo niekoľko aut a oneskorených chodcov. Inak bolo všade ticho. Na málo frekventovaných uliciach zhasly jednotlivé svetlá. Práve takýmito polotmavými uličkami uberalo sa mladé dievča na hrad...

Pri moste sa pohla stráž a na uhloch ulíc sa vynorily postavy strážnikov, uspokojivo sa rozhliadajúcich na všetky strany.

Na uliciach bolo ticho, ale nočné miestnosti byly plné. Ľudia sa bavili. Živá slovenská hudba dvíhala nohy do rytmu — trpkosť života a neistota o zajtrajšok utápaly sa vo víne a vo vášnivých bozkoch krásnych žien...

Ale medzi tým všetkým úzkou uličkou, vedúcou na hrad, pohybovaly sa dve postavy. Postava mladého dievčaťa a druhá neznámej bytosti.

Táto druhá vzbudzovala podozrenie.

Bola to postava vysoká, chudorľavá a iste by bola ešte vyššia, keby nešla shrbene. Hlavu mala akosi vopred naklonenú a celá hrud' bola akosi skrivená. Kráčala pomaly, malátne, s kroka na krok merala uličku, zväčša ponorenú v tme.

Sporé svetlá vrhaly neustále neurčité tiene na všetky strany. Mnohé z nich skresľovali pomaly sa pohybujúcu postavu v uličke...

Náhle zastala.

Počula svižný krok mladého dievčaťa.

Vysoká postava uskočila k stene starého domu. A tam v tme vyčkávala jej príchod.

Ticho.

Do nočného ticha len kedytedy kloply podpätky mladého dievčaťa. Vtom vystúpila zpoza rohu — priamo k neznámej bytosti. Tá sa pohla. Dievča zľakane vykričlo a uskočilo.

— Nebojte sa! — povedala neznáma bytosť a priblížila sa k nej.

Bola to stará žena, oblečená v dlhý čierny kabát, černejší od tmy noci. Zapnutý ho mala až po krk. Na hlave mala starú vlnenú čiapku, zpod ktorej vyzeralo niekoľko zdrapov riedkych, šedivých, skoro bielych vlasov. Jej tvár bola strhaná; bola to tvár tvrdých, skoro mužských rysov...

— Nebojte sa! — povedala dievčaťu. — Podťte so mnou! Prisahám, že sa vám nič nestane! Nebudete to ľutovať! Získate za to stotisíc korún!

— Stotisíc? — žaslo dievča. — A za čo?

— Len za to, že pôjdete so mnou a zostanete niekoľko dní v uzavretej miestnosti.

— Stratili ste rozum? — zvolalo dievča pohoršene. — Dajte mi pokoj! — a prestrašene cúvlo zpät.

Žena v čiernom kabáte jej však skočila do cesty.

— Neodchádzajte! — a mimovoľne chytila ju okolo pásu.

Jej dlhé ruky sa natiahly. Dievča videlo jej chudé dlhé prsty — vykričlo zľakane a jej výkrik sa ozýval až kamsi na koniec ulice.

— Nekričte! — vyrazila žena v čiernom niekoľko rás za sebou. — Môj umysel je najpocitivejší! Podťte so mnou, prisahám, že sa vám nič nestane.

— Dajte mi pokoj!

Mladé dievča opäť prenikavo vykričlo... Krik naplnil priesor zlovestnej tmy. Bol to krik úpenlivý, prosebný.

Čochvíľa sa ozýval buchot od otvárania okien a dverí a niekoľko ostrých svetiel krížom-krážom preťalo plášť hustej tmy.

Žena v čiernom sa zľakla.

— To som nechcela! — povedala šeptom.

Dievča sa triaslo. Chcelo vyskočiť a chytré preč od nej, ale potklo sa a — spadlo. Žena v čiernom, možno s dobrým úmyslom, chcela jej pomôcť vstať, ale jej snaha sa stretla s novým predeseným výkrikom dievčaťa. A ako sa tak starena k nej zohla, vypadlo jej čosi z vrečka kabáta dievčaťu priamo na ruku.

— Hej! Kto volá? — zaznel odkiaľsi hlas. Bol to strážnik, ktorý sa vynoril náhle z tmy.

Vtedy už žena v čiernom utekala ako šialená dolu úzkou uličkou.

Dievča sa zdvihlo a automaticky vstrčilo predmet, ktorý vypadol žene z vrečka, do svojho kabáta. Bola to tabatierka.

Niekoľko mužov vyšlo z brán domov a okolo dievčaťa utvoril sa čoskoro neveľký shluk zvedavých tvári. Strážnik sa vypytoval na udalosť. A keď dievča vypovedalo príhodu, niekoľko mužov sbehlo uličkou prenasledovať ženu v čiernom.

— Kde bývate? — spýtal sa strážnik.

— V hoteli Imperial.

— Nie ste z Bratislavy?

— Nie. Som z Viedne.

— Viedenská Slovenka? — tušil strážnik.

— Áno! — prisvedčila. — Prišla som do Bratislavy práve včera ráno. Bola som na predstavení v Národnom divadle a odtiaľ, zľákaná starobylými múrmi hradu, vydala som sa sem, chcúc vidieť hrad zblízka za noci.

— To je odvaha! A váš pas?

Ukázala mu pas. Strážnik nazrel do neho:

Elena Dvenská, súkromnica z Viedne.

— Ďakujem! — povedal zdvorile a usmial sa.

— Ale nemám dojem, ako by tu išlo o dajaké zločinné prepadnutie. Skôr sa mi všetko zdá trochu záhadné a fantastické. Nemyslíte?

— Nevyvraciam to, pane. Možno som sa len viacej zľakla. Keď teraz spokojne nad tým uvažujem, nezdá sa mi, že by žena v čiernom kabáte mala skutočne nejaké zlé úmysly. Iste to bude nejaké nedorozumenie.

— Zdržíte sa tu dlhšie?

— Nie. Zajtra odchádzam do Tatier.

— Do rána, dúfam, že ženu v čiernom nájdeme. Poznali by ste ju?

— Iste. Ale vari nemá smyslu ju hľadať. Odniesla som to, vďaka bohu, len preľaknutím a ako vidíte už som zas pri sebe. Aj tak zajtra ráno odchádzam. Nemalo by to významu prenasledovať ju a brať na zodpovednosť.

— Má to význam, slečna! Má to význam pre dobrú povesť Bratislavy. Vec dôkladne vyšetříme, ale keď si želáte...

— Skutočne si želim, aby ste ju neprenasledovali. Ja sama najradšej by som sa vyhla nepríjemnostiam. Istotne nemala zlé úmysly. Tak sa nazdávam. Ďakujem. Pôjdem do hotela. S Bohom.

— Nebojíte sa?

— Nie.

Strážnik sa pozdravil a Elena Dvenská dala sa dolu ulicou priamo k svojmu hotelu.

III.

Hodiny v hale hotela Imperial ukazovaly dve po polnoci, keď sa Elena vrátila z náhodne prežitého, neprijemného dobrodružstva.

Vrátny čosi hovoril do fúzov. A len čo pristúpila k nemu, podal jej kľúč od izby. Vzala ho a chytro sa ponáhľala hore schodmi. Cestou jej prišla na um tabatierka. Chytro vsunula ruku do vrečka. Skoro na ňu zabudla! Tabatierka! Prsty sa jej rozochvene dotkli lesklej striebornej schránky cigariet a jej pohľad prekvapene utkvel na umelecky vyrytom monograme: R. R.

— Podivné! — povedala si v duchu a obdivovala umelecky vryté písmenká. V skutočnosti celá tabatierka bola nádherná práca. Zaujímavá a pritom záhadná, preto, že pochádzala od ženy v čiernom kabáte, ktorá vyslovila podivnú žiadosť; ísť s ňou na neznáme miesto. Písmenká R. R. ako by čosi určitejšie vravely o jej osobe.

Pri tomto premýšľaní pocítila zrazu výčitku, prečo sa o tabatierke nezmenila strážnikovi. Cítila jasne nesprávnosť svojho konania. Ako vôbec mohla zabudnúť na také niečo! Má sa vari vrátiť a oznámiť vec policajnému riaditeľstvu? Už urobila krok späť, ale čosi ju pobádalo k rozvahe. Uvažovala. Samotný monogram hovoril mnoho,

i keď nie práve jej, ale polícia istotne by bola vďačná za takýto argument.

Nezaprela sa v nej vrodená ženská zvedavosť. Len v tomto okamihu pocítila jasne a určite túžbu: nazrieť do tabatierky bez iných svedkov. Predložila si niekoľko ráz netrpezlivo otázku, čo môže byť v tabatierke. Cigarety, to predpokladala, ale okrem nich možno tam bude niečo, čo strhne clonu so záhadnej ženy v čiernom.

S takou nedočkavosťou a zvedavosťou vstúpila chytro do svojej izby a zapálila svetlo.

Tu, v jasne osvetlenej izbe, vynikla Elenina zvláštna krása. Mala sotva dvadsať rokov. Nos, oči, ústa, všetko splývalo harmonicky v celok s jej štíhlou, grációznou postavou. Celá jej bytosť vyžiarovala zo seba zvláštný druh podmanivého čara, dlho tkvejúceho v pamäti.

Zobliekla kabát a prehodila ho cez stoličku. Pritom ustavične vpíjala sa očami do monogramu tabatierky: R. R., ktorú medzitým položila na podnos s knihami.

Teraz sa chcela nerušene podrobiť prehliadke tabatierky. Držiac ju v ruke, vzrušene hľadala spôsob, ako ju otvoriť.

Pritisnutím malého vyklienku počula slabý cvakot — a vrchnák tabatierky vyskočil tak prudko, že sa toho skoro naľakala.

Usmiala sa svojej bojazlivosti. Oči sa jej leskly vzrušením. Vpíjaly sa do útrob tabatierky. Ale neboly to len obyčajné cigarety. Konček maly pozlatený a každá mala na sebe monogram: — čierne písmenká: R. R.

Elena mala pocit, že toto všetko, čo sa nepredvídane stalo, musí mať ešte nejaké pokračovanie a koniec je ešte veľmi ďaleko.

— Krásne! — povedala nahlas a v duchu pomyslela: — Ale záhadné! A vtom, prv ako sa nazdala, jej jemný čuch zachytil cigaretový vonný dym...

Prudko zdvihla hlavu. A oči jej zaletely na stôl — kde na krajíčku bola položená vyhasínajúca cigareta a na nej písmenká R. R., také isté, ako na cigaretách v tabatierke, roztancovaly sa pred Eleninými očami.

Telom jej prešiel mráz. Uskočila chytro ku dverám. Celá sa triasla. Pohľad jej klzal s predmetu na predmet. Pod záclony, pod otoman, pod posteľ, avšak nikto tu nebol. V izbe bola len ona sama. A predsa! Musel tu niekto byť, a to tesne pred jej príchodom, lebo cigareta dymí i teraz!

Nález cigarety R. R. hovoril o bezprostrednej blízkosti ženy v čiernom. Tohto faktu si jasne bola vedomá. Nad všetku pochybnosť: Žena v čiernom musela tu byť, keď jej tu zanechala tak jasnú navštívenku! Iste spozorovala stratu tabatierky. Elena uvažovala. Chyžná Eva musí o tom vedieť, že tu niekto bol. Preto ani nepomyslela na nič iné, nedočkave na ňu zazvonila.

Dostatočne uspokojená, priblížila sa k stolu a poobzerala si bližšie cigaretu s cigaretami z tabatierky. Boly rovnaké. So všetkou určitosťou vylúčila možnosť, že by cigareta patrila niekomu inému.

Na dverách ozvalo sa zaklopanie. Chyžná Eva vstúpila, prekvapene krútiac očami. Nevedela si predstaviť, prečo ju volá v túto nočnú hodinu.

— Volali ste ma, milostivá slečná?

— Áno! — prisvedčila Elena a pokračovala: — Povedzte, kto bol v mojej izbe tesne pred mojím príchodom?

— Ja som tu bola. Priniesla som kvety, keď som zistila, že kľúč visí dolu na vrátnici; uhádla som, že nie ste doma, — povedala to s takou samozrejmosťou, ako by kvety bola priniesla na práve poludnie.

— V noci? A kvety? — podivila sa Elena. A oči sa jej dotkli čerstvých červených ruží. V duchu sa podivila.

— Áno, milostivá slečna! — odpovedala Eva. — Riadiťstvo hotela nariadilo každý deň čerstvé kvety v izbách. Pretože vašu izbu mám ja na starosti a pretože ste prišli práve vo chvíli, keď som preberala službu, nemala som na to vtedy času. Preto bolo mojou starosťou postarať sa o kvety, hoci o polnoci! Ale prečo ste ma volali, milostivá slečna? Chybuje vám azda niečo?

— Ale nie! — zavrtila Elena hlavou a pritom blúdila očami po drobnôstkach. Zlaté náramkové hodinky, ktoré zabudla na podnose s knihami, ležaly na mieste. Tieto potvrdzovaly, že skutočne nič nechýba, lebo inak zostva by boly tu.

— A prečo sa teda milostivá slečna pýtate, kto bol v izbe? Rada by som vám pomohla poslúžiť, keby ste si niečo želali.

— O túto cigaretu mi ide! — povedala potom Elena otvorene a ukázala na stôl, na onyxový popolník. — Prišla som sem a našla som dymiacu cigaretu na okraji popolníka.

— Oh! — zjajkla chyžná prestrašene. — Prepáčte... Prepáčte, milostivá slečna! Cigareta je moja! Zabudla som ju tu v náhlosti, keď som položila kvety do vázy... Prepáčte... Prosím vás...

— Vaša??? — žasla Elena, vytriešťajúc oči.

Tón jej hlasu mal priškrtný zvuk.

— Áno, moja! — zajakala sa.

— Tak je všetko v poriadku! — povedala Elena zľahka a usmiala sa na previnilú tvár chyžnej. Vzala cigaretu do končekov prstov a dôrazne jej povedala:

— Na veci by nič nebolo. Nie som malichernou, že by vás volala pre cigaretu. Ale okolnosti prinútily ma k tomu.

— Oh, prepáčte, prosím... — žiadonila.

— Nemám čo prepáčiť. Nič sa nestalo, podotýkam to zvlášť dôrazne. Ostatne, možno prajný osud to tak chcel.. Je to výstraha. Totiž, možno mi momentálne nerozumiete, ale aby som vám stručne povedala, čo si myslím, znelo by to asi takto: Tá žena, od ktorej ste cigaretu dostali, je veľmi nebezpečná! Neverte jej láskavému sľubu o sto tisícoch! Upozorňujem vás na to veľmi vážne. Budte opatrná!

— Ale... ale... — zhíkla úbohá chyžná a zbledlá v tvári. — Ne... ne... neviem o akej žene vravíte, milostivá slečna...

— O tej žene, ktorá vám dala túto cigaretu!

— Ale milostivá slečna! Veď táto cigareta nie je od nijakej ženy, ale od — muža... — tu sa zarazila a umĺkla...

— Od — muža?? — zvolala Elena úžasle. A telom jej zalomcoval mráz.

— Áno, od istého pána...

Toto Elenu prekvapilo. A divila sa, že na túto pravdepodobnosť sama neprišla. Vidiac tu komplikovanosť a záhadnosť ešte väčšiu, obávala sa, že by niečo povedala zo svojho dobrodružstva, preto chytro prepustila chyžnú. Tá odchádzala prekvapená, vydesená a skľučená.

IV.

Po odchode chyžnej Evy, Elena zamkla dvere, ľahla si, ale svetlo nechala horieť. Premýšľala. Usilovala sa všemožne urobiť si jasnejší obraz o celej veci. Ale nedarilo sa jej to.

Odpoveď Evina, že cigarety sú od muža a nie od ženy, skomplikovala vec natoľko, že povstala tu voči Eve nedôvera a v akomsi podvedomí sa Elene natískala myšlienka, že sa obaja o čomsi dohovorili proti nej.

Ale túto myšlienku po premyslení zavrhla. Hľadala novú možnosť. Ale nijaký konkrétny plán nenašla, podľa ktorého by mohla samostatne pátrať, na čo sa akosi pripravovala, hoci si to ešte ani neuvedomila. Čosi ju lákalo k samostatnej práci s vylúčením polície.

Prišly jej na pamäť udalosti v uličke pri hrade. Z nich sa usilovala vyvodiť patričnú cestičku, ktorá by viedla k vysvetleniu záhadnej príčiny, prečo ju volala žena v čiernom so sebou a aké mala skutočné úmysly.

Hoci vec bola dosť ľahkovážne, predsa v pozadí tejto zvedavosti a ľahkovážnosti cítila, že nie je to nevinné dobrodružstvo, ale že za tým všetkým sú vážne a iste aj nebezpečné veci.

To ju napomínalo k opatrnosti.

Koniec-koncom usúdila, zabudnúť na túto príhodu by bolo najlepšie. Zajtra aj tak má úmysel opustiť Bratislavu. Ale akokoľvek sa usilovala vyškrtnúť všetko zo svojej obrazotvornosti, predsa sa jej to nedarilo a ženu v čiernom ustavične mala pred očami. Uvažovala, aké má žena poslanie a cieľ s ponúkanou sumou stotisíc, ktoré jej sľúbila v uličke pri hrade. A práve v tejto chvíli, keď si spomenula a uvedomila striedavo význam jej sľubu, so všetkou určitosťou cítila za všetkým skrývajúci sa zločin.

Zachvela sa.

V snahe nájsť akési východisko, spýtala sa sama seba: Ten muž, ktorý dal Eve cigarety, býva tu v hoteli? A ozaj, aký vzťah má k žene v čiernom? Videl ju, keď opúšťala hotel a šla na predstavenie do národného divadla? A útok ženy v čiernom, bol by vari v nejakej úzkej spojitosti s ním? Boli by teda spolupracovníkmi? A pritom: Je jeho priateľstvo k žene v čiernom hlbšie, keď mala u seba jeho cigarety? A či vari patria cigarety jej a on ich len príležitostne používa a tiež použil v príležitostnej chvíli a dal z nich chyžnej Eve z nejakej náklonosti, alebo dávnej známosti? A vôbec: Môže byť tabatierka, ktorá vypadla žene v čiernom, dôkazom jeho spoluviny?

Elena usúdila, že nie. Pripustila síce úzky vzťah k žene v čiernom s jeho strany, lenže nepovažovala ho za spolupáchateľa jej činov a zámerov. Tieto zostávaly v hmlistej, nejasnej predstave. V snahe pokračovať a dôjsť k istým kladným výsledkom, triedila udalosti: Mala tu dva body. Jej pozornosť sa štiepala dvojakým smerom. Spoločne však všetko tvorilo akýsi komplex záhadností, ktoré sa navzájom akosi vylučovali. Z toho usilovného a intenzív-

neho premýšľania zrodil sa u nej prvý krok: Zajtra prezrie hosťovskú knihu a zistí predovšetkým, kto je ten muž, ktorý dal Eve cigarety. Začiatočné písmenká R. R. v mene budú jej dostatočným vodidlom. Chyžná Eva nesmie však o všetkom ani len tušiť. V tomto musí zachovať čo možno najprísnejšiu obozretnosť.

Za týmto rozhodnutím bol akýsi bod, čo sa týkalo ženy v čiernom a všetkého, čo s tým súviselo.

Myšlienkami sa dotkla Viedne, brata Pavla a svojho snúbenca Oskara Trapla. Pri spomienke na snúbenca zachmúrilo sa jej čelo. Pred jej duševným zrakom defilovali udalosti posledných dní, za ktorých sa rozhodla odísť z Viedne na Slovensko.

Oskár! Jej snúbenec! Podivné! Uvažovala. A ešte podivnejšie boly okolnosti, za akých sa s ním zasnúbila. Bolo to niečo, čo vlastne ani dobre nechápala, ako k tomu mohlo dôjsť. Odchodom z Viedne urobila však prvé kroky k rozchodu.

Oskár bol typom veľkomestského šviháka, ktorý nikdy nepoznal prácu, len ľahkomyseľné hýrenie na účet svojho bohatého otca.

Jej brat, Pavol Dvenský, bol opakom Oskára. Spel usilovne za svojím cieľom, v ktorom videl zaistenie budúcnosti. Ale okrem týchto dobrých vlastností mal nešťastnú vášeň: hazardné hry, ruletu, burzu!

Burza a ruleta boly jeho koníčkami, na ktoré dal všetko. A toto súviselo s Eleniným zasnúbením s Oskárom. Spomínala na túto lož s nechufou. Ale musela sa dotknúť toho večera, v ktorý vlastne na polovicu rozhodla o svojom živote. Bolo to v ten večer, keď Oskár predstúpil pred

Elenu so strašnou zvesťou: Pavol prehral na burze celý majetok.

V prvej chvíli ohromenia nevedela, čo chytró povedať. A jej myseľ akosi vypovedala službu striezlivého a jasného uvažovania. Uverila jeho vážnemu tvrdeniu o Pavlovej úplnej finančnej skaze.

Ale Oskár hneď snoval pohotove ďalší plán, ktorý vlastne bol jeho dávnym cieľom. Na záchranu spoločnosti — Pavol bol totiž Oskárovým obchodným spoločníkom — súrne potrebuje dvesto tisíc mariek, ktorú sumu si bol Pavol vypožičal v hotovosti na hru, totiž na nákup medi, ktorej cena vraj poklesla cez noc. Oskár hral zúfaleho človeka. Premýšľal, hoci v skutočnosti mal všetko dopodrobna premyslené. Záležalo mu teraz na tom, aby dokonale presvedčil Elenu, ktorá nevidela skutočne inej záchrany, ako ním navrhnuté zasnúbenie. Na tomto základe mal Oskár možnosť siahnuť na matkinu pozostalosť, ktorá mala zachrániť spoločnosť. Mala zachrániť Pavla. Mala zachrániť všetko, na čom si roky Pavol zakladal, pre čo pracoval.

Elena verila, že urobila dobrý čin. Bola neskonale vďačná Oskárovi, lebo vo svojej sesterskej láske bola ochotná urobiť všetko a ani vo sne jej neprišlo na um, že všetko je jednoduchá rafinovaná lož pre jej získanie, a hlavne pre získanie peňazí, ležiacich ako Oskárov pokušiteľ, ktoré jeho otec na základe zasnúbenia svojmu synovi by vyplatil. Zčiasťky hneď a zčiasťky hodlal vyplatiť po svadbe.

Potom chodila Elena niekoľko dní do Oskárovej pracovne pýtať sa, čo je s Pavlom; jej vlastne Pavol nikdy pravdu nepovedal. V listoch od neho písaných z Paríža,

nestretla sa s výrazom, ako „uletelo desať tisíc“ alebo „papiere sú zhnité“. Takú pravdu napísal Pavol len Oskárovi, ktorý potom vo Viedni riadil obchody podľa okolností. Ale v skutočnosti to nemalo nič spoločného s jeho financiami, vloženými do Spoločnosti Dvenský-Trapl, pre udržiavanie nákladnej lodnej dopravy po Dunaji.

Oskár vo svojej ľahkomyseľnosti hral vytrvalo ďalej. A Elena, ako verná snúbenka, napokon si na neho zvykla. Chodila s ním do divadla, opery, hoci necítila k nemu nič okrem vďačnosti.

Až jedného dňa z čista jasna Pavol sa vrátil z Paríža. Bolo to mesiac po zasnúbení s Oskárom. A jeho prvé slová, keď videl jej ustrašený pohľad, znely: „Všetko je v poriadku. Medz som predal s päťdesiatpercentným ziskom!

Vtom momente mu skutočne po prvý raz neverila. A nikdy nemala príčiny mu nedôverovať. Keď povedal: dobre je to, bolo to iste tak. Inak nebol by povedal radšej nič. Malé prekvapenie, ktoré pre neho v podobe zasnúbenia pripravili, účinkovalo naňho tak mocne, že momentálne nebol schopný slova. A zabudol hneď i na obvyklú gratuláciu, len pohľadom vyhľadal Elenu a akosi dlhšie uprel zrak na ňu.

Večer toho dňa, keď sa s Oskárom rozlúčili a kráčali vedľa seba po schodišti vlastnej vily, Pavol povedal:

— Elena, a dobre si si to rozmyslela?

Nevedela chytro, čo povedať. Vysvetlovať mu, znamenalo by odkryť jeho „tajnosť“ o prehre. Preto radšej volila druhý spôsob. Ľahko prikývla, čo bolo skutočne pre jej povahu ľahšie, i keď na druhej strane pocítila bolesť z neúprimnosti k bratovi a naopak.

Niekoľko dní šlo všetko po starom. Totiž zdalo sa jej, že Pavol akosi je spokojný s jej zasnúbením. Ale jedného večera šla Elena okolo kancelárie „Spoločnosti Dvenský-Trapl“ na hlavnom námestí a vidiac pred vchodom stáť Pavlov voz, rozhodla sa ísť hore v predpoklade, že Pavol pôjde s ňou domov.

Vstúpila do predsenie a pretože počula ostrý rozhovor — zarazila sa a ostala stáť, čo aj nechtiac, za dvermi.

Tu bola svedkom Pavlovej ostrej hádky s Oskárom, ktorému Pavol vyčítal zneužitie hotových peňazí pre svoje ciele, ktoré vraj on v kartách prehral v kasíne. Oskár teda luhal. Lebo Pavol, ako by uhádol predchádzajúce príčiny jej zasnúbenia, vravel na plné ústa, nič nezatajujúc. Dokonca do veci podľa jeho slov videl aj Oskárov otec, ktorý Pavla na svojho syna upozornil.

Elena otvorila oči ešte viac. Tento rozhovor ju poučil o všetkom. Videla, že nie Pavol je podlý a bezcharakterný, ale práve jej snúbenec Oskár. Nebol to Pavol, ktorý prehral, ale bol to práve Oskár! A ona pripadala si tu ako osôbka, okolo ktorej sa krútily životy dvoch mužov: brata Pavla a Oskára, ktorý využíval jej sesterskú lásku na oklamanie jej samotnej a najmä svojho otca, ktorý mu potom vyplatil zmienené deponované peniaze ako pozostalosť po matke.

Súkromný detektív, ktorého si najala, aby ešte podrobnejšie zistila Oskárov život, povedal jej potom veci, ktorých sa zhrozila.

Oskár bol jednoduchý luhár, kartár a obyčajný lump. Shrnúc všetko dohromady, predstavil sa jej ako muž bez akýchkoľvek mravných hodnôt, postrádajúci vôbec všetky vlastnosti, s ktorými si mohla predstaviť svojho budúceho

manžela. Oskár nielen že robil hanbu menu svojho otca, ale svojím spustlým životom bol na hanbu celej ľudskej spoločnosti.

Preto hneď odišla z Viedne. Túžila po Tatrách, kde v spokojnej prírode a v majestátne sa vypínajúcich nebotyčných skalných horách a útesoch chcela zabudnúť na toto všetko.

V.

Druhého dňa ráno Elena vyšla z izby o pol deviatej. V kaviarni hotela vypila šálku kávy a prečítala si ranné noviny. Hoci spala veľmi málo, nebola ospalá ani ustatá. Naopak. Tvár mala ľahko zružovelú a pery prirodzene červené. Len oči mali podivný lesk.

Sotva dopila raňajky, vstala s pevným odhodlaním urobiť prvý krok k vypátraniu ženy v čiernom, alebo k vypátraniu muža, ktorého meno sa začínalo písmenkami R. R.

Utvrdzovalo sa v nej presvedčenie, že vypátranie ženy v čiernom úzko súvisí s vypátraním muža s menom R. R., alebo naopak. Tieto osoby považovala akosi pevne späté jednotnými myšlienkami, na ktorých sa zakladaly záhadné činy obidvoch. Okrem toho u Eleny bola to čistá ženská zvedavosť, nie túha po dobrodružstve, keď sa púšťala po stopách tejto záhady.

Predovšetkým bola zvedavá, aký vzťah môže mať onen muž k žene v čiernom, ktorá podľa shody okolností nosila jeho cigarety. Či azda cigarety patria jej a on ich len príležitostne použil? Musí teda hľadať i v tomto

smere: Môže to byť i ženské meno, začínajúce sa písmenkami R. R.!

Od vrátnika si vyžiadala hosťovskú knihu. Pýtala sa ho hlasom čo možno najprirodzenejším, v snahe nevzbudiť ani najmenšie podozrenie.

Ale hoci sa jej zdalo, že jej hlas dosiahol prirodzeného sfarbenia a knihu mala pred sebou, predsa inštinktívne cítila vrátnikovú zvedavosť, spojenú s akousi nedôverou. Iste nerád dával knihu kde-komu. To bolo prirodzené! Ale Elena na jeho mienku nedbala. Cítila, že sa díva na ňu, hoci ani nezdvihla hlavu. Pritom, keď to dosť dlho trvalo, tvár jej horela vzrušením a končeky štíhlych prstov sa jej jemne chvely. Predsa s napätím udržala zdanie spokojnosti.

Poprevracala stránky knihy jednu za druhou, vpíjajúc sa očami do každého mena. Niekoľko mien začínajúcich sa písmenkom R, našla, ale druhé meno sa začínalo inak.

V tom pocítila, že sa vrátnik naklonil k nej. Mrázilo ju náhle v celom tele nad očakávaním, čo povie. Inštinktívne vycítila, že jej chce čosi povedať, čo súviselo s jej hľadaním. Srdce jej tlklo kdesi až v hrdle a pri horúčkovitom napätí vkradla sa do nej pochybnosť o svojej prirodzenej hre. Odtisla knihu, mimovoľne zdvihla pohľad a dotkla sa ním vrátnika.

— Milostivá hľadá azda niekoho príbuzného? — spýtal sa jej. — Možno by som mohol pomôcť, — ponúkol sa jej.

— Ach, pochybujem, že by ste mi mohli pomôcť! — povedala a usmiala sa.

— Azda len nehľadáte pána, ktorého meno sa začína písmenkami R. R.? — povedal nenazdajky.

Otázka sviazala Elene na moment jazyk. Nevedela, čo chytro povedať. Ani vydýchnuť jej nedalo. Ostala ako by onemela. Chcela rýchlo odísť, ale zišlo jej na um, že bez odpovede by sa veľmi ľahko prezradila.

Preto sa radšej zatvárila nechápavou.

— Nerozumiem vám. — povedala.

— Chápem, milostivá. Ale povedal som vám tak preto, lebo tu pred vami prišla neznáma dáma a prehliadla knihu. Hľadala tu niekoho známeho. Napokon nemôžuc nájsť, spýtala sa, či sa tu nebytoval pán, ktorého meno sa začína písmenkami R. R.

Ach! — vydýchla udivene Elena. — Nebola to azda detektívka?

Vrátnik sa dobrotivo usmial.

— My na Slovensku nemáme detektívky, milostivá. Udalosť rozhodne zaujímavá. Preto mi to tak napadlo. Chápete, zaiste!?

— Je to podivné! — pripustila Elena. — Ja však nehladáam pána, ktorého meno začína sa písmenkami R. R. — pokračovala ďalej a nadhodila:

— Čo ste jej na to povedali? —

— To viete, — pokrčil plecami — nemohol som jej pomôcť, lebo nijaký pán s podobným menom v hoteli nebýva.

Vyšla pred hotel a pomaly si naťahovala rukavičky. Uvažovala. — Niečo v tom musí byť — povedala si. — A rozhodne niečo vážneho, čo sa prieči zákonu. To by znamenalo púšťať sa do nebezpečných vecí!

Mimovoľne sa zachvela.

V tom okamihu sa octla na chvíľu na rázcestí, či pokračovať ďalej v pátraní, alebo či vyplniť svoj program,

ktorý mala pred príchodom do Bratislavy. Tatry ju lákaly, ale záhadná údalosť tiež jej nedala pokoja. Prípad sa jej javil čoraz složitejším a záhadnejším. Nebolo nijakej pochybnosti, že tu s rovnakým cieľom postupuje ešte jedna žena, keď sa pýtala vrátnika na pána, ktorého meno sa začína písmenkami R. R. Inak, keby vedela o ňom niečo bližšieho, rozhodne by sa bola pýtala plným jeho menom.

Vonku pršalo, dul studený vietor. Kde tu poletoval i sneh. Zdvihla namrzené pohľad k nebesiam, zahaleným v šedé rúcho deravých oblakov. Bol tu začiatok nudného novembra, ktorý po apríli priamo nenávidela. Smútné počasie ešte zhoršilo jej rozmrzenosť.

Z tejto tesklivej nálady vyrušil ju klaxon auta, ktoré práve zabočilo do ulice.

Bol to ťažký prepychový voz a jeho evidenčná značka hlásila cudzí pôvod jeho majiteľa. Voz napokon zastal celkom pri vchode hotela.

Pri volante sedel muž, asi tridsaťročný. Na hlave mal mäkký popolavý klobúk, ktorý strhol na pozdrav, keď zbadal Elenu.

Potom chytro vystúpil a vošiel do hotela. Elene bol tento muž veľmi známy. Už i jeho pozdrav nasvedčoval, že sú si známi. Kde ho videla? Vo Viedni? Je to azda niektorý Pavlov priateľ?

Vrátila sa temer proti svojej vôli do hotela. Videla ho zapisovať sa do hosťovskej knihy, načo potom vyšiel hore schodmi, kde mu šiel v ústrety muž stredných rokov; obaja si boli náramne podobní, i obleky mali rovnakého strihu a farby. Po priateľskom stisnutí rúk sa neznámy

máličko obrátil a vidiac Elenu, dlhšie utkvel na nej svojím pohľadom.

Hoci sa Elena vyhýbala dotieravostiam mužov, s určitou vedela vycítiť, že pohľad tohto muža nie je dotieravý a tým menej bezočivý. Pozdravil ju akiste preto, že ju odkiaľ si pozná.

Elena márne premýšľala. Myslel sa jej akosi trieštila v tri smery. Prvý smer zaberá tento neznámy, druhý smer sa zapodieval mužom, ktorý dal Eve cigarety a tretí sa dohadoval po žene v čiernom kabáte. Ťažko sa jej bolo správne orientovať v tomto chaose udalostí. Hľadať niekoho a nemať po ňom skoro nijakých stôp, je umenie. Želala si mať na čas túto schopnosť. Pri tejto myšlienke si uvedomila, že isté stopy má, lenže zbytočne plytvá myšlienkami o osobe, ktorá rozhodne nemôže mať nič spoločného s udalosťami tejto noci.

Akosi v podvedomí totiž spájala osobu neznámeho s osobami tých dvoch: muža, ktorý dal chyžnej Eve cigarety a ženu v čiernom. A hoci jej prišlo niekoľko ráz na um pozrieť sa do hosťovskej knihy, alebo spýtať sa vrátnika na meno tohto povedomého muža, predsa tak neurobila. V duševnom zrení videla jeho rýchly pohyb po knihe hostí, kde sa zapisoval. Bolo to vtedy, keď ona vstúpila nazpät do hotela.

Po dlhšom sedení a prezeraní módných žurnálov v hotelovej hale sa zdvihla a vyšla von.

Pustila sa do ulíc. Nedbala vetra ani dážďa. Svojvoľne oddala svoju tvár bičovaniu nečasu. Pritom sa ním zapodievala v myšlienkach. Kde ho videla?

Náhle sa v nej všetko vzoprelo. Čo ju po mužovi, ktorý

dal Eve cigarety a čo po žene v čiernom? A čo po tomto neznámom, i keď povedomom mužskom?

V celej veci si prichodila ako muška v sieti. Táto nepredvídaná skutočnosť skočila jej náhle do cesty, motala ju v sieti záhady, plietla myšlienky, preskakujúc teraz s otázkou s osoby na osobu.

Pohľad povedomého muža zdal sa jej zrazu výsmešný. Ale keď dlhšie uvažovala o ňom a akosi striezlivejšie prijala jeho pozdrav bez akýchkoľvek predsudkov, vylúčila výsmešnosť.

Čiastočne sa uspokojovala. A uvedomovala si výlučne svoj cieľ: Nájsť nitky záhady, odokryť clonu s neznámych jej tvárí, i keď mala jasný pocit, že tieto nitky ako jemné a predsa pevné pavučiny obklopujú ju samu do svojej siete, ako by ju chcely pohltiť ako svoju nastávajúcu obeť.

Striasla sa pri tomto pomyslení. Všetko vidí čierne. Nič v tom iste nie je. A toľko starosti, toľké zauzlovania robíť predpokladmi, dohadmi!

Večer, keď vstúpila do svojej izby s úmyslom sa preobliecť, celkom zreteľne počula otvorenie dverí v predizbe, ako by niekto vstúpil.

Obzrela sa ku dverám, ktoré boly polootvorené, a svetlo vrhalo úzky prúd do predizby. Čakala, že niekto vstúpi. Keď to dlho trvalo, zatajil sa v nej dych a zamierila ku dverám. Otvorila ich prudko a nazrela do predizby.

Bola prázdna.

Ale na zemi sa beľel list.

Chytró otvorila dvere z predizby a vyzrela do chodby.

Zatajil sa jej dych ešte viac. A srdce jej bilo kdesi v hrdle.

Onen neznámy, ale predsá povedomý muž šiel chodbou, ako by od jej izby. Máličko sa obzrel, ale ona, predvídajúc to, chytro vkĺzla dnu.

List sa jej zabelel v rukách. Na obálke bolo mužským písmom napísané: Slečne Elene Dvenskej.

Nervózne roztrhla obálku a vybrala z nej biely hárok papieru. Dala sa do čítania:

Veľactená slečná!

Nebojte sa ma! Nechcela som Vám ublížiť! Nebudem Vás obťažovať.

Žena v čiernom.

Rozrušená, zamkla chytro dvere. To bola jej prvá práca. Bola nesmierne predesená. Teda predsá! Voľačo je vo veci. Ale čo?

Jeho prítomnosť v chodbe akosi vtískala ho do spoločnosti na tomto všetkom. Bolo treba k niečomu sa rozhodnúť. To cítila jasne. Ale niečo tu nesúhlasilo. I keď ho táto okolnosť stavala do jej služieb, križoval nastávajúci názor fakt, že muž prišiel len dnes. Nemohol mať preto o nejakej činnosti ženy v čiernom ani vzdialeného tušenia, nie to účasť!

Tento fakt bol akýmsi medzníkom, ktorý ho vylúčil z podozrenia. Roztriedila udalosti, ako sa sbehly. Bolo nevyhnutné vytvoriť ho z toho podozrenia vzhľadom na jeho dnešný príchod. A predsá vhadenie listu, čo považovala za jeho prácu, stavalo ho za spolupracovníka ženy v čiernom. Či azda list hodil niekto iný, a on len náhodou sa objavil v chodbe?

Vylúčiť ho teda z toho podozrenia, a či vytvoriť akýsi trojlístok, pracujúci ruka v ruke?

Prichytila sa pri skutočnosti, že myslí na neho viac z akéhosi osobného dôvodu. Jeho podoba sa vtierala čo raz viac do jej vnútra. Zdalo sa jej, že sa vytvárajú akési neviditeľné putá, spájajúce ju s jeho osobou.

VI.

V ten večer, keď Elena Dvenská hľadala ďalšie nitky na pokračovanie záhadného dobrodružstva, na viedenskom letišti štartovali dve lietadlá.

Jedno do Rotterdamu, druhé do Budapešti.

Tu na letišti sa stretol Pavol Dvenský, Elenin brat s jej dôvernou priateľkou Luciou Weinfurterovou, čakajúcou na lietadlo do Budapešti.

Lucia bola zvláštne, nevšedné dievča. Nemala rada mnoho priateľiek. Vyhýbala sa väčšej spoločnosti a máloktorá dáma z viedenského alebo z budapeštianskeho vyššieho spoločenského prostredia, kam sama patrila, vedela si získať natoľko jej dôveru, ako práve Elena.

Ing. Karol Weinfurter, otec Luciin, bol generálnym riaditeľom zbrojných podnikov Roldwerdt v Holadsku, pracujúcich väčšinou s anglickým kapitálom. Známy bol v priemyselných kruhoch anglických a francúzskych ako jeden z najlepších odborníkov ťažkého priemyslu.

Zo svetovej vojny priniesol si smutnú pamiatku, ktorá ho často trápila a neraz vyradila z každodenných povinností. Iba liečenie v Piešťanoch, kam sa odobral na Pavlovo doporučenie, vrátilo mu na čas sily a zdravie.

Blízko Budapešti mal veľkostatok, ktorý spravoval správca. Ing. Karol Weinfurter venoval sa burzovým špekuláciám. Veľkostatok upadal. Napokon Weinfurter zistil, že dvom pánom nemožno slúžiť. Buď sa bude venovať svojmu majetku, buď burze, keď sa rozhodnul pred dávnejším časom vzdať sa miesta generálneho riaditeľa Roldwerdtových podnikov.

Majetok upadol, burza však prinášala časom väčšie i menšie zisky. I prehry. Preto si najal maklérov v Paríži, v Rotterdame a ich prostredníctvom špekuloval veselo ďalej a ako tak dozeral i na svoj majetok.

Lucia sa zase venovala maliarstvu. Strávila niekoľko týždňov v Taliansku a v Španielsku. Po načrtnutí skíc sa vracala často s bohatým materiálom, ktorý potom spracovávala. Občas navštívila Elenu vo Viedni, alebo ona ju v Budapešti.

Keď Pavol Dvenský zazrel Luciu na letišti, bol milo prekvapený jej prítomnosťou, lebo okrem priateľstva spájalo ho s ňou niečo viac, i keď si to dosiaľ nepovedali. A potom, nevidel ju dosť dávno, preto jej prítomnosť vo Viedni prijal s radosťou už aj pre nevyjasnenosť Eleninho odchodu do Bratislavy. Zo začiatku totiž sa nazdával, že mali spoločný plán. Jej prítomnosť ho teda prekvapila.

— Ty tu vo Viedni, Lucia? — oslovil ju od chrbta.

Prudko sa obrátila.

— Veru som sa zľakla! — povedala, usmiala sa a podala mu ruku. Jej úsmev však nebol taký prirodzený, aký Pavol dobre znal. Bol v ňom kalich trpkosti. Ani jej hlas nemal obvyklý tón. Preto nebolo treba zvláštnej chytrosti a prezieravosti, aby nezbadal jej zatrpkosť.

— Elenu som doma nenašla. — povedala Lucia zamyslene. — Rada by som sa s ňou porozprávala.

— Je v Bratisleve — povedal Pavol a všimol si druhý raz jej stiesneného hlasu a akejsi zarazenosti v celom jej držaní.

— Ty ideš do Paríža? — spýtala sa mdlo.

— Nie, do Rotterdamu.

— Burza? — nadhodila nesmelo otázku.

Usmial sa.

— Ako vieš?

— Je to ťažko uhádnuť? — a priamo mu pozrela do očí. Potom obrátila pohľad smerom na lietadlo a prehodila ticho: — Nemal by si ísť!

Jej slová zrádzaly hlbšie city. Náhle ho chytila za ruku nežným dotykom, pozrela mu do očí a vravela pevne, odhodlane:

— Nechod! Nehraj viac na burze! Vzdaj sa toho všetkého! Máš predsa dosť! Viem, že si prezieravý, že máš šťastie — i môj otecko mal šťastie — až prišla pohroma. Pavol, ty vieš, — zvolala prudko — že sme prišli o celý majetok?

A v očiach chvely sa jej slzy.

— Naozaj? — vykrikol.

Vytreštil na ňu oči. A len v tomto momente pochopil význam jej slov pretkaných trpkosťou. Prikývla a ukázala mĺčky na lietadlá. Nedívala sa na neho. Pozerala na zem. Hukot lietadiel prerušoval a znemožňoval rozprávanie. Zostala stáť pri ňom bez slova, ako by sa náhle hanbila za otvorenosť, za zrádzenie hlbších citov. Pri lietadle mu podala ruku.

— Mnoho šťastia! — povedala trpko. A bez ďalších slov vkĺzla dnu, zatiaľ čo Pavol ostal stáť ako primrazený.

Napokon sa lietadlo rozbehlo širokými plochami letištia. Kývala mu rukou a on nasadol za chvíľu do lietadla na Rotterdam. Stále mal pred očami kývanie jej ruky a ustavične mu v ušiach znely jej prosebné slová: Nechaj burzu! Vzdaj sa všetkého!

Hoci si dávnejšie uvedomoval, že ho viaže k nej viac ako priateľstvo, len teraz po prvý raz cítil zodpovednosť pred sebou, keď v tejto otvorenejšej a osudovej chvíľke akosi určitejšie pocítil spojenie svojho života so životom Luciiným.

To bola prvá cesta Pavlova, počas ktorej nepočítal zisky, ale myslel na Luciu a na ich spoločný budúci domov. Preto miesto veľkorysého plánu, ktorý mal, rozhodol sa vykonať tie najnutnejšie záležitosti, najmä prevedenie svojej hotovosti z cudzích bánk a v duchu sa tešil na spokojnú prácu a na život po Luciinom boku.

Myslel na Luciu a zabudol na Elenu. A najmä zabudol na Oskára, jej verenca, ktorého nechal v klube.

Len čo Oskár Trapl pocítil voľnejší vzduch, najal si voz a s kompániou priateľov jemu podobných odišiel do baru „Casino“. Tam sa však dlho nezdržali. Fľaška od vína so slovenskou firmou mu razom pripomenula — Elenu.

Chvíľu premýšľal a prepočítal medzitým svoju hotovosť. Potom sa vytratil.

O dve hodiny neskôršie bol už v Bratislave. V postrannom hoteli si najal izbu, ani sa nezobliekol, ľahol si na posteľ a zaspal spánkom alkoholika...

VII.

Elena nechala dvere izby pootvorené. Čakala, že na chodbe uvidí chyžnú Evu. Chcela sa jej spýtať niečo bližšie o mužovi, ktorý bol tak štedrý a dal jej cigarety so značkou R. R.

Sotva sa nazdala, stalo sa, čo si želala. Eva prišla. Priala jej dobré ráno a napochytre sa spýtala, či má objednať raňajky. Elena prikývla, načo Eva odskočila na chvíľu, ako sa Elena nazdávala. V duchu spájala slová vo vety, ktorými by dala smer rozhovoru. Musí byť šikovný a nadhodený nenútene a nebadane, aby priniesol žiadúci výsledok. Inak bola presvedčená, že zostane večne na mŕtvom bode.

Eva však došla neskoršie a chytro začala upratovať, nezmieňujúc sa vôbec o včerajšej príhode. A Elena zase márne hľadala slová, ktorými by sa jej spýtala na majiteľa cigariet R. R.

Než sa to odhodlala, Eva chytro upratala a odišla. Elena chcela za ňou zvolať, ale hlas jej uviazol v hrdle. Sklamane vzdychla a bezradne prešla niekoľko ráz po izbe. Za každú cenu sa musí dozvedieť meno muža, ktorý bol tak štedrý s cigaretami R. R.

Znechutená touto svojou neschopnosťou postúpila čo len krok vpred, opustila hotel a prechádzala sa ulicami. Pri tom pozorovala ľudí. Všimla si každého, kde kto sa jej stával podozrivým. Musela sa často usmiať svojmu predbežnému zamestnaniu, do ktorého vkĺzla priamo proti svojej vôli. Ale malo to svoju príčinu. Cítila vo svojom povedomí, že hľadá niečo, na čom by zachytila ďalšie, čo by svojou obrazotvornosťou doplnila.

Nechcelo sa jej plytvať časom zbytočne. Rada by šla do Tatier, ako mala v úmysle, ale tiež veľmi rada by ukojila svoju zvedavosť, aká je súvislosť medzi ženou v čiernom a pánom s cigaretami R. R. Ale predbežne ju stihlo ešte iné, nečakané prekvapenie.

Večer toho dňa vyhľadal ju Oskár Trapl v hoteli. Elena by sa skôr bola nazdala, že udrie hrom z jasného neba, ako že sa zjaví jej verenec v Bratislave.

Nemo hľadela na neho, cítila, ako bledne v tvári a aká je stesnená. Prv ako sa nazdala, chytil ju dôverne pod pazuchu a rozprával jej s dôvernosťou o svojej námahe nájst ju.

Uvedomila si jeho dotieravosť, jeho bezcharakternosť a ľahkomyselnosť, preto v duchu pripravovala sa na jeho dlhšiu nežiadúcu spoločnosť. Nebolo však iného vyhnutia, ako predbežne strpieť ho mlčky, počúvať jeho rozprávanie na pol ucha a byť pri každom slovku jeho tvrdenia presvedčenou o opak.

Ale i keď toto všetko mala na pamäti, pozabudla na chvíľu na jeho rafinovanosť. Vedel tiež veľmi dobre, na ktorú najcitlivejšiu strunu má udrieť, aby zvýšil jej pozornosť.

Keď jej vyrozprával svoju námahu nájsť ju, nastala medzitým prestávka, ktorú Elena prerušila otázkou na Pavla.

— Pavol nie je vo Viedni?

— Nie. Odcestoval. Zmienil sa o svojom úmysle skúpiť akcie hračkárskej továrne Rool.

— Hračkárskej továrne — akcie? Načo? — spýtala sa. Pokrčil plecami:

— Patrne predvída zvýšenie populácie! — odpovedal s akousi dávkou zlomyseľnosti. Ale keď pocítil jej prísny pohľad, rozťahol ruky k širokej obhajobe: — Načo by mu inak boly? Továreň vyrába autá z plechu, z dreva kanóny pre deti, a vagóny, bohužiaľ, tiež z plechu. Slovom továreň pre detské hračky! A na to chce vyhodiť celých tri a pol milióna frankov!

Za rozhovoru prišli do tanečnej sály. Niekoľko párov sa krútilo na parketoch. V rytme hudby našla Elena akési uspokojenie. Sadli si. Počula, že Oskár objednáva modranské. Elena sa nevedela zbaviť pocitu, že má pred sebou slabú figúrku, zmietanú vášňami. Videla ho stáť na bahnitej pôde a ona mala vysnený ideál muža, nie bá-biku, zmietanú nízkymi vášňami. Pritom jej prišlo na um, že hoci je mladý, nemá pred sebou nijaký ušľachtilý životný cieľ.

Čašník priniesol víno a Oskár zdvihol pohár, nútiac Elenu piť. Pritom povedal priškrteným hlasom: — Na Pavlovo víťazstvo!

Elena počujúc to, vrátila sa s pohárom od pootvorených perí. Spodný tón jeho hlasu znel jej celkom srozumiteľne výtmešne.

Na chvíľu sa mu zahľadela do očí a pomyslela si: Aký to má cieľ? Čo tým sleduje? Nedopátrala sa toho.

Vyzval ju opäť k tancu.

Čas utekal. Uvedomovala si svoje rozhodnutie: skončiť s Oskárom a robila si starosti s jeho hlavatosťou. Už sám útek z Viedne bol dostatočne srozumiteľný. Musí mu to všetko povedať, aby medzi nimi bolo konečne jasno. Niekoľko ráz sa pripravila na to za tento večer. Lenže víno, ktoré vypila, zaháňalo vážny úmysel. Hodinky na zápästí ukazovali poľnoc a ona sa ešte nerozhodla k vážnej reči. Toho neskorého času sa skoro podesila.

— Pôjdem spať — a zdvihla sa. Zachytila sa však chytro stola. Málo chýbalo, že nestratila rovnováhu. Požité víno ju ovládlo.

— Tuším, mám špičku! — povedala s trpkým úsmevom. — Priveľa som pila. Totiž ja neznesiem víno. Prosím, doprevad' ma k mojej izbe!

Chodba, ktorou šli, bola tmavá. Svietily len nočné namodralé svetlá. Oskára videla vo dvoch osobách. Chodba sa jej dvihala a opäť klesala pred ňou. Oprela sa o neho celou váhou svojho tela, nohy sa jej akosi podlamovali a čoraz hlbšie upadúvala do akéhosi bezvedomia. Oskár využíval jej nemohúcnosti a slabého osvetlenia. Bozkával ju vášnivo na ústa. Elena sa len chabo bránila. Ponáhľala sa do svojej izby.

— Číslo 16, — vravela.

— 16, — povedal Oskár. — Ešte ďalej... Ešte kúsok ďalej, — a rátal: — 12 — 13 — 14...

— Budeme čoskoro na mieste, — povedal chlácholivým tónom. Dych sa mu krátil a biele svieže Elenino telo ho dráždilo.

— Tu je tvoja izba, — povedal.

Vzal jej z kabelky kľúč a odomkol.

Vkĺzla dnu a chcela chytro zavrieť dvere. Avšak Oskár vkĺzol za ňou. Cítila ho pri sebe dotieravého a neznesiteľného.

— Choď, zavrem dvere, — povedala.

Pobozkal ju násilne na ústa a šeptal o veľkej láske. Táto jeho neodbytnosť vrátila jej povedomie. Poznala však slabosť svojich síl. Obrátila sa ku dverám predizby, keď držala v ruke kľučku dvier svojej izby.

Dvere obly otvorené. A kľúč bol zvonku. Pozrela sa dlhšie ešte k ním a Oskár ako by pochopil, vytiahol kľúč z dverí, v snahe zamknúť ich zdnu.

Jeho krátky odchod ku dverám chcela využiť vo svoj prospech. Chytro otvorila dvere do izby a vkĺzla dnu, chcejúc ich zamknúť a Oskára nechať v predizbe.

Oskár to všetko postrehol. Vbehol za ňou, odsotil prudko dvere a — Elena odletela ku stene. Vtom Oskár prudko pribuchol dvere. O ocitol sa s ňou v izbe.

Prudko oddychovala. Pripadala si v sieti pavúka, z ktorého moci sa musela dostať. Táto situácia jej vrátila jasné uvažovanie. Teraz musí bojovať o svoju česť. Vyčkala jeho príchod, potom uhla ku dverám a otvorila ich. Dvere z chodby byly tiež pootvorené.

Vrhol sa však ako bez smyslu k nej a pevne ju sovrel v náručí. Pritom nohou usiloval sa zavrieť dvere. Tie sa s hrmotom zavrely, súčasne však Elena vykrikla.

— Že sa rozídeme, to mi bolo už dávno jasné, — povedala, — ale že k tomu dôjde za takýchto okolností, to som predsa len netušila!

— Budeš mojou ženou! — zasyčal.

— Nikdy nie!

Vtom sa však otvorily dvere a dnu vstúpil neznámy muž. Elena ho videla zpoza Oskárovho pleca. Bol to onen „Neznámy“ a predsa povedomý muž, ktorý prišiel včera ráno.

Oskár zbadal, že ktosi vstúpil, obrátil sa prudko a zhurta sa osopil na neho. Neznámy však mlčky dal pocítiť Oskárovi svoju päšť. Oskár sa zakolísal, načo ho neznámy chytil za kabát a vyhodil za dvere ako neposlušného školáka. Len vtedy sa zbadal, keď bol na chodbe. Za celú procedúru neznámy neprehovoril ani slovíčka. Tvár jeho prezrádzala tvrdosť a odhodlanosť. Oskár sa neodvážil protestovať. Utekal chodbou, stačiac sa len dva razy obzrieť.

— Počul som váš výkrik. Prepáčte, že som prišiel... Zamknite sa! — povedal neznámy Elene, ktorá s vďačným pohľadom stála v izbe so slzami v očiach.

Pery sa jej chvely a oči sa vpíjaly do očí neznámeho. Stál pred ňou pokojne a úctivo. Razom zdvihol ruku. Cigaretu, pricviknutá medzi prstami, vkĺzla mu do úst. Rozžiarila sa a Elena s úžasom zazrela na nej monogram: R. R.

— Oh! To ste vy! — vykrikla. — To ste vy! — a rútila sa ako podťatá na zem.

Cítila, že ju ktosi zachytil mocnými rukami a položil na pohovku. Potom stratila vedomie.

Keď sa prebrala, v izbe nebolo nikoho. Zhlboka si vzdychla. Cítila sa ustatá. Pomaly usínala, až napokon zaspała hlbokým spánkom, z ktorého by ju neprebudilo ani samé rúcanie sa hotela Imperial.

VIII.

Keď sa Elena ráno prebudila, nebolo jej tak ľahko uhádnuť, prečo leží na pohovke a nie v posteli.

Je to dôležité?

Áno, i to má svoju príčinu a to mnoho rás vážnu. Sotva otvorila oči, zazrela na sebe žltohnedý paplón v bielej obliečke s ligotajúcimi sa perleťovými gombičkami.

Automaticky sa jej sviezol pohľad s paplónu na posteľ. Potom odhrnula paplón. To stačilo. Razom vedela všetko.

Na sebe mala svoju modrú toaletu, jednu z najkrajších zo svojej šatne. Áno, to celkom stačilo, aby vyskočila z pohovky ako smyslov zbavená.

Toaleta, prezrádzajúca kde-tu známku násilia, vysvetľovala nočnú príhodu v celej dramatickosti.

Zdesená sa zatriasla. Jasne mala pred očami nočnú udalosť. Chytro shodila so seba toaletu, potlačujúc pritom v očiach slzy rozhorčenia a zúfalstva. Preobliekla sa a šla k zrkadlu. V tvári bola smrteľne bledá. Zašla do kúpeľne, umyla si tvár studenou vodou, trela si pritom mierne líca, snažiac sa sotrieť s nich ten mŕtvy, neživý výraz, ktorý ju priamo desil a pripomínal nočnú udalosť.

Myšlienkami so dotkla Oskára. Striasla sa pritom odporom. Pomaly sa však uspokojovala. Koniec-koncom nič sa nestalo, čo by ju malo zvlášť trápiť. Bol tu jasný dôvod, jasnejší a pre Oskára srozumiteľnejší na ukončenie všetkého, čo sa začalo vyvíjať na lži. Napokon sa s tým všetkým akosi smierila a uspokojila, keď celá príhoda prišla ako riešenie konečný rozchod s ním.

Počula otvoriť dvere z chodby. Chytro prehodila paplón na postel. Nebolo treba, aby o nočnej príhode vedela Eva. Divila by sa iste, prečo spala na pohovke a nie v posteli.

Odomkla dvere a Eva vstúpila s prianím dobrého rána. Potom sa spýtala, či môže upratať a či bude raňajkovať v izbe. V takom prípade objedná raňajky, ponúkla sa ochotne.

Elena, spomenúc si na svoj včerajší plán s ňou, prikývla súhlasne, v duchu vďačná náhode, ktorá jej práve posielala chyžnú.

Objednala raňajky, vrátila sa a dala sa do riadenia izby. Zatým Elena usilovne premýšľala, ako sa jej spýtať na majiteľa cigariet R. R.

Spýtať sa jej, myslela si Elena, je nadmieru ľahká vec, ale súčasne spýtať sa a vyhnúť sa akémukoľvek podozreniu, je vec omnoho ťažšia. A Eva iste nie je taká nechápavá, žeby si niečo podobného nevšimla i s tejto druhej stránky, najmä, ak ju viažu bližšie záujmy s ním, alebo so ženou v čiernom. I tak i onak je to ťažké, dumala Elena. Ale napokon sa odhodlala: nech to vypáli tak alebo onak. Inak sa nedostane z tohto mŕtveho bodu.

— Od koho máte tie cigarety s monogramom R. R. slečna?

Chyžná prestrašene pozrela na ňu.

— Zasa som azda niečo vyviedla?

— Ach nie! — Elena mávla mierne rukou a prišla jej vhod nevinná lož: — Ale našla som dve práve pred mojimi dvermi na chodbe. Nuž preto sa pýtam!

— To som iste ja stratila! — povedala chyžná. — Mám také šťastie, milostivá slečna, že všetko hneď stratím. Cigarety som dostala od pána Yonca, tajomníka dramatického umelca Róberta Rolsa. Róbert Rols, ako azda viete, vystúpi pohostinne v Národnom divadle. Jeho tajomník, pán Yonc, je tu už niekoľko dní. Daroval mi jednu krabičku cigariet s dvadsiatimi kusmi. Ja sama nefajčím, len príležitostne. Cigarety som chcela priniesť pre svojho brata. Je to zvláštny druh cigariet, milostivá slečna, — ponúkla jej škatulku s cigaretami, ktoré svedčily, že skutočne nefajčí, lebo boly tu vlastne skoro všetky, až na tri-štyri, ktoré chýbaly.

— Róbert Rols! — opakovala Elena v duchu. A zamyslela sa na chvíľočku. Preto jej bol tak známy a povedomý!

— Áno, Róbert Rols! — prisvedčila chyžná Eva. — Videli ste ho už vystúpiť, milostivá slečna? Ráďte si vziať, — ponúkla ju cigaretami.

— Stačí mi jedna, — povedala Elena. — Čo sa však týka Róberta Rolsa, videla som ho vystúpiť vo Viedni niekoľko rás. Aj v londýnskom New Oxford Theatre mal veľké úspechy, ktoré mu priniesly slávu a bohatstvo. Je to skutočne známy umelec.

— Pochádza vraj zo Slovenska! — povedala chyžná. — Preto rád prijal pozvanie riaditeľstva Národného divadla.

— Dokedy tu má vystupovať?

— Izby majú prenajaté do konca decembra, — povedala chyžná. — To by nasvedčovalo, že sa tu zdržia dlhšie, ak len nepredvídaná okolnosť nezmení ich plány. Teším sa na predstavenie, — to už povedala medzi dvermi, práve vo chvíli, keď vstúpil dnu čašník s raňajkami na tácní.

Pri raňajkách Elena usilovne premýšľala. Pritom sa jej zmocnila zvláštna slávnostná nálada, pri ktorej sa jej oči mierne leskly a máličko sa usmievala.

Keď si však spomenula na nočnú udalosť, čelo sa jej zachmúrilo. Trápila ju myšlienka, ako pozrie do očí mužovi, ktorý ju zachránil, keď ho stretne? Bol predsa akým-si účastníkom príhody. Ako si to všetko vysvetľuje? A čo si myslí?

Okamžitá nálada nutkala ju ku skorému odchodu, aby sa vyhla stretnutiu s ním. Ale zas vedomie, že nespáchala nič zlého ani nekorektného, dodávalo jej odvahy. Keď si to uvedomila, vstala a povedala si: Je to vedľajšie! Musím myslieť na svoj cieľ: zistiť, s kým sa schádza a najmä, venovať pozornosť jeho životu mimo hotela.

Známosť osobnosti Róberta Rolsa jej však vyvracala všetky podozrenia. Ale okolnosti ju zasa nutkaly k opatrnosti a ku zvýšenej pozornosti.

Celé predpoludnia toho dňa strávila vonku. Prechádzala sa v primeranej vzdialenosti od hotela a pozorovala vchod. Hľadala Róberta Rolsa. Ale nebolo ho vidno. Hoci myslela naň celé predpoludnie, práve vo chvíli, keď šla k obedu a už vôbec nemyslela, že by ho ešte dnes mohla vidieť, práve v tej chvíli sa s ním stretla.

Prišlo to nenazdajky, tak zrazu, že ani si neuvedomila, ako sa to stalo. Razom len stáli zoči-voči. Chvíľu sa na seba dívali bez slova. Rols však vycítil jej rozpaky a po

zdvorilom pozdravení ju nenútene požiadal, aby s ním poobedovala.

Bol ohľaduplný, čo prijímala s vďačnosťou. Nočná príhoda ani keby sa nebola prihodila. Ich pohľady dostatočne vysvetlovaly a doplňovali, čo ústa nevy povedaly, čo chcel, aby zostalo u nej, u neho: medzi nimi. Rozumeli si veľmi dobre. Ako by boli dávno priateľmi.

— Toto je naša druhá schôdzka, — povedal pri stole. Keď zvihla nechápavý pohľad k nemu, vysvetlil jej: — Po prvý raz sme sa stretli vo viedenskej opere. Bolo to pri pohostinnom vystúpení známej speváčky Novotnej.

Spomenula si:

— Skutočne!

— Je tomu však už skoro dva mesiace.

— Nie viac? — usmiala sa.

— Nie. Viem to iste! Soznámenie s vami spôsobila vaša rukavička...

— Vy ste ju zdvihli!...

— Áno a vaše slová: „ďakujem vám“ zostaly mi dodnes v pamäti! Znely tak úprimne a lahodne, že nebolo možné na ne zabudnúť. Váš hlas mi znel ustavične v duši... Je jemný a má mäkký zvonivý tón.

— Môj hlas? Ach! Azda...

— Nemyslím na nijaké lichôtky! — povedal jej. — Nemám ich rád! Hovorím otvorene: Poznal by som váš hlas medzi tisícami! Divíte sa? Mne znel mäkko a uspokojivo. Pôsobí povzbudivo, hoci i na najvyčerpanejšieho človeka. Je ako hojivý balzam. Pôsobí blahodárne! Bohužiaľ — vtedy ste mi unikli v zástupe ľudí a ja — musel som sa dodnes smierovať len s tým zlomkom času, stráveným vo vašej milej spoločnosti. Dlho ste v Bratislave?

— Nie — len niekoľko dní!

— Zdržíte sa tu dlhšie?

Pozdvihla pohľad a pozrela zblízka na jeho tvár. Vážna, oduševnelá tvár. Oči tmavé, zamyslené a vážne. Azda odraz duševnej hĺbky? Pevnosť, či čistota charakteru? — uvažovala.

— Nevieť dokedy... — povedala na jeho otázku. — Ale mienim tu zostať niekoľko dní.

— Aspoň niekoľko dní! — povedal. — Dovolíte, aby som vám bol kde-tu spoločníkom?

Visel priamo pohľadom na jej perách.

— Záleží vám toľko na tom?

— Skutočne záleží! — povedal pevne.

Elena uvažovala, prečo takto k nej hovorí. Vylučovala akosi možnosť nejakej citovej príťažlivosti k nej. Vysvetľovala si jeho žiadosť viac-menej v súvislosti s prácou ženy v čiernom. A on v okamihu sa jej zdal byť prostriedkom k tejto vopred premyslenej záležitosti.

Čo by však potom znamenal list ženy v čiernom, v ktorom sľubovala neobťažovať ju už nikdy viac?

Ale predbežne nijako hlboko neuvažovala o veci.

Niekoľko krásnych dní mali za sebou. Vychádzali spoločne autom za mesto, do neďalekých kúpeľných miest v okolí. Niekoľko ráz boli v Piešťanoch a v Trenčianskych Tepliciach, ktoré si Rols zvlášť obľúbil.

— Slovensko je krásne! — vravel často pri takýchto príležitostiach. — Slovensko je perlou všetkých krajín, ktoré som prešiel. Som nadšený vašou vlasťou, ktorá je i mojou, lebo moja matka bola Slovenka!

Zavše jej rozprával príhody zo svojho života. O svojich ťažkostiach, keď odchádzal za prvými úspechmi do cudziny. Elena ho vždy pozorne počúvala.

Niekedy sa jej srdce svieralo úžasným strachom. Najmä, keď šli autom. Šiel veľmi rýchlo. Využíval každý voľný kúsok rovnej a prázdnej cesty. Pri takýchto momentoch bola jeho tvár tvrdá ako by zo žuly. Akosi inštinktívne cítila, že sa zaoberá čímisi v myšlienkach... Usúdila, že niečo hlboko tkvie v jeho duši, hlodá a často ho znepokojuje. Bola bystrá pozorovateľka.

Niekoľko ráz ich doprevádzal aj jeho priateľ a tajomník Peter Yonc, s ktorým ju soznámil hneď druhý deň. Bola ich sprievodkyňou po mnohých mestách Slovenska. Obdivovali starobylé hrady. Inde zas prechádzali sa starými sieňami, dvoranami niekdajších držiteľov moci a kniežat, premenené v múzeum pamätihodností. V duchu sa vracali do starých slávnych čias, z ktorých zostaly len biedne zrúcaniny.

Elene takto neraz vymizla z pamäti žena v čiernom. Boly dni, kedy na ňu vôbec nemyslela, a zasa potom s mučivou neistotou presedela celé dni vo svojej izbe, trápiac sa dohadmi a čiernymi myšlienkami.

Yonc potom odišiel do cudziny, aby vyjednával o ďalšom turné, ktoré mal Róbert Rols podniknúť neskoršie.

Osameli.

Navštevovali viechy. Raz ju vyzval, aby sa šli pozrieť na hrad Devín za noci.

To ju podesilo. Odmietla.

Ale to bola iba akási chvíľková nálada, v ktorej jej to povedal. Prešlo opäť niekoľko dní rušných a krásnych. Opäť navštevovaly Piešťany, Trenčianske Teplice a v tom-

to víre udalostí niekedy krásnych, inokedy za podivne mučivých a neistých prichádzalo ich priateľstvo zrazu na inú koľaj vzájomného poznania. Schôdzky s ním stávaly sa Elene drahšími. Rols sa stával otvorenejší.

Z jeho niekedy natrpkých slov tušila neznámu tragédiu . . .

Pátrala po príčine. Nadhodila niekoľko slov, majúcich tesnú súvislosť s jeho trpkými poznámkami, ale na to jej neodpovedal.

Potom sa úzkostlivo vyhýbal niečomu podobnému. Hovorili o politike, o náboženstve, o literatúre a najviac umení, ale vyhýbali sa hovoriť o onom citovom sblížení, spájajúce ich navzájom.

A večer, keď sa vracala do svojej izby, robila bilanciu celého dňa. K svojej ľútosti deň čo deň priznávala s akousi rezignovanosťou, že nieto ďalších stôp po žene v čiernom.

V tejto neistote a napätí, akosi tušiac čosi desivého, spomenula si na svoju bývalú priateľku, Ilonku Selickú, bývajúcu kdesi vo vilovej štvrti.

Rozhodla sa ju navštíviť.

IX.

Pani Irena Selická, matka Eleninej bývalej priateľky Ilonky, potriasla zpola nechápavo prešedivelou hlavou, odložiac biely hárok popísaného papiera, pozrela oknom a opäť prečítala niekoľko riadkov z listu, načo sa zamyslela do diaľky na — Ilonku.

S myslením na ňu priplietly sa k týmto myšlienkam rôzne udalosti, týkajúce sa vlastnej rodiny. Pani Selická totiž pred rokom ovdovela.

Ilonkin otec bol riaditeľom banky v blízkom Pezinku. Špekulácie s chmelom ho priviedly na mizinu. Chmel stratil na cene, státisíce zmizly takto osudom neprajnosti. Potom ochorel. A za dva mesiace potom, deň čo deň ťažšie znášajúc ťarchu osudu, podľahol.

Prepychovú vilu v Bratislave, ktorá bola kolískou Ilonkinho bezstarostného detstva, museli predať — lebo po smrti ukázaly sa dlžoby, o ktorých nemala pani Irena ani tušenia. A tak sa usilovala zachrániť aspoň čo sa dalo.

A predsa nezachránila všetko. Najmä nie to, na čom ako starostlivá matka lipla: Ilonkino veno.

Pán Selický v snahe zachrániť rútiacu sa pohromu, siahol i po Ilonkinom vene, i keď v dobrom úmysle. To bolo

príčinou, že schudobnelá Ilonka venovala sa výučbe cudzích rečí.

O tomto všetkom Elena nemala tušenia. Hľadala ich v bývalej vile, ale keď sa tam hlásil nový majiteľ, odchádzala do privátneho bytu pani Ireny na Hurbanovom námestí.

Zaklopala.

Pani Irena zdvihla hlavu. Bolo niečo nezvyklého, aby niekto kopal na dvere ich bytu po tom všetkom... Bývalí priatelia schudobnelú rodinu riaditeľa banky temer nepoznali... To bol dostatočne krutý údel. Preto sa pani Irena prekvapene zdvihla a šla ku dverám. Odomkla.

Na prahu stála Elena.

— Milostivá pani, vy ma nepoznávate? — spýtala sa Elena, dojatá touto zmenou v rodine.

Pani Irena sa ťažko rozpamätúvala.

— Som Elena Dvenská, Ilonkina priateľka... — naznačila.

Tvár pani Ireny sa rozjasnila, lebo Elenu vídávala vo vile svojho muža najradšej už preto, že Ilonka počas svojich štúdií s láskou lipla na nej. Preto jej návšteva Eleny Dvenskej prišla vhod. Prijala ju s radosťou. Otvorila dvere dokorán a pozvala ju bližšie.

— Bohužiaľ, drahá Elena, Ilonky sa musíš zriecť, — je v Budapešti. Pozri, tu je list... — ukázala na hárok bieleho, drobným ženským písmom popísaného papiera...

— Ilonka v Budapešti, milostivá pani? — zvolala Elena prekvapene. — Čo tam robí? Je tam už dávno? A kedy príde?

V krátkosti vysvetlila prelom, ktorý nastal v ich rodine.

— V Budapešti vyučuje istú veľmi bohatú dámu slovenčine.

— Slovenčine? — podivila sa úprimne Elena.

— Áno. Spomenutá dáma, milá Elena, prišla do budapeštianskeho prístavu na svojej jachte menom Jeanetta... Bližšieho ti nič neviem povedať, lebo Ilonka mi ešte podrobnosti nepísala. Celá je zaujatá akýmsi podivným prípadom, ktorý opisuje aj tu v liste... Prečítaj si! — podala jej ho.

Elena vzala do ruky biely hárok popísaného papiera a dala sa do čítania. Za chvíľu zmocnil sa jej hrozný strach... Ilonkine slová v liste naznačovali súvislosť jej prípadu... — mala som príležitosť vypočuť rozhovor ženy v čiernom kabáte, ktorá tvrdí, že po vykonaní istých rozkazov obdržím stotisíc korún.

... A preto som sa rozhodla ju poslúchnuť. Veno, na ktorom si toľko lipla a s láskou odkladala, budem môcť získať týmto spôsobom.

Srdečne Ťa zdraví a bozkáva Tvoja Ilonka.

Elena lenže neskríkla.

Celá sa zatriasla. A len zaujatosti pani Ireny možno ďakovať, že si toho nevšimla, lebo svoju návštevnicu chcela pohostiť šálkou čaju.

Priniesla čajovú súpravu s vriacou vodou, do ktorej ponorila vonný čaj.

— Aspoň čajom ťa pohostím, milá Elena! A potom sa porozprávame. Veď si bola u nás ako doma. Celkom mi pripadáš, ako keby si bola moja dcéra... — ukázala na klubovku, ktorá kedysi vyplňovala miestnosť v ich prepychovej vile vo vilovej štvrti. To bola ešte akási spomienka na bývalý blahobyť. Núkala ju sadnúť si.

Elena s námahou potlačila všetok nepokoj. Posadila sa pod vplyvom milých a láskavých slov pani Ireny ako poslušné dieťa. V shode tejto podivuhodnej okolnosti svojho prípadu s prípadom Ilonkiným videla vyšší pokyn, aby zasiahla. Tušila v tom zločin.

Teplý čaj, ktorý vypila v spoločnosti pani Ireny, rozohrial ju a dodal sily a odhodlanosti nedať na sebe nič zbadať a pritom dať sa do boja proti neznámej žene v čiernom...

V duchu sa jej vynorila tvár Rolsova. V tomto okamihu vycítila akúsi súvislosť jeho osoby s tým všetkým. Mimovoľne jej zišlo na um, že kamsi odišiel.

— Jachta Jeanetta! — prehodila Elena s akýmsi zimničným tónom. — Podivné meno! Cudzie meno! Prezrádza anglický, alebo americký pôvod majiteľky!

Pani Irena súhlasne prikývla.

— Dlho sa tu zdržíš, milá Elena?

— Niekoľko dní, milostivá pani!

— Iste ma navštíviš aj zajtra! Každý deň, pokiaľ tu budeš. Sľubuješ?

— Sľubujem, milostivá pani!

— Ďakujem ti. Vieš, visím na Ilonke... I keď mi robí starosti, nemohla by som jej nič vyčítať. Penzia, ktorú po svojom nebohom manželovi dostávam, nie je veľká, ale mohly by sme z nej predsa skromne vyjsť. Ale Ilonka má tvrdú hlavu... Veď ty dobre vieš... — potriasla mater-sky hlavou.

— Nehnevajte sa na ňu, milostivá pani — zaprosila Elena. V duchu sa však desila nasledujúcich dní. Hoci premýšľala a snažila sa vysvetliť si súvislosť, všetky uzávery smerovali k úsudku: je v tom zločin.

— Nehnevám sa, to vieš! — povedala dobrotivo pani Irena. — Človek však starne a túžim práve v týchto dňoch po jej blízkosti. Jej vzdialenosť ma trápi a spôsobuje mi nepokoj. Avšak... Ako by som zabudla na moju mladosť, — usmiala sa.

Elene jej bolo ľúto. Hľadala vhodnú chvíľu k odchodu. Hrešila sa pre svoju mlčanlivosť. Napadlo jej pri rozjímaní, že zájde večerným rýchlikom do Budapešti a presvedčí sa o Ilonkinej situácii na palube jachty Jeanetty.

So sľubom zajtrajšej návštevy vrátila sa do svojho hotela. Pred vchodom zbadala známy voz. Podľa neho usúdila na bratovu prítomnosť v Bratislave.

S Pavlom sa stretla v hale.

Mal oblečený športový oblek a z jeho tváre tušila, že sa na ňu hnevá pre dlhé čakanie. Pritom všetkom letmo konštatovala, že sa asi nezdrží dlho v Bratislave, a vráti sa späť do Viedne. Potrebovala ešte niekoľko dní. Keď si to uvedomila, sama nevedela, čo počať v Ilonkinom prípade, lebo z listu tušila jej uviaznutie v moci ženy v čiernom.

— Dlho čakáš, Pavol? — spýtala sa ho.

— Práve mi dochádza trpezlivosť, — povedal a zasmial sa. — Koniec-koncom ani nie tak dlho, len by som chcel vedieť, čo vlastne bolo medzi tebou a Oskárom?

Priama otázka ju prekvapila.

— Nič, — odpovedala krátko.

— A príčina tvojho zasnúbenia s ním?

— To je moja vec.

— To je aj mojou záležitosťou, nielen tvojou, Elena! Veď celú vec mi Oskár prezradil pri lumpovačke v opi-

lom stave. Tak som sa dozvedel, že Ťa podviedol úlisnými rečami o mojich finančných prehrách v Paríži.

— Nevrav o tom!

— Prečo? Nechceš vysvetlenie?

— Druhý raz azda.

Spustila pohľad na hrubý červený pokrovec. V nasledujúcej chvíli však zdvihla oči a uprela ich na neho s otázkou:

— A čo s akciami hračkárkej továrne?

— Oskár je ťažkopádny a nechápavý! Hračkárska továrneň, o ktorej akcie mi išlo, premenila sa cez noc na ľudské hračky...

— Och... ako cynicky hovoríš!

— Lejú sa v nej už kanóny a konštruujú strojné pušky, moja drahá! Tomu sa hovorí prezieravosť! Tejto obchodnej prezieravosti môžem ďakovať, že som akcie predal so šesťdesiat percentným ziskom. Srozumiteľnejšie povedané: schoval som si dva a trištvrte milióna frankov.

— Nechaj burzu, Pavol! — vybuchla akosi podráždene, počujúc závratnú cifru, ktorú práve tak mohol prehrať, ako vyhrať.

— Tú žiadosť počujem už druhý raz! — konštatoval hlasite. — Nie je tu Lucia? Sľúbila, že sem príde.

— Skutočne? — oživila Elena. V pozadí tejto otázky snovala plány na záchranu Ilonky Selickej.

— Okrem toho, Elena, niečo ti poviem: Pán Weinfurter prišiel o celý majetok...

— Vinou burzy! — zvolala vášnivo. A v očiach mala slzy. Cítila, ako by sa to jej týkalo. — Ty tiež jedného dňa tak obídeš! Raz prídeš a povieš, že ani tie nohavice, ktoré máš na sebe, nie sú tvoje!

— To sa nestane, — povedal striezливо. — Už som dal čestné slovo v tejto minúte, že pre mňa slovo burza prestalo mať vzrušujúcu a démonickú moc. Vrátim sa na Slovensko a vyplním tvoje dávne želanie: kúpim tu statok. Nám, Slovákovi, je cudzina miestom zbohatnutia. Doma sa nevieme tak obchodne pohybovať, ako v širom svete. Ale potom ťahá nás to predsa len domov!...

— To je to najhlavnejšie! — povedala a podala mu ruku na rozlúčku.

— Dám svoje veci do poriadku a prídem tiež, — povedala usmievajúc sa. — Budem sedlačiť, Elena! — dodal, vstupujúc do auta.

— A čo s Luciou? — spýtala sa náhle.

— Dúfam, že sa mi podarí zachrániť ich majetok. S pánom Weinfurterom viazaly ma dávno, povedal by skoro synovské city! Inak majetok aj tak chcel predať...

— Myslím... s Luciou budeš šťastný!

— Čože? — zadržlo mu v hrdle. — S Luciou?...

— Oh, myslíš, že neviem? To dievča ťa má dávno rado, ale vaše „veličenstvo“ malo oči len na burzových správach a na telegramoch maklérov! — rezala do živého.

Zadržlo sa mu v hrdle ešte viac a aby sa vyhol priamej odpovedi, pustil voz, pritom jej zakýval dostatočne zreteľne, že porozumela.

Po jeho odchode sa zapodievala v myšlienkach stále ešte s ním a s Luciou. Obidve osoby tancovaly jej v duchu pred očami ako dve veľké bábiky. Až zatlačila ich prítomnosť do pozadia. Popolavá prítomnosť, spojená s podivuhodnou príhodou pod hradom, súvisiacim s Ilonkiným pobytom v Budapešti na palube jachy Jeanetty, vystúpila do popredia.

Keď sa vopred presvedčila o neprítomnosti Rolsovej v hoteli, pustila sa po Pavlovom odchode bezmyšlienkovite k Dunaju.

Pohľadom blúdila po ľudoch, po zvoniacich tramvajách, po modrej stuhe Dunaja a pritom sa jej zdalo, že všetko, čo vníma, nemá nič spoločného so ženou v čiernom. Že ani na ulici, nikde v jej blízkosti niet nijakého zlomku zo záhady, po ktorej pátrala. Opretá o zábradlie dívala sa do Dunaja. Do jej tváre fúkal mierny vánok. Uvažovala.

Dunaj, ľahko zvlnený, spokojný, mierne sa plazil v koryte ako po stáročia.

— Dunaj! Ty si prežíval pohnuté dni mnohých národov! — myslela si Elena. — A valíš sa vždy ďalej a ďalej svojou cestou: valíš sa popod most od Viedne smerom na Komárno; tak, ako to má a musí byť, a nie smerom opačným.

Ani pyšný Dunaj nemôže zmeniť tok svojho života. Ako ho teda môže zmeniť človek? ... A ako ho môžu zmeniť národy?

Predurčenosť všetkého ďalšieho predstiera sa pred nami ako hustá železničná sieť ...

A Elena v duchu nadhodila si otázku: Prečo ja nemôžem robiť to, čo by som chcela, veď vypátranie ženy v čiernom iste by poslúžilo dobrej veci? ...

— Prišla som sem, — uvažovala ďalej, — ani sama neviem, prečo. Azda preto, aby som sa tu opretá o zábradlie dívala nečinne do vln Dunaja?

Keď si uvedomila svoju slabosť a nečinnosť, slzy bezmocnosti sa jej tisly do očí, lebo na mysli mala neistý osud Ilonky Selickej ... Klzala pohľadom po hladine sem-tam:

raz hore, raz dolu — a potom zašla pohľadom voľačo vyššie, až zrazu pohľad sa jej vpil do mena: JEANETTA . . .

Jachta Jeanetta, mierne sa kolísajúc na vlnách, kotvila v bratislavskom prístave!

Z nízkeho komína kudlil sa popolavý dym. Po palube prešlo niekoľko mužov posádky. Inak, ako by všetko bolo v najlepšom poriadku.

A predsa nebolo.

Elena to vedela v tejto chvíli. Popolavý dym z komína sa dvíhajúci prezrádzal čulý život vo vnútri lodičky.

Prítomnosť jachty Jeanetty v bratislavskom prístave dala iný smer Eleniným myšlienkam. Zintenzívnela v premýšľaní a odhodlávala sa k činom, keď tu náhle jej pohľad zachytil na palube muža, ktorý zaujal azda jej srdce?

Lebo v srdci pocítila akúsi divnú bolesť.

Rols prešiel po palube, vyšiel môstikom na nábrežie, odkiaľ sa dal stúpať smerom k hotelu.

Elena máličko cúvla.

Nechala ho zájsť hodný kus, načo dala sa opatrne za ním. Za tento celý čas prešlo jej všeličo myslou. V sluchu jej znelo ako hudba slovo: Jeanetta. Usúdila, že toto meno sluší krásnej žene. A ona, Jeanetta, iste bude krásna! — myslela. — Je to jeho žena, alebo milenka? — hádala ďalej.

Svet sa jej zrazu zdal zlý, popolavý. A Bratislava sa jej prestávala páčiť. Ale prečo? Pre neho? Len teraz si uvedomila v tejto úžasne mučivej a deprimujúcej chvíli, že myšlienka na inú ženu, ktorú by on mal rád, dotkla sa jej bolestne.

Stvrkla a pevne zaťala beloskvúce zuby. Veď žila roky

bez toho, že by ho poznala bližšie. A teraz! Taká sentimentálnosť! Usmiala sa, ale úsmev bol trpký.

Trpko cítila výsmech z porážky a pýtala sa, či do Bratislavy prišla prežívať dobrodružstvo, a či Bratislava bola len mimoriadnou zastávkou na ceste do nebotyčných Tatier a horských grúňov?

Bratislava bola len zastávka. Preto sa sbalí a pôjde — za svojim cieľom! Do Tatier!

A čo Ilonka Selická?

Nechá ju bez pomoci vystavenú nebezpečenstvu? V moci ženy v čiernom? Aká je zábudlivá pre lásku k nemu!

Nie! Práve preto nepôjde preč! Cieľ má: nájsť ženu v čiernom a potom sa rozhodne podľa ďalších okolností. Rozhodne nepôjde preč!

Vyšla chytro hore schodmi — potom, keď urobila krok na posledný schod, počula známy hlas:

— Bol si u Jeanetty?

— Bol! — prisvedčil Rols.

— Teda? Súhlasí s odchodom?

— Nie. Odmietni smluvu. Prosila ma, aby som neodchádzal. A je to za takých okolností pochopiteľné!

Chytro sa spustila dolu schodmi. Vypočula rozhovor Rolsov s Yoncom. Tajomník teda pripravoval ďalšie turné — a on, Rols, pre Jeanettu — všetko odmieta — ostane tu! Pálčivá bolesť ju zachvátila. Schúlila sa do hlbokého kresla v hale a len tak naoko prevracala rozličné módné žurnály a denné časopisy. Pritom pozorovala roh schodišťa.

Peter Yonc sišiel dolu a podal vrátnemu dva telegramy. Potom sa vrátil. Nezbadal, že Elena sedí tu schúlená a

sliedi po ňom očami. Pripadala si zrazu aj smiešnou. Ale okolnosti ju prinútily k tejto hre.

Vtom ju ktosi chytil za plece. Elena sa prudko obrátila. Tvárou jej prešla vlna prekvapenia.

— Lucia! — zvolala. — Ty si tu, v Bratislave?

— Ako vidíš, — povedala Lucia Weinfurterová. — Ty, ako vidím, tiež, — zasmiala sa jej do tváre. A oči obidvom zažiarily v akomsi porozumení.

— Ktorý z dvoch ťa zaujíma? Hm? — spýtala sa jej prosto!

— Ten prvý! — priznala sa Elena. Chcela to priznať ľahostajne, lebo myslela predovšetkým na ženu v čiernom, ale Luciiin pohľad prezrádzal iný smysel otázky. Preto sa napochytre zháčila a zasmiala sa.

— Musim ti niečo dôležitého povedať, — povedala vážne. — Poď ku mne do izby, pohovoríme si...

— Hľadám súkromný byt, Elena, — povedala Lucia smutne.

— Pavol mi vravel o tom všetkom, no, netráp sa! Všetko sa urovná! Medzi nami je jasno: prijmi moju priateľskú pomoc. Ubytuj sa tu!

— Pavol bol tu? Kedy?

— Ráno, ale len nakrátko.

— Bol aj u nás. U môjho otca. Mysleli, že nie som v izbe a ja som zatiaľ vypočula ich rozhovor. Pavol ponúkol otcovi pôžičku...

— Nemysli na to! — dohovárala jej.

— Ako by som nemyslela? — pozrela k nej Lucia. — Nejde tak o mňa. Ale o otca! Obávam sa najhoršieho. Strata majetku značí pre neho zruštenie celoživotného snaženia.

— Poď! — vyzvala ju. — Musíš prísť na iné myšlienky! Koľko ľudí už prišlo o majetky; o celoživotné snaženie, ako si ty povedala.

Cestou jej vykladala o svojej príhode pod hradom. Tým odvrátila Luciinu pozornosť od vlastnej rodinnej situácie. Zaujatá touto príhodou, zabudla na chvíľu na svoje bolesti a v mysli srovnávala jedno po druhom udalosti, ako jej ich Elena postupne rozprávala.

Vstúpili do izby.

— A čo s tým všetkým má spoločného Rols? — spýtala sa Lucia.

— Netvrdím, že by mal v úmysli niečo zlého, ale súvislosť udalostí nutká ma k striezlivému uvažovaniu, či skutočne netkvie v tom zločin. Odchod Ilonky Selickej do Budapešti sa mi zdá podozrivý.

— Ale veď s Ilonkou som sa rozprávala pred mesiacom v budapeštianskom prístave! To predsa nie je možné! Tuhším hovorila mi o akejsi Jeanette...

— Jachta Jeanetta! — upravila ju Elena a pokračovala: — Áno, majiteľku tejto jachty Jeanetty vyučuje Ilonka cudzím rečiam, — povedala Elena a hovorila ďalej o liste, v ktorom sa Ilona zmieňuje svojej matke o žene v čiernom. Elena dopovedala. Lucia udivene vytreštila oči a riekla:

— V tom je zločin! Musíme jej nejako pomôcť! Najlepšie zaistiť jachtu Jeanettu v budapeštianskom prístave.

— Nie je už tam! — povedala Elena. — Jachta je už v bratislavskom prístave.

— Tu?

— Tu!

Začaly uvažovať o veci a radiť sa.

Napokon Elena povedala:

— Schádzam sa s Rolsom temer denne! Mala som dostatočný čas poznať ho skutočne natoľko, že vylučujem, že by bol schopný urobiť niečo zločinného. Pripúšťam však, že môže mať vedomosti o týchto veciach...

Lucia postrehla citovú sblíženosť Eleny k Rolsovi, preto opatrne povedala:

— Predovšetkým musíme zistiť, aký je Rolsov vzťah k jachte Jeanette, lepšie povedané k jej majiteľke!

— K jej majiteľke... — zašeptala Elena. A tón jej hlasu prejavoval istú skleslosť, akési náhle uvedomenie, v ktorom vycítila seba samu ako tretiu osobu... V tom poznaní sa zdvihla a rozhodne otvorila dvere.

— Musíme konať bez ohľadu.

Jej hlas bol bezfarebný a mal mŕtvy tón. Aj Lucia sa zdvihla a išla za ňou na chodbu. Keď sa tam octly, z čista jasna stál pred nimi Rols. Elena ich predstavila. Sotva vypovedala jej meno, Rols vážne jej povedal:

— Otecko je zdravý?

Lucia pozrela na neho.

— Poznáte môjho otca, pán Rols?

Jej hlas bol viac ako prekvapený, ale nebola si toho vedomá. Tón mal podozrievajúci nádych, nad ktorým sa Rols začudoval. Prisvedčil.

— S pánom Weinfurterom sa poznáme niekoľko rokov, — povedal napokon. — Pred mesiacom po ceste do Budapešti bol som tak smelý zastaviť sa u vášho otecka a tri dni som sa zdržal pod strechou vášho domu. Vás však, žiaľbohu, nemal som možnosť poznať. Boli ste, ako mi otecko povedal, práve vo Viedni!

— Podivné! — povedala Lucia. — Kde ste sa soznámili s mojím oteckom? — oči jej žiarily nedôverivo. — To ma veľmi zaujíma.

— Tuším bolo to v klube priemyselníkov v Haagu, v čase, keď som tam pohostinne vystupoval a na žiadosť predsedu klubu zúčastnil som sa večere podávanej na desiate valné shromaždenie klubu európskych veľkopriemyselníkov a ich zástupcov. Váš otecko zastupoval, ak sa dobre pamätám, firmu Roldwerth. Potom neskoršie som sa s ním stretol inde a napokon v Rotterdame na burze...

— Ach, burza! — zastenala Lucia akosi neprítomno. Spamätajúc sa, zaprosila o prepáčenie. Ospravedlňovala sa: — Nemôžem počuť o burze!

Ospravedlnenie však nebolo dostatočné. Rols sklúzol po nej pátravým pohľadom, čoho si všimla len Elena. Vtom pristúpil k Rolsovi pikolo a podal mu biely list. Na obálke bola napísaná Rolsova adresa drobným ženským písmom.

Roztrhol obálku, vyňal hárok listového papiera, na ktorom, ako Lucia zazrela, bolo len pár riadkov.

Po ich prečítaní sa ospravedlnil.

— Musím odísť, — povedal.

Za chvíľu odchádzal už schodišťom. Oblečený bol v cestovný kabát. A v tvári nebol práve najspokojnejší.

Lucia a Elena stály v hale.

— Poďme za ním! — navrhla Lucia. Zimnične, s akousi hroznou presvedčivosťou dodala: — Je v tom zločin!

Dve autá za sebou. Bol to vzrušujúci obraz. Elena poznala Rolsovu odvahu. Šiel veľkou rýchlosťou. Autotaxi, v ktorom sa devy viezly, sotva stačilo. Na šťastie nešiel ďaleko. Len do prístavu, ako Elena predvídala.

Voz nechal stáť v tóni a on sa o chvíľu ocitol na palube jachty Jeanetty.

— Elena! — oslovila ju Lucia. — Veľkosť a známosť Rolsovo mena nás nesmie pomýliť! I medzi ľuďmi vysokopostavenými nájdú sa individua, ktoré svoj voľný čas a známosť využívajú k podobným machináciám. Peniaze lákajú, sú magnetom, sú démonom, fascinujú vôľu človeka, a mnoho ráz privedú ho na šikmú plochu života. Kto ich má, chce ich ešte viac, až nakoniec príde o všetko...

Pohľad mala upretý na jachtu Jeanettu, keď to vrela. Elena ju počúvala. Potom sa náhle odmlčala. Spamätala sa totiž, že vrela viac pod dojmom posledných udalostí, týkajúcich sa jej domova. Keď si to uvedomila, do očí sa jej vtisly slzy a len s akýmsi podporujúcim momentom lásky k Pavlovi vkradlo sa do nej trocha dôvery a optimizmu. Zostala však sedieť schúlená v kútiku autotaxi a počúvala Elenu, ktorá práve povedala:

— Nechápeš príčinu, pre ktorú by Rols chcel žiť dvojakým životom. Fascinujúcu moc mamonu temer vylučujem v jeho prípade. Je viac umelcom! Niečo v tom je, cítim aj ja. Súvisí to iste s tým všetkým, čo mi vbehlo do cesty. V zákulisí sa čosi deje. Sme ale slabé na to, prelomiť hradbu záhady, ktorá tuším je hlavnou príčinou jeho nesmiernej vážnosti a zamyslenosti. Z jeho životných zásad, ktoré sú složkou jeho charakteru, vylučujem s naprostou určitosťou úmyselnú účasť, hoci by okolnosti svedčily neviem ako proti nemu.

Chcela čosi povedať, ale v podvedomí vycítila prítomnosť tretej osoby medzi sebou a ním... Videla ho totiž v tom momente ísť palubou jachty k môstiku v spoločnosti ženy... Zafala pevne pery. Prežívala v tejto chvíľke bo-

lešť sotva sa zrodívšich citov, hlbších, oveľa hlbších, ako sa nazdávala.

— To je jeho milenka! — zašeptala Lucia. — Vidíš a ty si sa nazdávala . . . Ostatne, kto vie, či nie je to i jeho žena!

— Nie je ženatý! — povedala Elena chvatne.

— Tak má milenku! — povedala Lucia pohotove.

— Nevylučujem, ale pochybujem, — odvetila Elena, hoci sama cítila pravdepodobnosť Luciiných slov. — Z jeho zamyslenosti a vážnosti tuším, že ho niečo trápi, skoro mučivo trápi!

— Pochybovala by som! — poznamenala Lucia.

— Prečo? Každý máme svoje starosti. Uňho ich vylučuješ? Niektoré znášame ľahko, podľa povahy vecí a podľa vlastnej povahy. V Rolsovi vidím najprv človeka a potom umelca. Môže trpieť práve tak ako ktorýkoľvek z nás! Jeho sláva nesmie nás pomýliť. Je len poctivým víťazstvom. Uňho to bol čestný boj. Trnistou cestou boril sa k vytýčenému cieľu. A že by teraz, na vrcholku svojho víťazstva sa dopúšťal vedome činov, špiniacich jeho dôstojnosť? To vylučujem!

Voz s ním sa pohol a autotaxi s nimi ho nasledovalo v primeranej vzdialenosti.

Lucia prisvedčila:

— Cítim silu pravdivosti tvojích slov. Ale predovšetkým musím uvážiť dve možnosti; áno a nie. Keď ho budeme vylučovať z týchto vecí, môžeme stratiť cenný prírastok k materiálu, keď ho však budeme považovať za spoluúčastníka, čo aj tak bude, teda nemôžeme stratiť nič. Ostatne — je to prvá žena, s ktorou sa tu stretol?

— Okrem mňa prvá! — povedala jej.

— Nemýl sa! — upozorňovala ju Lucia nedôverčivo.
— Mužovia Rolsovo druhu sa nevyhýbajú známosti!

— Veľmi pochybujem, Lucia. O ňom by som mohla tvrdiť skoro opak. Cudzie sú mu lichôtky, ktorými nás obyčajne mužovia vyznamenávajú. Hovorí jednoducho, bez akýchkoľvek zbytočných fráz. Hovorí stručne a vecne, jeho slová sú výdychom kamarátskej, nepovyšujúcej sa povahy a čo sa týka tvojej poznámky o ženách, domnievam sa, že snáď aj túži poznať ženu, ktorá by ho mala úprimne rada a on ju. Ale že sa ženám podľa môjho mienenia vyhýba, príčina tuším tkvie v obave z úprimnej lásky k takej žene, ktorá by prejavila lásku len pre jeho svetoznámosť, bohatstvo a slávu!

— A čo Jeanetta?

Tu sa Elena mimovoľne zachvela. Pokrčila plecami: — Nevie, čo by ti na túto otázku mala odpovedať, — povedala vyhýbavo so skormúteným tónom.

Rols so svojou spoločnicou mierili do kina. Elena s Luciou zaujaly protiležiacu lôžku, v snahe mať ho ustavične na očiach.

Na programe bol film: Poštmajster. Ťažko bolo sústrediť pozornosť v oboch smeroch: na osud dcéry poštmajstra a na prítomnosť Rolsovu s jeho peknou spoločnicou. Pred ich očami vyrastalo bývalé slávne Rusko, ako by sa chcelo pýšiť pred chmúrnosťou Eleniných myšlienok.

A keď bol film u konca a svetlá sa rozžiarili, Elena s Luciou zistily, že nedávaly dostatočný pozor: Lôžka, v ktorej sedel Rols s neznámou dámou, bola už totiž prázdna.

X.

Pustily sa pešky k prístavu, len čo sa vymotaly z návalu ľudí, ktorí vyšli z kina. Vonku bolo sychravé počasie. Fúkal vietor a padal sneh smiešaný s dážďom. Reklamné tabule, visiace na železných tyčiach, kolísaly sa sem-tam. Na mokrom asfalte sa zrkadlily svetlá pouličných lúčov.

Elene sa protivila táto schovávačka. Vzpieralo sa v nej všetko, podozrievať ho, ba myslieť zle o ňom. Ale nebolo vyhnutia. Spomienka na pani Selickú a na Ilonku ju nutkala zbaviť sa citovej príťažlivosti k nemu a vidieť v ňom človeka svojím spôsobom nebezpečného.

Podliehala čo raz viac myšlienke: Na jachte Jeanetty sa skrýva zločin!

Za podobných čiernych úvah prišli do prístavu. Bol ponorený v tme, len na kotviacich lodiach blikaly sotva znateľné sporé svetlá.

Na predku paluby jachty Jeanetty horelo červené svetlo. Inak bolo na palube mŕtvo. Elena s pocitom akéhosi neoprávneného činu po jej známosti s Rolsom považovala toto sledenie a podozrievanie za zneužívanie dôvery a priateľstva. Ale keď myslela podrobnejšie, s dávkou nedôvery na jeho slová, mala pocit, že tón, ktorý k nej vra-

vel počas ich spoločného túlania sa, bo pretkaný neúprimnosťou.

Z tóní v prístave kotviacich lodí, z tóní zdvihákov, teraz mlčanlivo odpočívajúcich, vynorila sa zrazu postava, náramne podobná postave ženy v čiernom a blížila sa krok za krokom k nim.

Lucia upozornila Elenu na ňu.

— Vidím ju! — prikývla.

— Tuším, — zašeptala Lucia, — je to on, Rols. Aký podivný dlhý čierny kabát má! A aký huňatý!

— Je to skutočne Rols! — prisvedčila Elena a zachvela sa. — Ako mu odôvodníme svoju prítomnosť v prístave? Je to sledenie! Vyložený záujem nás dvoch o neho. A príčina? Postrehne naše podozrenie. Je mi to trápne...

Sháňaly dôvody vysvetlenia ich prítomnosti. Myšlienky sa prehánaly jej myslou, no márne sa snažila zachytiť najspásnejšiu, ktorá by ich vyviedla z tejto slepej uličky... Rols mal klobúk stiahnutý do tváre. Ruky mal zaborené hlboko do vrecák podivného huňatého čierneho kabáta a v ústach nepostrádateľnú cigaretu, ktorej čiernych písmen R. R. dotkla sa Elenina myseľ. Aký zvláštny život, uvažovala Elena práve vo chvíli, keď sňal klobúk na pozdrav, zastal pred nimi a smial sa...

Elene prešiel telom mráz, keď ho počula smiať sa. Odkedy sa s ním pozná, nepočula ho smiať sa. Pripadalo jej to divné. Mala pocit, že ju prichytil pri nejakej nediskrétnosti. Hoci ju poznal vo všetkom ako otvorenú, priamu, nefalšovanú bytosť, dnešným dňom iste pozmení svoje mienenie o nej. A právom! Ale čo mu na ňom záleží?

— Vás by som tu najmenej očakával, — povedal

podivným hlasom, — ale keď sme sa už stretli, môžeme pokračovať v rozhovore, ktorý sme prerušili v hoteli.

— Rady by sme sa vrátili do hotela, — povedala Lucia a vykročila. — Je chladno.

— Tiež tak myslím, — povedal divným, skoro ironic-
kým tónom. — Dúfam, neodmietnete môj voz.... — do-
dal zastretým hlasom, ktorým ako by prezrádzal, alebo
ako by sa daly tušiť jeho zákulisné plány. Ukázal na
miesto, kde stálo jeho auto.

Elena vykročila popri ňom a mimovoľne sa dotkla jeho kabáta. Poznala by ho medzi tisícami iných! Bol to ka-
bát ženy v čiernom! Pri zapalovaní si cigarety odopäl
a vo tme sa zabelela podšívka. Elena s určitosťou poznala
tento kabát. Mráz jej behal po tele. Uvažovala. Tento raz
bol tu skutočne najhmatateľnejší dôvod podozrievať ho
z úmyselnej spoluúčasti na činoch ženy v čiernom...

Mäkké sedadlá sa vborily pod ich váhou a motor za-
hučal. Voz sa prudko trhol a vyrazil rýchlosťou, ktorá
dievčatá zdesila.

Obidve mali pocit, že sa dostaly do pasce. Necháľaly,
ako sa mohli posadiť do jeho auta. Bolo však už ne-
skoro. Zdalo sa im, že Róbert Rols dosiahol svojho cieľa.

Elena sa pýtala v duchu: Prečo mu tento raz nedô-
veruje? — Ich mlčanlivosť akosi jasnejšie rysovalo
to, čo sa snažily zamlčať, čomu sa snažily vyhnúť. Pre-
zrádzala ich a toho si boly obidve až príliš vedomé. Lu-
ciina ruka vkĺzla do kabelky, kde sa zaleskla rukoväť
dámskeho brovningu.

— Blázníš? — spýtala sa jej Elena šeptom a stiahla
jej ruku späť od kabelky. Ich oči sa v tú chvíľu roztvo-

rily úžasným zdesením. Elena sa len s námahou ovládala. Auto totiž prudko zahnúlo v iný smer a nie do hotela...

Reflektory pretínaly tmu...

— Kam len ide? — zašeptala Lucia.

Elena mlčala. Neodvážila sa nič povedať v túto chvíľu. Nerada by bola sklamaná. Ešte predsa, i keď mu nedôverovala, v podvedomí cítila tlejúcu iskierku akejsi miznúcej nádeje.

Stroj pracoval ticho, v pravidelnom takte ôsmich valcov; reflektory pretínaly tmu do diaľky; pred nimi sa rozprestierala cesta smerom na Vajnory...

Voz hltal ulicu za ulicou. Pouličné svetlá sa mihaly v očiach. V úžasnej rýchlosti sa zdaly dlhou žiarou, neskoršie, keď redly, boly ako iskry, alebo ako padajúce hviezdy, až napokon šli v úplnej tme — ani naľavo, ani napravo nemaly rozhľadu. Len pred nimi osvetľovali kuželovité, žlté svetlá reflektora do noci ponorenú, prázdnu a vymretú cestu...

— Už to nevydržím! — zašeptala Lucia v akomsi nervovom vzrušení a jej ruka vytiahla zbraň.

— Neopováž sa! — zašeptala Elena.

Stroj hučal, rozspievajúc sa svojím hukotom v akúsi zlovestnú pieseň kovu. Pneumatiky vydávaly v tejto rýchlosti divnú smiešaninu zvukov navzájom si odporujúcich. Sneh, smiešaný s dážďom, bičoval okná. Na nich sa usadzovala para, premeňujúca sa v drobné kvapky vody, stekajúce dolu rámom.

V odlesku reflektorov zazrela vajnorské hangáre... Domnievaly sa, že Rols stíši rýchlosť. Ale nestalo sa tak. Cez Vajnory prešiel práve takou rýchlosťou, ako do Vajnor.

Rodinné domky lemovaly ulicu ako nemí svedkovia. Obrátila sa k zadnému okienku a vyzerala ním na vzdáľujúce sa hlavné mesto. Zazrúc tmavý hrad, osvetlený slabým svetlom mesiaca, vynorivšieho sa zpod mračien, zachvela sa. Hrad. Žena v čiernom . . . To všetko jej prišlo na um. A toto, ako pokračovanie toho všetkého. U Eleny vzrastalo práve také znepokojenie ako u Lucie.

Uprela pohľad na neho a dotkla sa ním huňatého kabáta, ktorý jej pripomenul v duševnom zraku príhodu pod hradom. Táto skutočnosť rozvírila v nej neprehľadné množstvo myšlienok. Prišly jej na um slová, vypovedané pred necelou hodinou, čo si o ňom myslí, ako ho cení. A čo teraz? Nie je to opak všetkého, ako sa jej zdalo, že ho dostatočne poznala?

Lucia zašeptala tesne pri jej uchu:

— Elena, ja to nevydržím!

Zdvihla ruku so zbraňou. Elena s napätím všetkých síl vysvetlila jej následky nerozvážneho činu.

— Ide vyše stokilometrovou rýchlosťou! Voz zbavený jeho moci zrúti sa do priekopy a my zahynieme v jeho troskách! Ešte vždy dosť času!

— Ten človek azda šalie!

Elena sa natrpklo usmiala.

— Chvíľami mám tiež pocit, že sme v rukách šialenca, — povedala. — Ale chvíľkami sa mi zdá niečo celkom iného. Uteká pred sebou samým. Je tuším nešťastný.

— Ty si ale! — zahučala Lucia.

Vtom zaznelo škripanie bŕzd a voz zastal. Rols sa obrátil k nim a vážne povedal:

— Vrátime sa, či pôjdeme ďalej?

— Zpät! — zvolala Elena. A tvár sa jej rozžiarila. Lucia zašeptala: — Veď on . . .

Voz prudko obrátil a zabral k novej rýchlosti na zpiatočnú cestu. Elena nevedela, čo povedať. Ruku Luciinu len významne stisla. A Lucia oprela horúce čelo o chladnú tabuľu skla. Jeho počínanie jej bolo nepochopiteľné.

Cez Vajnory šiel voz miernou rýchlosťou, ale keď ich mal za sebou, vzrastala rýchlosť a bolo treba zasa dostatok sebaovládania a istej dôvery, aby neprepadly v pochybnosť šťastného návratu. Rols sa opäť vrátil k rýchlostnej hre.

Ale nebolo treba obavy.

Voz zastal prv, ako sa nazdaly, pred hlavným vchodom hotela a Rols im otvoril dvierka . . .

— Prepáčte mi, — povedal spokojne.

A zamyslene ich odprevádzal k izbám.

Lucia mu chcela čosi povedať o rýchlosti a o všetkom, čo s tým súviselo, ale potom si vec rozmyslela.

Zvláštny kabát Rolsov upútal Elenin záujem.

Lucia, ktorej izba sa nachádzala bližšie, priala im dobrú noc a vkĺzla dnu. Zatiaľ Rols odprevádzal Elenu o niečo ďalej. S jeho doprevodom sa vkrádala do jej duše zasa pochybnosť. Čím viac premýšľala, tým menej mohla nájsť chodníček z tejto slepej uličky. Ale ani sama nevedela, že jej tvár nadobúda zmäkčený výraz. V podvedomí pociťovala, že všetko sa stalo v akomsi úzkom spätí s príčinou jeho duševného rozpoloženia.

Jej mäkký pohľad sa vpíjal do jeho očí a s účasťou, akej je schopná len milujúca žena, pýtala sa ho otvorene:

— Vravte, čo vás trápi?!

Strhol sa. A pohľad jeho očí bol ako by neprítomný. Chvíľu trvalo, kým si uvedomil jej otázku. Táto skutočnosť bola potvrdením jeho duševnej rozháranosti.

Prudko jej chytil ruku do svojej.

— Ako to viete? — zvolal pridusene. Oči mal široko roztvorené prekvapením. Bolo isté, že podobnú otázku najmenej očakával.

Mätko povedala:

— Cítim to! V tej rýchlosti!...

Pozrel na druhú stranu. Potom opäť pozrel do zmäknutého výrazu jej tváre, v ktorej cítil nehu a tiché pochopenie.

— Keď idem rýchlejšie, mám pocit úteku pred všetkým zlým, čo svet sviera. Je mi, ako by som sa zbavil ťarchy prítomnosti...

— Vzmúžte sa!

Usmial sa.

— Drahá Elena! — oslovil ju krstným menom po prvý raz. — Ste vzácnou ženou! Tú vôľu, o ktorej hovoríte, mám! Presadil som mnohé veci. Pevnou vôľou a vytrvalosťou som sa dostal na najprednejšie scény svetových divadiel. Ale to, čo sa deje okolo mňa, to je zlo, drahá Elena! Na to sa treba obetovať celý! Na to treba obetovať — život!

Bol rozrušený.

Elena sa zdesila jeho slov.

— Prepáčte! — ospravedlňoval sa. — Nechcel som tak hovoriť. Neviem, ako k tomu došlo... Radšej o tom mlčme...

— Nie... nie... nie! Vravte!

— Tú dobrú vôľu mal by mať niekto iný! Ale ťažko je to... Oh, prepáčte... Každý človek má svoje túžby a starosti. Slávny a bohatý, i ten najchudobnejší a naj-neznámejší človečik, zapadlý kdesi v osamelých miestach slovenských hôr. V tomto niet rozdielu. S mojou pevnou vôľou zvíťaziť prišla sláva, ale s tou slávou stratil šťastie niekto — iný.

— Vravte... Vravte! — zažiadala.

— Nie. Nemyslite na to. Odpusťte mi. Som rozrušený! — a bozkal jej ruku, ktorú chytró stiahla späť s nemou výčitkou: — Sme predsa priatelia!

— To len z vďačnosti! — povedal jej — dobrú noc! A zajtra do videnia!

Potom chytró odchádzal.

Odprevadila ho pohľadom až ku dverám. Sotva sa však dotkol kľučky dvier, vkĺzla do svojej izby, zamyslená a neschopná upriať myšlienku, ktorá by ho vrhla do tieňa podozrenia.

Vo svojom vnútri mala pocit podivného sviazania, v ktorom zreteľnejšie cítila neviditeľné putá, spajajúce ju s jeho osobou.

Do toho všetkého prišla jej na um Jeanetta. Ale hoci-jako si vysvetľovala Jeanettinu osobu a jej vzťahy k Rolsovi, predsa zostalo akési podozrenie, čo ju bodalo u srdca.

Uvedomovala si čoraz jasnejšie, že to bolo pre lásku, ktorá sa jej zmocnila. Cítila v sebe silu a odvahu postaviť sa po boku, premôcť spoločne zlo, ktoré spomínal, ktoré chcel premôcť za cenu života.

Ako si to vysvetliť?

Čo v tom väzí? ...

Všetko, na čo si spomenula, bolo len dohadom, bez

určitejšieho podkladu. Toto hľadanie vo tme ju mučilo. Prečo jej všetko nepovie? Či azda nechce ju zdesiť, lebo je v tom predsa zločin spojený s ním? Nie, oh, to azda nie!

Zachvela sa.

Lucia ticho zaklopala a vstúpila do izby. V tvári bola bledá a starosť sa jej zrkadlila v očiach. Elena na ňu dlho pozerala.

— Čo povedal? — riekla napokon Lucia.

Povedala jej všetko.

Potom dodala:

— Niečo ho hrozne trápi! A čo ako premýšľam, stále trčím na mŕtvom bode.

— Elena! — hlesla Lucia mŕtvo. — Sľúb mi, že bez môjho vedomia neurobiš ani krok s ním! Spamätaj sa! — vravela. Jej hlas mal divné zafarbenie. Dýchala z neho hrôza. V podvedomí cítila výstrahu. Lucia ďalej hovorila: — Dnešné jeho počínanie nemožno ospravedlniť. Elena, nechaj ma konať; upovedomím o veci políciu!

Elena vyskočila.

— To neurobiš! — vykrikla a vytrhla jej telefon z ruky.

Stály proti sebe v akomsi podivnom vytržení. — Lucia, toho sa neodváž! — riekla Elena vážne. — Inak by si zničila naše priateľstvo! Pretrhla by si všetko, čo nás kedysi spojovalo!

— Myslíš to vážne?

— Smrteľne vážne! — povedala jej.

Ticho. Obidve si uvedomovali triezvejšie obsah svojich slov. Obidve si uvedomovali ich význam.

Elena si len dodatočne uvedomila, čo povedala. Bolo to prudké. Lucia stála pred ňou ako z mramoru. Bez slova. Bola ohromená jej rečou, jej smrteľne vážnymi slovami, ktoré sa jej dotky viac, ako si myslela. V očiach sa jej objavily slzy, ktoré potom stekali dolu tvárou. Keď to Elena videla, objala ju.

— Odpusť! — zašeptala vrúcne.

V tej chvíľke si boly vari v živote najbližšie.

Lucia zakrútila hlavou.

— Nehnevám sa, — povedala. — Ale rútiš sa do záhuby. A ja sa nemôžem na to nečinne dívať. Ilonkin život je ohrozený, ak nie už zničený a teraz ešte ty? Si úplne v jeho moci.

— Nemôžem za to... Ja... ja... ho milujem! — vykrikla s plačom. — Preto nežiadaj odo mňa, aby som robila niečo proti nemu. Jednoducho nemôžem! Ani zle myslieť už o ňom neviem. Podceňovala by som sama seba, keby som bez jeho najmenšieho tušenia plietla sieť, v ktorej ho chceš lapiť.

— Je v tom zločin? Ty to vieš! Vrav! — zažiadala Lucia prísne.

— Nie, neviem viac, ako ty, Lucia! Len toľko viem, že by som mu nikdy neublížila.

— Úplne si prepadla jeho vplyvu! — zastenala Lucia zúfalo.

— Neber to ako prejav slabosti, — povedala jej Elena, — lebo duševne som silnejšia, ako kedykoľvek predtým!

— Ponecháme teda Ilonu svojmu osudu?

— A čo sa jej môže stať? Nič. Zlo v jeho prítomnosti ju nemôže postihnúť. Je na jachte Jeanetta.

— Elena, otvor oči; veď je to jasná vec. On je príčinou všetkého, čo súviselo s tvojím prípadom pod hradom, čo súvisí s Ilonkiným zmiznutím. To všetko je jeho práca. Čo tým sleduje, bojím sa povedať. Na to ani myslieť nechcem!

— Nie, nie, nie! — zatriasla hlavou. — Nič sa jej nemôže stať.

— A čo Jeanetta? Uvažovala si o tom? Čo Jeanetta? Je to jeho žena, alebo milenka? Povedal ti niečo? Vysvetlil ti? . . .

Jasne videla, ako sa Elena zachvela. Mlčala. Táto mlčanlivosť bola dostatočným dôkazom, že touto otázkou zaľala na najcitlivejšom mieste. Pocítila preto ľútosť.

— Rozumiem ti, — povedala Elena po chvíli pokojne. — A práve preto nemôžem sa na teba hnevať. Inak by som považovala tvoju otázku, týkajúcu sa Jeanetty, za zlo-myseľnú! Ale nech je už akokoľvek, moje dôvera v neho je neotrasiteľná. Škodiť mu nebudem. Iba že by som sbaľila svoje veci a odišla. Možno to aj urobím. Ale nie . . . Myslím, to nebude treba. Musím dostať od neho jasné vysvetlenie!

— Žičila by som ti, aby si mala pravdu! — povedala Lucia s pochopením. — Veríš mi?

— Verím! Veď vieš! . . . — povedala jej to s takým zápalom, že Lucia ani chvíľu nepochybovala o jej úprimnosti.

XI.

Po Luciinom odchode zostala Elena ďalej sedieť nepohnute v klubovke. Uvažovala o svojich vzťahoch k Rolsovi a o jeho vzťahoch k žene v čiernom a k Jeanette. Ale ako minulé jej uvažovanie, ani toto sa nepohlo z mŕtveho bodu. Chýbal jej dôkaz, ktorý by vysvetlil súvislosť Rolsovu s históriou so ženou v čiernom a so záhadnou jachtou. Vysilená premýšľaním ľahla si na posteľ.

Sotva usnula, snívalo sa jej s Rolsom. Počula ho príšerne sa smiať. Jeho ústa boly široko roztvorené, mal v nich veľké, neforemné zuby. Oči mal podliate krvou a jeho pohľad ju tak predesil, že sa prebrala.

Pocítila hroznú únavu. Posadila sa a rozsvietila svetlo. Fantastické dohady o jeho účasti na zločine zobrazovali sa jej vo sne.

Vonku už svitalo. Obliekla sa a celá zmalátnená opustila izbu ešte pred siedmou, ani sa nezastaviac u Lucie.

Uštvaná rôznymi dohadmi blúdila ulicami. Niekoľko rás sa zastavila na brehu Dunaja a pohľadom sa dotkla jachty Jeanetty, spokojne odpočívajúcej v prístave.

Ale vidina sna jej nedala pokoja. Ustavične ju prenasledovala. Podkopávala jej vieru v neho a rodila myšlienky ostro zahrotené proti jeho osobe.

Do hotela sa vrátila po ôsmej. Sotva vstúpila do haly, vrátnik jej podal list. Bol od Lucie. To ju prekvapilo.

S nedobrym tušením roztrhla obálku a vyňala list. Dala sa do čítania:

Musím náhle do Viedne. Nepodniknem nič proti nemu. Nemaj obáv! Tvoja žiadosť a viera v neho mi to zakazujú. Ale uvažuj a riaď sa nielen podľa srdca, ale v tomto prípade i podľa rozumu! Si v sieti neznámych udalostí, neveštiacich nič dobrého. Do videnia!

Tvoja Lucia.

Luciin náhly odchod sa jej zdal ako niečo nepochopiteľného. Sen a jej výstraha vynorily sa jej pred oči a v týchto chvíľach nenachodila nič, čo by podporovalo dôveru v neho.

Zasa sa pustila do ulíc, hľadajúc východisko z tejto situácie. Hľadala čosi, čo by dalo myšlienkam iný smer — smer záchrany a pravdy.

Akýmsi podivným pudom hnaná odbočila zas len k prístavu. Prechádzala sa tam bez cieľa, bez určitého plánu. Vtom počula za sebou rýchle kroky.

O chvíľu pristúpil k nej Rols.

— Vrátnik mi povedal, že ste išli von, — povedal jej. — Preto som sa rozhodol ísť za vami. Máme obidvaja chvíľu voľného času, ktorý môžeme stráviť spoločne. Súhlasíte?

Nečakal na jej súhlas, ale vykročil a ona automaticky s ním. V tejto chvíli si pripadala úbohou. Prečo mu to všetko nepovie? Prečo sa ho priamo nespýta na Ilonku Selickú a na všetko, čo súvisí s tým prípadom? Aká je len zbabelá!

— Želal by som si mať vás vždy po svojom boku, milá Elena.

Udivene pozrela na neho.

Kam mieri touto otázkou? Akosi mu nedôverovala v tomto okamihu.

Šiel vzpriamene ako človek sebavedomý, ktorý má už za sebou kus životnej práce. Spomienky zaletely rad rokov späť a pod dojmom tejto skutočnosti povedala ticho:

— Vy musíte byť zvlášť vytrvalý, keď ste sa dočkali toľkého uznania. Koľko rás som vás videla vystupovať vo Viedni, v Berlíne, v Paríži! Vtedy mi ani vo sne neprišlo na um, že príde deň, kedy sa budeme spoločne prechádzať po bratislavských uliciach.

Chvíľu mlčal. Potom povedal:

— Ani by som nepovedal, že to bola vytrvalosť! Skôr láska. Neveríte tomu? Áno, bola to láska k umeniu, láska k divadlu, ktorá ma učila čakať, čakať a zase čakať. Ale radšej keby toho nebolo! Radšej keby som bol zostal neznámym dobrým hercom.

— Prečo? — zvolala. V tú chvíľu zabudla na všetko, čo sa pred chvíľou votrelo medzi nich.

— Prečo? S mojou slávou stratila svoje vysnené šťastie moja sestra. Ja som sa stal svetoznámym, ale moja sestra... Ona, drahá Elena, je nešťastná!

— Vaša sestra? — podivila sa. — A kde je vaša sestra?

— Tu! Na tej prepychovej jachte! Pozrite sa, na tú pyšnú jachtu, ako sa vypína... Moja sestra Jeanetta, drahá Elena, stála pri mne obetavo pri mojich skromných začiatkoch. Každé jej slovo bolo krok k cieľu! A teraz, keď

si skutočne mala vynahradiť všetko, žije ako v žalári...
A to ma nės mierne trápi!...

— Povedzte mi o nej viac! — zažiadala vzrušene, v podvedomí cítiac, že Jeanetta je súčiastkou jeho bytosti, na ktorej lipne svojim srdcom a životom. Prijala toto všetko, ako nový krok k cieľu, k odkrytiu všetkého.

— Na mojej ceste Amerikou ma sprevádzala všade, — povedal Rols. — Raz na jednom večierku na moju počesť, na ktorom boli prítomní vybraní hostia z kruhu priemyselníkov, soznámila sa s továrnikom Alexandrom Moorom... O dva mesiace po soznámení bola svadba. Hlučná, prepychová, lebo on si to tak žela. Ostatne to bolo už ich vecou.

— A teraz nie je s ním šťastná?

— Nie. Ste prvou ženou, drahá Elena, ktorej to hovorím s takou otvorenosťou. Do môjho súkromného života nikto nenazrel. Nevie. K vám mám dôveru. Chcem len toľko povedať, že sláva a prepych nie je všetko! Omnoho viac je tichá, spokojná domácnosť. Čaro rodinného kozuba je nadovšetko.

Zapálil si cigaretu. Oči sa jej vpily do písmen R. R., ktoré jej pripomenuly príhodu so ženou v čiernom podhradom. Pohľad jeho bol priamy, neúprosný, opieral sa tvrdo o boky jachty, ako by chcel zničiť všetko zlo, čo je v jej prepychu zasiate...

V duchu pátrala Elena po príčine všetkého. Lebo cítila neúplnosť jeho vysvetlenia. Pozrela sa letmo na prepychovú lodičku, v ktorej iste nikto netuší bezútešný život. Lebo inak pozorovala, že mnohí so závisťou dotkli sa pohľadom krásnej jachty, spokojne sediacej na vlnách modrého Dunaja.

— To ste netušili, čo?!

— O toľkej nespokojnosti, o toľkom nešťastí veru nie!
A najmä to nie, žeby Jeanetta bola vašou sestrou.

Chcela ešte čosi povedať, ale netrúfala si.

Privrela oči pri týchto dosť dotieravých myšlienkach, s napätím všetkých síl premáhajúc tento ničím nepodopretý sebeklad.

Nie. Nevysmieval sa. Len pery mal pevne somknuté, následkom čoho líčne svaly ukazovaly klamlivý, domnelý smiech...

Všetko, čo v tomto okamihu skrslo v jej mozgu — všetky myšlienky, ktoré ju nutkali k nedôvere, nenašly v srdci nijakého prijatia. Myšlienky boly ako iskry, ktoré chcely byť ohňom, ale bez vzduchu udusily sa v citoch vrejšej dôvery, pretkanej láskou a úprimným, nezištným priateľstvom.

Ale i tak zostal jej Rols osobnosťou nejasnou. Cítila to v podvedomí, i keď si navrávala, že nie je to nedôvera, ale len čosi nevysvetliteľné, čosi jednako len podozrivé, i keď len náznakom...

— Pomôžme spoločným úsilím vašej sestre Jeanette!
Mohla by som vám byť v niečom nápomocná?

Zafal zuby. Potom povedal trhane:

— Je to nemožné! Vopred beznádejné.

— A čo rozvod? — opáčila.

Usmial sa.

— Nepoznáte ju! O rozvode nechce počuť. Miluje svojho muža viac ako samu seba. Radšej bude znášať neistotu...

— tu umlkol a pozrel sa zľakane na ňu.

— Neistotu? — oprela sa Elena o toto slovko. — Akú neistotu? A prečo?

— Neistotu o seba i o neho... — povedal po chvíli rozmyslene.

— Nerozumiem, — povedala.

Cítala, že sa vyhýba priamej odpovedi. Táto skutočnosť stala sa ako by potvrdením všetkých domnienok, stavajúcich ho do podozrenia. Zhrozila sa skutočne možnosti nejakej jeho účasti na zločine. Jeho vyhýbavá odpoveď tomu nasvedčovala. Rozumela jej viac, ako všetkému, čo bolo len neforemným načrtnutím dohadov, udalostí za kulisami do tejto chvíle...

Umieňovala si v pradive myšlienok sledovať tento cieľ: dostať z neho dostatočné vysvetlenie.

Nenazdajky sa dotkol jej ruky. Elena prekvapene pozrela na neho. Ich pohľady sa stretly a v tejto chvíli cítila v chĺbke svojej duše, že nastalo niečo, čo ich sviazalo na život a na smrť.

— Stávate sa mi stále drahšou! — povedal jej a pohľadom vpil sa do jej očí. Postrehla razom tento rozhodujúci moment. Preto priamo proti svojej vôli povedala:

— Budeme navždy priateľmi!?

Mlčal. Cítala, že dala dostatočne vyhýbavú odpoveď. Vykročila.

— Máte pravdu, — povedal jej. — Bude tak predsa len lepšie! Naše čisté a úprimné priateľstvo bude podkladom bezmedznej dôvery medzi nami!

Úžasná vážnosť, s akou jej to povedal, ju priamo zamrzala. Pozrela na neho v nemom prekvapení.

Prečo jej to povedal? Kam smeruje? Čo s tým myslel?

Prv, ako mohla nájsť správny úsudok, povedal pevne:

— Môžete mi bezmedzne dôverovať?

A podal jej svoju ruku.

Vložila svoju ruku do jeho. V poslednom momente jej čosi šepkalo stiahnuť chytro ruku, ale už nebolo možné. Sovrel jej ruku pevne do svojej dlane, pričom mala pocit, že sveruje svoj osud do jeho moci. Svoj osud — svoj život...

Dlhšie podržal jej ruku vo svojej. A dívajúc sa na mierne zvlnenú hladinu Dunaja, povedal temer neprítomno:

— Chvíľami mám pocit, že sa ma bojíte.

— Ja? — zľakla sa tohto otvoreného faktu. Podesilo ju veľmi jeho vniknutie do jej myšlienok a citov. Bola v odpovedi bezradná.

Patrne to vystihol, keď povedal:

— Počujte ma, drahá... Možno sa vám niekedy zdám divným. Ale zvyknete si... Totiž, aby som vám stručne a jasne povedal, je to len vo chvíľkach, keď je moja myseľ zaujatá jednotlivými scénami mojej roly, ako by som ju mal predviesť čo najdokonalejšie. Myslím totiž, i keď jem, i keď sa prechádzam, veľmi často na divadlo... Neviete, pravda o tom, že myseľ moja v tejto chvíli pracuje úžasnou rýchlosťou a hĺbavosťou na jednotlivých scénach. Jedno vám však musím povedať: Nikdy nepochybujte o mojom čistom priateľstve. Nebojte sa ma. Prejavovať čisté priateľstvo k žene a mať pritom vedľajšie úmysly považujem za zločin. A ja, drahá Elena, mám od zločinu veľmi ďaleko!

Veľmi ďaleko!

Tie dve slová zvonily, ako krásna ozvena...

Zazajakala sa podvedomým šťastím:

— Bezmedzne vám dôverujem! — povedala.

— Ďakujem vám drahá!... — povedal a stisol jej ruku pevnejšie. — Získať si dôveru ženy, ako ste vy, je pre

mňa najcennejším pokladom, a budem ju chrániť, aby v ničom neutrpela. Ak niekedy v živote budete potrebovať akejkolvek pomoci, spomeňte si na svojho priateľa Róberta Rolsa!

Šťastne sa usmiala.

— Ste najvzácnejším priateľom! — povedala, i keď cítila ešte väčšiu záhadnosť okolo jeho osoby ako predtým.

Pozrel na hodinky na zápästí, potom povedal:

— Je čas obedovať, — a kývol na blízky taxík.

V aute mlčali.

Pri vystupovaní z auta pred vchodom hotela vypadla Rolsovi z ruky jedna rukavica na schodík. Skoro by tam zostala, ale Elena, zbadajúc to, zvolala:

— Vaša rukavica!

— Ďakujem! — povedal. — Nerád by ju stratil. Je to pamiatka od Jeanetty!

Lepšie si všimla rukavice. Skutočne, rukavica bola nevšedná. Na schodišti stretli Petra Yonca, ktorý ako Rolsov priateľ a tajomník v jednej osobe povedal mu, že ho volajú k telefonu.

— Choď! — povedal. — Slečnu odprevadím do izby!

Rols sa ospravedlnil a odišiel. A Elena s Petrom Yoncom kráčali k izbe. Cestou sa jej náhle spýtal:

— Slečna Weinfurterová už odišla?

— Áno. Vy ju poznáte? — podivila sa Elena.

Usmial sa.

— Ja nie, ale môj otec pozná dobre jej otca! Sú veľmi dobrými priateľmi a bez prehánania môžem tvrdiť, že obidvaja starí páni sú veľmi dobrého srdca. A podivné, že majú obidvaja takú nepríjemnú milenkú...

Prekvapene pozrela na neho.
On však pokojne pokračoval.
— Ich milenkou je — slečna Burza!
— Kto?? — vytreštila na neho oči.
— Burza! — povedal a usmial sa.
— Vy ste ale!... — zahrozila mu.
— Len ma nekarhajte! Mám na to dôvod!
— A aký?
— Môj otecko poslal mi telegram, v ktorom sa dopytoval, čo je na tom pravdy, že pán Weinfurter prišiel o celý svoj majetok.
— Vinou burzy!
— Teda vinou tej nepríjemnej milenky! Tak je to teda pravda!
— Žiaľbohu! — povedala trpko.
— Ďakujem! — povedal bez ďalšieho vysvetľovania. — Je to zaujímavé... Možno aj môj priateľ a chlebdárca, čo je vlastne jedna osoba, uzná moje tvrdenia za správne, a tak sa zariadi. Čo vy na to?
— Nerozumiem.
— Burza je aj jeho koníčkcom...
— Rols hrá tiež na burze? — pozrela na neho v akomsi vzrušení. Nechápala dostatočne význam cieľu Yoncovej reči, ale bola presvedčená, že je nie bez hlbšieho dôvodu.
— No... už nie tak, ako voľakedy!
— Dobre by bolo, keby toho nechal...
Otvorila dvere izby.
— Ďakujem. Do videnia.

XII.

Elena, vrátiac sa preoblečená do kaviarne, stárpla, keď stôl, pri ktorom sedávala spoločne s Rolsom, bol opustený.

Trochu zaváhala. Pikolo vidiac ju, chytro pristúpil k nej a podal jej list. Bol od Rolsa. Písal jej: Prosím, ospravedlňte ma. Musím náhle odísť. Večer sa však uvidíme v kaviarni. Váš Rols.

Vložila list do kabelky a poobedovala sama. Jeho odchod bol pre ňu prekvapením a samota, v ktorej sa náhle ocitla, krížila a očerňovala jej myšlienky. Bolo sa im treba vzoprieť. Na to treba silu a novú náplň viery.

V chaose myšlienok a dohadov prišly jej na um slová, ktorými ju žiadal o bezmedznú dôveru. Hoci si všelijako vysvetľovala jeho žiadosť, prichádzala nenazdajky k tomu uzáveru, že nemal vlastne príčiny ju o to žiadať a samotná žiadosť priečila sa akosi zvyklostiam.

Mal azda na to dôvod.

Aký? Či predpokladá istý sbeh udalostí a týmto sľubom chce jej sviazať ruky? Vynútil priamo od nej sľub dôvery! Riekol: So všetkými silami budem sa snažiť udržať si vašu dôveru. Prečo to povedal? A čo ona? Povedala mu pod dojmom tejto jeho otvorenosti: Ste najvzácnejším priateľom!

Zmorená touto neistotu zavrela sa do izby. Tam medzi štyrmi stenami složila hlavu do dlaní a uvažovala. Nenútil ju na nič — jednoducho len žiadal o bezmedznú dôveru a ona sa mohla zachovať ako chcela.

Prečo teda neodmietla?

Pochybuje o ňom?

— Nie! — skríkla v myšlienkach a napäla všetky sily, ktoré v sebe mala na obhajobu jeho osoby vtierajúcimi sa čiernymi myšlienkami.

Vysilená myslením, mierne naklonila hlavu o operadlo kresla a zaspala. Keď sa prebudila, v izbe bolo už šero. Rozsvietila.

Bolo pol siedmej.

Spánok, ako náhrada z minulej noci, priniesol jej osvieženie a oddýchnutie mysle od ťarchy podozrievajúcich myšlienok. Tvár sa jej vyjasnila a zružovela. Mala nekončnú pocit radosti pri spomienke na jeho slová o dôvere, o ich priateľstve a jeho poznamenanie o nej ako o vzácnej žene jej bolo teplým vánkom, akému radi v lete vystavujeme za tichých nocí svoju tvár.

Bolo skoro sedem, keď opustila izbu. V chodbe jej prišlo na um, že si mala radšej vziať druhý kabát. Chcela sa vrátiť, ale vtom jej Rols vstúpil do cesty.

— Práve na vás čakám, drahá Elena! — povedal jej a stisol vrelo podávanú ruku. Pokračoval: — Bol som u Jeanetty. Hovoril som jej o vás a ona ma požiadala, aby som vás s ňou soznámil. Poďte, pôjdeme na jachtu Jeannettu.

Oči sa mu rozžiarily akousi zvláštnou vnútornou radosťou. Ale Elena sa akosi divne zháčila. Vo chvíli, keď

vyslovil tú žiadosť, srdce jej prestalo biť zdesením a mierne sa zachvela.

— Na jachtu? — spýtala sa temer neprítomne.

— Áno. Poďte, drahá! Jeanetta bude mať nesmiernu radosť, — riekol láskavo a vykročil.

— A čo jej — muž? — vyhrkla, v snahe vyhnúť sa. Mala pocit mušky v sieti pavúka.

Jeho mäkký pohľad stvrdol s výrazom jeho tváre, keď počul zmienku o jej mužovi. Kývol prudko rukou:

— Jej muž nie je na palube! Je v zahraničí.

Vzal ju dôverne za ruku.

— Chcel by som vám čosi povedať... — začal a po-
bozkal jej ruku.

Elena si ruku vytrhla. S výčitkou, síce miernou, ale predsa povedala:

— Sme predsa priatelia, a úprimní priatelia! — zajakala sa, nenachodiac vhodných slov, ktorými by mu to povedala na dostatočné pochopenie. Chcela sa rozhodne vyhnúť návšteve Jeanetty.

Ako sa zdalo, pochopil. Prikývol hlavou a riekol:

— Áno, my zostaneme len priateľmi.

Na slovo „len“ dal dôraz a zdalo sa jej, že ho vyslovoval váhavo, zťažka. Ale v nasledujúcom okamihu sa priateľsky usmial a pokračoval:

— Jeanetta pripravuje pre nás malé privítanie. Celá oživila, keď som jej povedal o možnosti vašej milej návštevy.

Mohla odmietnuť? Boly na to dôvody? Áno — byly. Ale nie zjavné. Či mu nepovedala: Bezmedzne vám dôverujem?! Ste najvzácnejším priateľom?! Och... áno... slová... činy...

Po chvíľke riekla:

— Prepáčte . . . ale . . . ako si bude vysvetľovať Jeanetta naše priateľstvo?

Usmial sa.

— Drahá! Prečo toľko slov? A toľko váženia! Či náš pomer nie je čisto priateľský? Je na ňom možné niečo meniť inou osobou? Nie! A najmä Jeanettou . . . Je mi veľmi blízka. Povedal som jej: Medzi nami je čisté priateľstvo. Iná domnieka u nej je naprosto vylúčená!

Bol by tu ešte nejaký dôvod, pre ktorý by mohla sa vyhnúť tomuto pozvaniu? Či neznely jeho slová pravdive, priateľský a celkom prirodzene? Na slovku „len“ nemôže sa zastavovať na ceste k nej — k Jeanette! Či netúži ju poznať, poshovárať sa s ňou? Či necíti k nej toľko lásky ako k nemu?

— Poďme! — povedala povzbudive a teplo sa na neho usmiala. Bolo jej chvíľkami ľúto, že mu spôsobila čo i len malé pochybovanie o opravdivosti jej dôvery voči nemu.

— Ďakujem vám! — povedal vážne.

— Oh, nerobte ma tak dôležitou! — zháčila sa s úsmevom, pričom jej oči mali zvláštny, splašený výraz.

— Elena! — povedal jej. — Pre mňa ste klenotom!

A ich oči sa dotkli navzájom. Týmto aktom opäť nastalo niečo, čo rozhodne vylučovalo slovko „len“, lebo to bolo predsa len viac, ako priateľstvo, skôr to bola hlboká láska! S jej strany cítila, bol jej všetkým. A čo on? Či nepovedal dosť jasne: Pre mňa ste klenotom?

Táto skutočnosť ich trochu rozdelila. Cítila rozdvojenosť a všetko, čo riekla, čo myslela, všetko sa dotýkalo tabatierky, ktorá ako nemý výkričník tohto prípadu krčila sa v jej vrecku.

Máličko sa obrátila a vyzrela zadným okienkom. Prekvapila sa. V druhom aute, idúcom v istej vzdialenosti od nich sedela Lucia!

V tejto chvíli bol jej jasný náhly odchod. Bol len naoko, aby ako verný strážca sledovala ju všade, kde sa pohne. Konala teda svoje detektívne poslanie skutočne vzorne. Len v tejto chvíli cítila, ako veľmi ju má rada! To bola pravá Lucia! Ako ju poznala od prvých dní ich priateľstva!

Keď si uvedomila tento stav vecí, šla s istou bezstarostnosťou na palubu jachty Jeanetty!

Voz medzitým došiel k prístavu a Rols chytro otvoril dvierka a pomohol jej vystúpiť. Potom prešli môtikom vedľa seba. Mierne ju pritom držal popod pazuchu, vysvetľujúc jej, že má strach, aby nespadla. Tomuto dôvodu sa Elena v duchu ticho smiala.

Na palube bolo matné svetlo. Sišli dolu schodmi do podpalubia. Všade bolo ticho a prázdno. Rozhliadli sa po stenách chodby. Pripadaly jej ako steny žalára, i keď boly tapetované. Prepych jachty ju oslňoval, ale zároveň sa do nej vkrádal pocit úzkosti.

— Ako sa vám tu páči? — zaznel Rolsov hlas.

Elena sa strhla. Jeho hlas ju zjavne naľakal.

— Prečo sa bojíte? — počula jeho druhú otázku. Ale urobila sa, že ju nepočuje. Vtom zrazu do chodby vstúpil zavalitý černocho. Elena predesene vykrikla a triasla sa po celom tele.

— Ale Johnson! — počula Rolsov hlas. — Vyzeráte v tejto polotme ako príšera! Objavíte sa z čista-jasna, ako by ste vyšli zo zeme! Miss sa vás zľakla! — dohováral mu anglicky.

Johnson sa uklonil a chytro zmizol. Elena sa však ešte stále chvela. Mala vôľu obrátiť sa a ujsť. Ale Rols mal dostatočnú príčinu držať ju pevne pri sebe.

— Nebojte sa! Johnson je síce chlap ako obor, ale s povahou jahňata. Neublíži nikomu.

Usmiala sa, i keď jej nebolo dobre. Potom sa otvorily dvere kabíny asi tretej od posledného radu dvier a do chodby vrazil ostrý pruh svetla.

Do dverí vstúpila Jeanetta.

Oblečená bola v čiernu pletenú toaletu s briliantovou brošňou na hrudi.

Elenu očaroval Jeanettin zjav. Bola štíhla ako hybké prútie. Stála chvíľu na prahu dverí ako sfinga, ani sa nehýc. Dívala sa pohľadom, v ktorom bol neznámy smútok a túžba.

Elena mala na nej oči nechať. Šla k nej ako muška, fascinovaná svetlom.

Rols ich predstavil.

— Vy ste slečna Dvenská? — počula ju Elena pýtať sa a dlhšie utkvela na nej svojím túžobným pohľadom. V nasledujúcom momente jej podala obidve ruky, prosté všetkých ozdôb a nenazdajky ju priateľsky pobožkala na obe líce.

Elenu takéto privítanie skutočne prekvapilo a dojalo.

— Poďte, drahá! — pozvala ju dnu. — Víтам vás v mojom osamotení.

Elene sa Jeanetta zdala stelesnením krásy; brošňa na jej hrudi žiarila ako kniežacia koruna.

— Nemajte mi, prosím, za zlé, slečna Dvenská, keď hľadím na vás, ako keby sme sa poznaly dlhé roky. Len

som sa pozrela na vás, už som vycítila vo vás toľko porozumenia! Složte si, prosím, kabát, áno?

Pomohla jej ho sobliecť. S úzkosťou sa dívala za ňou, kde ho položí. Myšlienkou sa dotýkala tabatierky vo vrecku. Slúžka, ktorá práve v tom okamihu prišla, vzala od Jeanetty kabát a zavesila ho do predkabíny tesne ku kabátu Rolsovmu.

A Rols, len čo sa sobliekol, ospravedlnil sa, vyšiel zo salónku, ako by ich chcel nechať schválne samotné.

Posadily sa obidve do kútika salónku, v ktorom bolo toľko útulnosti i napriek prepychu. Všetko splývalo v akýsi bohatý obraz. Všetko malo svoje vyhradené miesto. Od nábytku až po najmenší umelecký výtvar čínskeho porcelánového priemyslu, z ktorých mnohé vecičky ležaly na slovenských výšivkách, známych svojou krásou a umeleckosťou v ďalekom širom svete.

— Môj kút! — ukázala Jeanetta po lodnom salónku. — Tu trávievam celé dni, buď čítaním, hrám na klavír a niekedy sa dívam lodným okienkom na hladinu Dunaja. Ostatne, v tomto salónku som hostila, hádajte, koho!?

Touto otázkou bola Elena až veľmi prekvapená. Chcela chytro povedať, že Ilonku Selickú, ale čosi ju zadržalo. Nezdalo sa jej to dostatočne pravdepodobné. Jeanetta, vidiac ju premýšľať, povedala jej s úsmevom:

— To by ste neuhádli!

— Nemám tušenia! — povedala. Koho? — spýtala sa.

— Vášho brata!

To bolo viac ako prekvapenie.

— Môjho brata? — začudovala sa Elena ozajstne. — On bol tu? A kedy?

— Áno, bol tu, — prisvedčila Jeanetta svojim zvláštnym pôvabným prikývnutím. — Ale... — zažiada, — tykajme si, áno?

Riekla to s takou vrúcnosťou, že Elena priľnula k nej ako dieťa k hračke. V chytrosti prekvapená nevedela, čo povedať.

— To je tiež mojím priáním, Jeanetta, — povedala jej. — Ale, prosím ťa, vysvetli mi, ako sa sem dostal môj brat. Nemýliš sa? ...

— Oh, nie! — zavrtela hlavou a zasmiala sa. Potom začala rozprávať: — Prišiel s Georgom...

Oči jej horely šťastným ohňom. Na chvíľu. I napriek tej túžbe a smútku...

— S Georgom? ...

— To je môj muž.

— Ah, Georg! Ako sa poznajú?

— Tuším sa soznámili v Holandsku... V Rotterdame. Prišiel lietadlom oslavovať akési burzové víťazstvo.

Keď počula slovo burza — tak bola skalopevne presvedčená, že sa Jeanetta nemýli.

— Ja s jachtou, — pokračovala Jeanetta, — bola som práve v Budapešti. A potom od prvého oslavovania oslavovali dosť často víťazstvá podobného burzového druhu. A Georg, vieš, zmienil sa o tvojom bratovi niekoľko rás. Preto, počujúc dnes od Róberta tvoje meno, ihneď som si spomenula: to bude jeho sestra! Tvoj brat sa mi zmienil niekoľko rás o tebe. A môj muž ho požiadal, aby nás spoločne soznámil. A aby si prišla sem ku mne na jachtu. Vieš... niekedy je mi tak pusto... a prázdno... — a zosmutnela.

— Prečo? — pomyslela si na Ilonku Selickú. Nuž v tomto smere pokračovala v pravdive myšlienok a slov: — Mala by si si vziať nejakú spoločnicu.

— Spoločnicu mám. Totiž mala som. Bola to Slovenka z Bratislavy. Súčasne ma učila cudzím rečiam. Zabudla som slovensky, hoci moja mamička bola Slovenka.

— Ale veď celkom pekne vravíš slovensky! — podivila sa Elena nad tým. A Jeanetta začala jej rozprávať o odchode svojich rodičov do cudziny.

— Som Slovenkou, — povedala jej. — Naši rodičia museli za hranice. Roztratení sme skutočne po celom svete, my, Slováci. Rodičia sa uchýlili do Kanady. Odtiaľ šli do Austrálie. Ja som sa narodila v Sydney. Tam začal môj brat chodiť na dramatickú akadémiu. Potom rodičia umreli. Sami sme sa prebíjali životom. Až Róbert dosiahol uznania, vyplnila sa moja túžba vidieť Slovensko. Vzala som si učiteľku rečí, ktorá ma v slovenčine zdokonalila, aby som nerobila hanbu svojej domovine. Slečna Selická — tak sa volá moja učiteľka, — má svoju zvláštnu metódu pre vyučovanie rečí. Metóda táto vyniká i nad metódu známeho profesora O. Niehla z Paríža, ktorý ma učil francúzštine.

— Selická, povedala si?

— Áno, slečna Ilonka Selická. Poznáš sa azda s ňou?

— Je to moja priateľka! — zvolala Elena. — A je tu na palube?

— Tvoja priateľka? — žasla Jeanetta a zbledla v tvári. — Ilonka Selická nie je na palube jachty. Odišla odo mňa ešte v Budapešti bez akéhokoľvek vysvetlenia. Sama som rada, že ju poznáš a prosila by som ťa o jej bližšiu adresu.

Zažiadala ju o to s takou prirodzenosťou v hlase a s takou dôležitosťou, že Elenu priamo ohromila táto skutočnosť. S určitosťou rátala s Ilonou na palube. A teraz? Čo v tom je?

Ale musela jej niečo povedať. Dbala pritom ohľadov. Nechcela ju podesiť. Musela mať na zreteli dva smery: Možno niečo vie o veci, možno nie.

Preto sa k nej s dôvernosťou pritúlila, cítiac v tomto okamihu skutočne dôveru. Rozprávala jej o svojej príhode pod hradom. Vynechala len ten úsek, ktorý sa dotýkal tabatierky s monogramom R. R. Potom pokračovala a vravela jej o liste, ktorý dostala od ženy v čiernom. Pravda, zamlčala o tom, že vedela o Ilonkinej prítomnosti na jachte Jeanette. I keď to bol suchý predpoklad.

— Táto súvislosť, — pokračovala Elena, — vedie ma k istému tušeniu...

— V tom je zločin! — zašeptala Jeanetta a predesene sa schúlila ako splašené vtáča. — Musíme jej nejako pomôcť! Oh, to je hrozné!

Elena sa zachvela, i keď mala pritom uľahčujúci pocit z toho, že všetko povedala. Totiž, keď nie všetko, aspoň zhruba. A podivné, že v tejto chvíli sa striasla neistoty. Hoci sa snažila akokoľvek vysvetliť si súvislosť oboch súrodencov v celej záhadnej veci, predsa nemohla. Akosi v podvedomí, temer nenazdajky prichádzala k presvedčeniu, že tu v tomto prípade má prsty niekto — tretí.

V tomto okamihu kládla si za prácu zistiť, kto všetko sa nachodí na palube jachty, už vzhľadom aj na to, že keď sa včera večer stretli s Rolsom, mal na sebe kabát, ktorý s určitosťou poznala a vedela, že ho mala na sebe

žena v čiernom. A ten tretí — žena v čiernom — používa tento kabát na svoje podozrivé vychádzky!

To bola suchá kombinácia.

— Niečo v tom je, — povedala do toho Jeanetta. — Chcela som ešte v Budapešti v tejto veci niečo podniknúť, ale dostala som od Georga zpravu, že jachta musí bezodkladne odplávať do Bratislavy. Vzhľadom na túto možnosť, lebo Ilonka Selická pochádza odtiaľto, chcela som urobiť tu nejaké kroky na objasnenie jej nepredvídaného a podivného odchodu. Obávam sa niečoho... Johnson mi síce vravel, že miss Ilon odkázala, že sa vráti za tri-štyri týždne. Odišla v noci.

— Johnson? — Ten černocho? — spýtala sa Elena zimomravo. V tú chvíľu práve vošiel dnu Rols. Jeanetta na neho zavolala, ale Rols sa ospravedlnil a vrátil sa po cigarety. Dívajúc sa však cez otvorené sklenené dvere na ne, nepozeral, kam strčil ruku. Len keď držal v ruke tabatierku s monogramom R. R., pozrel prekvapene pred seba a na Elenin kabát.

V tvári viditeľne zbledol.

Váhavo vložil tabatierku nazpät do kabáta, ale poplietol si vrecká: miesto do pravého, kde pôvodne bola, vložil ju do ľavého.

Potom si vzal cigarety zo svojho kabáta, ktorý visel tesne na vešiaku vedľa Eleninho a vrátil sa pomalým krokom do salónku.

Elena zbadala, i keď sa priamo na neho nedívala, že prvý pohľad, keď vstúpil, patril jej. V tomto pohľade bolo niečo, čo bolo ťažko uhádnuť. Vycítila inštinktívne, že medzi jeho prvým návratom do salónka a druhým sa niečo stalo.

Myšlienkou sa dotkol — tabatierky. To azda len nie je možné, aby vedel niečo o tabatierke! Priamo sa zhrozila tejto možnosti.

— Hovoril si Róbert s Georgom? — spýtala sa Jeanetta.

— Hovoril, — prisvedčil. — Príde zajtra.

— Dosiahol si ľahko spojenia?

— Pomerne ľahko, — povedal a zapálil si cigaretu, ktorú zvrtol monogramom dolu. Elena si tento obrat v rýchlosti všimla.

Do toho sa rozovorila Jeanetta o tom, čo pred chvíľou rozoberaly s Elenou. Bolo to niečo, čo Rolsa, ako sa Elene zdalo, udivilo, lebo prestal fajčiť a pátravým a prekvapeným pohľadom preskakoval s Jeanetty na Elenu a naopak.

— A to ste mi nepovedali! — temer vybuchol. — Až teraz!

Elena previnilo povedala:

— Prepáňte mi, vravely sme teraz s Jeanettou o jej učiteľke rečí a počujúc jej meno, riekla som, že ju poznám, že je to moja priateľka. Potom som hovorila o svojom prípade zpod hradu.

Začerveňala sa. Líca jej priamo horely. V podvedomí cítila jeho nedôveru. Bolo jej trápne. Prehliadol ju. Klame, i keď je to dosť nevinná lož — v istom slova smysle nemajúca nič spoločného s ich priateľstvom, predsa cítila temer s mučivou istotou, že o tom vie, že klame! Bolo jej hrozne.

— Nič vám nevyčítam, — povedal, — len akosi konštatujem, že z čista-jasna stali sme sa zodpovednými za Ilonku Selickú. Čo už s tým súviselo, je vecou vedľaj-

šou. Fakt je, že jej neprítomnosť — jej podozrivé zmiznutie, vyzerá na zločin!

Jeanetta potom povedala Ilonkin odkaz po Johnsonovi, nad čím sa Rols na chvíľu zamyslel, a potom povedal čo najrozhodnejšie:

— To je jedno. Keď políciu uvedomíme, nebudeme mať aspoň výčitky, že sme to neurobili. Škodiť slečne Selickej tým nemôžeme.

To bol fakt, ktorý musely obidve prijať. Škodiť jej nemôžu. To vedela aj Elena. Ale čo polícia? Pôjde za stopami až sem na palubu jachty? Podľa listu by to bolo pravdepodobné, ale už vzhľadom na soznámenie, ktoré vyšlo práve s tejto strany — vyhla by sa jachta Jeanetta prehliadke?

Možno áno!

V tejto chvíli mala Elena pocit možnosti dômyselnej hry, hranej oboma súrodencami. Potom jej však prišlo na um, prečo vidí všetko čierne? Či nie je možno vyložiť vec tak, ako je? Povedať im, že kabát, ktorý mal Rols včera na sebe, patrí žene v čiernom? A že podobné cigarety, aké fajčieva, vypadly s tabatierkou — z vrečka ženy v čiernom? Ako by jej to vysvetlili?

Z týchto myšlienok ju vyrušila služobná, oznamujúca, že je všetko pripravené k večeri. Jeanetta ihneď vstala, vzala Elenu dôverne pod pazuchu a viedla ju do lodnej jedálne.

— Vo veci Ilonky Selickej musíme sa nejako rozhodnúť, — povedala jej cestou.

Na stole bola ľahká večera, skladajúca sa zo smažených kaprov podľa spôsobu francúzskej kuchyne.

Povečerajúc odobrali sa nazpät do salónku, kde sa po-
dával čaj s vínom. Pritom Rols niekoľko ráz podotkol nut-
nosť zmieniť sa polícii o neprítomnosti Ilonky Selickej,
obávajúc sa zločinných zámerov. Inak bol po celý čas za-
razený, mlčanlivý, ako by ho čosi ťažilo.

Elena vyčkávala. Okolnosť, v ktorej sa nachodila, nútila
ju zachovať vyčkávajúce stanovisko, bez ohľadu na obi-
dvoch súrodencov. Spomenula si na Ilonkin list, v ktorom
písala náznakove o tých veciach, ktoré boly Elene dosta-
točne známe a čo chybovalo, doplnila si sama svojou
skúsenosťou. Nebolo sporu o tom, že žena v čiernom ka-
báte náhodile si vybrala ich za cieľ. Rozhodne nemala
ani tušenia o ich vzájomnej známosti, z čoho mohlo vy-
kvitnúť prezradenie jej záludných zámerov! Ale predsa
okolnosť, že Ilonka písala list, v ktorom sa zmienila
o týchto veciach, svedčila o jej neviazanosti a voľnosti, čo
by samo o sebe vylučovalo možnosť zločinu. A predpo-
klad, že by písal Ilonkin list iný, bol iluzórny. Na to by
bolo treba preťahovania — ak je v tom zločin — totiž,
ak by sa týmto sledovali bočné ciele. Len táto možnosť
prichodila by v úvahu ako vysvetlenie Ilonkinej predpo-
kladanej voľnosti — keby list písal niekto iný, alebo keby
bola prinútená ho napísať.

Toto však Elena rozhodne vylúčila. V praxi zločincov
z povolania bolo zničiť všetky stopy po svojej obeti. To
sú len čierne myšlienky! Zatriasla sa a mierne zdvihla
pohľad na Rolsa, ktorý ju nezbadane pozoroval.

Keď to zbadala, podesila sa jeho pátravého pohľadu.

— Trápíte sa, drahá! — povedal jej. — Na uspokojenie
svedomia nás všetkých musíme vec oznámiť polícii.

Nie je v tom nijaká zaujímavosť. V jej zmiznutí väzí iste sprostý zločin!

Riekol to s takou otvorenosťou, že ju zamrazilo po celom tele. Odvrátila pohľad, ktorý jej padol náhodile na Jeanettinu ruku — a tá sa viditeľne chvela. Pod týmto dojmom sa prudko pozrela do jej tváre a vidiac ju bledú sťa krieda, pocítila neistotu a strach.

Jeanettina mlčanlivosť Elenu zvlášť prekvapovala, najmä, keď si spomenula na jej priateľskú shovorčivosť v prvých chvíľach ich soznámenia. Zdalo sa jej, že nastáva dvanásť — posledná a rozhodujúca hodina.

— Čo myslíš, Jeanetta? — spýtala sa jej zrazu.

Jeanetta sa tak prudko strhla na túto otázku, že nebolo možno toto očividomé zľaknutie zastrieť nejakou bežnou frázou, i keby mala súvislosť s práve prejednávanej stanoviskom k Ilonkinej veci.

— Nič... nič... — zajakala sa Jeanetta a schúlila sa do klubovky ako jabĺčko. Pripadala jej ako živé nešťastie.

V tomto zjavnom úsilí zastrieť strach pred jej očami, padla úplne Elenina domnienka o ich spoločnej dômyselnej hre.

Niečo inšie je v tom.

Ak súdila správne, očakávala potvrdenie tohto predpokladu z odpovede na otázku, ktorú riekla:

— Tvoj manžel hrá stále na burze?

Bol to pokusný balónik. Jeanetta prekvapená touto otázkou, spustila pohľad dolu na perzský koberec a zajakavo sa spýtala:

— Tvoj brat sa azda burzy vzdal?

Tón odpovede mal podivnú príchúť. Temer ironickú. Preto nevedela napochytre usúdiť, či dobre mierila. V pod-

vedomí cítila blízkosť cieľa a obávala sa, aby ho nejakou nevhodnou otázkou neoddičila.

— Vzdal sa. Už nehrá! — odvetila temer prudko a usmiala sa. Nebola to hra. Bola to radosť, ktorá bola priamo viditeľná v jej očiach. Zažiarily jej ako dve svetielka.

— Prečo?

Otázka prudká, pohľad priamy a zvedavý. Jeanetta bola prekvapená. Elena to konštatovala s radostným zaznamením. Chytro pokračovala: — Prečo? Je to možné? Tvoja žiadosť to bola? Povedz!

— Moja nie, ale jeho snúbenky! — povedala. A myslou sa dotkla Lucie.

Chvíľu bola Jeanetta ticho. Potom s ľútosťou povedala:

— Musí ju mať veľmi rád... To môj muž by ne... u... neu... ro... bil... — a prepukla v plač

— Ale Jeanetta! — napomenul ju zľakane brat. A Elena si uvedomila v tejto chvíli aj jeho prítomnosť. Skoro naň zabudla.

Stál u okna a vtedy sa prudko obrátil.

Elena nevedela napochytre, ako sa ospravedlniť a čím vyvolala u nej veľkú ľútosť. Chcela k nej bližšie, ale Jeanetta vstala s úsmevom, usmievajúc sa cez slzy. To jej bolo čosi nepochopiteľného. Narábala ihneď s nejasnou kombináciou všetkého, hľadajúc výhodisko z tejto nejasej smiešaniny myšlienok. A tak shrnula prvky záhady v celok: Dostala obraz, že nešťastie Jeanettino neväzí v neporozumení obidvoch manželov, ale skôr v jeho činoch! Mienila, že keby sa jej muž vzdal týchto činov, s určitosťou by spadla veľká stiesnenosť, obklopujúca obidvoch súrodencov.

V tejto priamo posvätnej chvíli sa karhala, že mala hoci len jednu myšlienku podozrievať ich z nečestného konania. Teraz s určitosťou vedela, že tu nemá do činenia s ľuďmi zločinnými, alebo zločin podporujúcimi, ale navzájom spojenými bratskou a sesterskou láskou, hľadajúcimi vo svojom somknutí a osamotení medzi sebou útechu a posilnenie.

Stisla jej povzbudivo ruku.

— Hore hlavu, Jeanetta! A nebáť sa! — povedala jej.

Do Jeanettiných očí vstúpily nové slzy. Boly to slzy údivu nad jej pochopením.

— Nebáť sa! — opakovala. — A hore hlavu!

— Mám azda snívať o šťastí? — spýtala sa zasnene.

Divná otázka, ale Elena ju pochopila. Stratila vieru v slnné dni!

— Ako by nie?! A prečo by nie?! Prečo táto malomyseľnosť a skleslosť?! Zo všetkého je — východisko.

Umĺkla. Zarazila sa nad touto svojou otvorenosťou. V podvedomí cítila, že povedala viac, ako chcela. Tušia azda, že o celej veci niečo vie? Alebo prišli k domnienke, že ide po stopách vedúcich k uzlu záhady?

Obidvaja sa dívali na ňu.

Radšej šikovne zabočila na iné pole rozhovoru, dotýkajúc sa jej plánov, stráviť vianočné sviatky v Tatrách. Vynútila si za chvíľu od Jeanetty sľub, že príde tiež a strávia sviatky spoločne. Potom sa i Jeanetta rozhovorila. Ako by celá ožila. Zmienila sa jej o spúste všelijakých drobností a príhod z cesty. A napokon, ako by v snahe udržať túto tému, povedala jej, ako hľadala svojho brata po bratislavských hoteloch. Zmienila sa jej o svojej ná-

vštevte v hoteli, kde je ona ubytovaná, pýtajúc sa vrátnika na neho pod písmenkami R. R.

Elena prijala s uspokojením vysvetlenie, kto bola tá neznáma dáma, o ktorej sa jej vrátnik zmienil, keď aj ona hľadala Rolsa v knihe hostí, vtedy však len ako majiteľa cigariet R. R.

— Brat sa ubytuje vždy pod pseudonymom, ale začiatkové písmená v mene si vždy nechá. A pretože som sa o jeho prítomnosti v Bratislave dozvedela z rádia, vydala som sa ho hľadať takýmto spôsobom... — a zasmiala sa drobným, pološťastným smiechom, pod ktorým stále bolo cítiť stiesnenosť. Smiech bol teda len maskou.

Čas nutkal k odchodu. A Elena sa zdvihla. Odchádzala so sľubom, že zajtra ju zasa navštívi, hoci hneď zrána a že môžu spoločne stráviť niekoľko dní na palube jachty. Jeanetta o to prosila ako dieťa. Tak lipla na jej prítomnosti. Uspokojila sa sľubom jej zajtrajšej návštevy.

Zatiaľ vonku Lucia netrpezlivo čakala ich návrat na breh. Prešla už druhá hodina netrpezlivého očakávania a zasa nič. Už bola rozhodnutá oznámiť všetko na políciu, keď sa zrazu na palube rozsvietilo a Elena, sprevádzaná Rol som a Jeanettou sa konečne objavila.

Jeanetta šla s nimi až k vozu. Tu sa rozlúčili, pripomenúc jej sľub zajtrajšej návštevy, načo sa obrátila a utekala nazpät.

Elena chvíľu za ňou hľadela. Zapnutie motoru ju vyrušilo z premýšľania a dohadovania sa. Ruky vstrčila do vrecák kabáta, lebo náhle jej bola zima. Na tabatierku vtedy ani len nepomyslela. Až potom...

Zarazila sa...

Tabatierka bola v inom vrecku.

— Niečo hľadáte? — spýtal sa Rols.

Pozrela sa prekvapená na neho.

— Ach, nie, — povedala zmätene.

Voz už šiel, keď jej Rols povedal:

— Myslel som, že mi viac dôverujete!

— Ako to myslíte? Prečo?

Jej hlas bol temný a nezvonil ako obyčajne. Cítila to.

— Čosi vás trápi! — povedal určite.

Prisvedčila: — To je pravda, ale ja mám preto vás trápiť? Cítim, že čosi nie je v poriadku? Sú to však len dohady.

— Teda nič určitého?

— O, áno! — prisvedčila zamyslene. — I dohady, ale i určitosť. Niečo určitého tu je, ale okolo tejto určitosti sa krútia dohady.

— Týka sa to slečny Selickej?

Práve v tú chvíľu na Ilonku nemyslela. Ale otázku týmto smerom nadhodenú vďačne prijala k jeho uspokojeniu, preto prikývla:

— Pôjdeme na políciu? — spýtal sa.

— Na políciu? — žasla. — Vidíte veci skutočne tak — čierne?

— Je v tom zločin! — povedal.

— Oh, nedeste ma! — zvolala.

— Veľmi rád by som vás ušetril od všetkého zlého, ale skutočnosť je taká, že nemožno pochybovať o zločine! V jej zmiznutí vidím plánovite snovaný zločin! Uverte mi!

— Sama som tej mienky! — povedala, hoci stále bola v pochybnostiach. Cítila neschopnosť vysvetlenia.

— Keď aj slečna Ilonka Selická písala o tejto veci, nesmiete veriť v ženu v čiernom! Možno je to len — domnelá žena v čiernom, — opravil ju.

— Do-mne-lá??

— Čo vy viete, drahá, či to nebol — maskovaný muž??

Povedal to s takou určitosťou, že sa zdesila. A táto pravdepodobnosť zmenila sa v presvedčenie. Vkradol sa do nej pocit, ktorý jej priam mrazil krv v žilách. V duchu sa preniesla do uličky pod hradom a prežívala oznove útok ženy v čiernom. Oh, áno... či sa nepamätá, že dych ženy bol presiaknutý — tabakom? A čo cigarety? Či ne-nasvedčovali tejto pravdepodobnosti?

Chytró, v akomsi tušení pozrela na neho.

V nasledujúcom okamihu zaznel jej však v sluchu jeho slová, ktoré povedal predpoludním: Prejavovať čisté priateľstvo k žene a mať pritom bočný cieľ, je zločin! Dôvera ženy v muža je pre mňa najcennejším pokladom: zneužiť jej dôvery je — zločinom.

Či tak nepovedal?...

— Váhate! — zaznel jeho hlas. — Pôjdeme na políciu! — a obrátil volantom. Robil tak úmyselne, aby sa vyhol podozreniu? — pomyslela si.

— Oh, nie, nie! — vykrikla.

Prekvapený touto prudkou odmietavosťou, obrátil znovu voz. Ostatok cesty prešiel v úplnom mlčaní.

Pri dverách jej izby chcel jej opäť pobožkať ruku. Mierne ňou trhla. Pozrel chytró na ňu. A tu, v tejto chvíľke, vyrástlo jej pred očami slovko: len...

Áno... len...

Len priateľstvo.

Nemohla inak. Cítila, že na základoch priateľstva prediera sa stále istejšie ozajstná, čistá láska.

I cez ten tieň? Cez to všetko?

Bolo jej do plaču.

Čo počať?

— Dobrú noc! — povedala a nevyčkajúc, chytro vošla do svojej izby. Jeho prekvapujúci pohľad cítila ešte i potom na svojej tvári.

Oprela svoje horúce čelo o chladnú tabuľu okenného skla. Dívala sa do ulice, pomaly vymierajúcej.

Chcela ísť k Lucii. Ale keď sa na to odhodlala, dvere sa otvorily a Lucia stála pred ňou.

Dívaly sa zprvu mlčky na seba. Potom sa Elena posadila, ponúkla stoličku aj jej a rozhovorila sa.

— Situácia je ťažká, — povedala Elena. — Ťažšia, ako som si myslela! — a rozplakala sa.

— Nebola som vo Viedni, — hlesla Lucia.

— Veď ja viem, — povedala plačlivo, — že si nebola. Divíš sa, odkiaľ to viem? Od okamihu, čo som prečítala tvoj list, neverila som v jeho obsah. Neverila som, že by si ma nechala tu — v tejto neistej situácii... A bolo tak lepšie, lebo inak sotva by som sa bola odvážila ísť na palubu jachty — ísť k Jeanette!

— Bola to skutočne odvaha od teba, Elena! Ja by som toho nebola schopná! — priznala sa úprimne Lucia. — Toľko veríš v neho? Ja by nemohla.

— I ja niekedy zaváham a podozrievam jeho i ju. Ale keď sa spamätám, v podvedomí cítim inštinkt dôvery a sily. Pripadajú mi obidvaja, on i jeho sestra Jeanetta...

— Sestra? — užasla. — On ti tak povedal, že je to jeho sestra? To never, Elena! To luh! — skočila rozhorčene do toho.

— Ach, nie, nie! — zatriasla hlavou. — To nie je možné. Je to jeho sestra. Obidvaja mi pripadajú nešťastní! Potrebujú odvahu k ďalšiemu boju, ktorý možno trvá už dlho! Niečo hrozného sa musí vznášať nad nimi: niečo strašného, čo moja myseľ nie je schopná si vysvetliť. Som bezradná. Milujem ho a nemôžem o ňom zle myslieť. I keď mnoho svedčí proti nemu. Akýsi tieň sa vznáša nad ním, cítim to. Nech sa deje hocičo... nech... pôjdem všade, kam si bude želať...

— Elena! — Lucia ňou zatriasla.

— Nevrav o ňom zle... Nevrav, prosím ťa, ani len náznakove, ani len... Nič! Bolí ma to. Ja nie som schopná proti nemu nič podniknúť. Povedala som: Bezmezdne vám dôverujem!

— Si úplne pod jeho vplyvom.

— Nekarhaj ma! — zaprosila.

— Vidím, že nič nezmôžem s tebou. Dobrú noc. A zajtra do videnia!

Nečakala. Chytro vyšla z izby.

V chodbe sa však zarazila.

Vtom momente, ako vyšla, zbadala, že Rols práve prešiel chodbou smerom ku schodom. Bol to skutočne on. Oblečený bol v cestovnom kabáte a ako sa jej zdalo, náhlil sa.

Sbehla za ním dolu.

Vrátnik za ňou zavolať:

— Máte tu list!

Vrátila sa. Vonku hučalo jeho ťažké auto. Rýchlo! Rýchlo! Hučalo jej v mozgu. Podal jej list. Pozrela na adresu. Otcovo písmo. List expres, doporučene. Niet na to času. Rýchlo von.

Vybehla.

Rols prudko zahýňal za roh.

Za autom ostal len dym namodralého plynu...

Šiel iste do prístavu! Sháňala druhý voz. Nebolo ho. Ale nevádi. Vrátila sa do svojej izby a chytro napísala list. Pre Elenu. Keby sa tak nevrátila, to by bola záchrana... Pôjde sama na jachtu Jeanettu! Sama! A — predíde ho v jeho cieľoch!

Do vrecka strčila brovning. Jej tvár prejavovala odhodlanie. Skončí všetko. Razom. Má to dobre rozmyslené. List dopísaný... Obálka... Položila ho na stôl s Eleninou adresou.

A potom vyšla.

Jej cieľ: Jachta Jeanetta!

XIII.

Na jachte Jeanette bolo ticho ako v hrobe. Nikde nikoho, len tma a odpredu lode tieň, ktorý vrhal mesiac. Akýsi predmet tam ležal.

Keď Lucia k nemu došla, videla, že je to sud nafty.

Prešla popri ňom na prstoch. Potom otvorila dvere do podpalubia a s opatrnosťou človeka, ktorému ide o všetko, stúpala potichúčky, krok za krokom.

Úžasná odvaha sa v nej prebudila. Ona, žena, na jachte v noci, — na jachte, obklopenej záhadou a istými dohadmi o zločine.

Ale práve tak, ako sa ona snažila ísť potichúčky, aj — žena v čiernom kabáte, vynorivšia sa z tmy. Lucia s napätím zachytávala sebemenší šuchot. Prešla pomaly popri niekoľkých dverách kabín. A pri každých dverách zastala a počúvala.

Po chvíľke napätého počúvania a hľadania, zacítila inštinktívne prítomnosť druhej bytosti v chodbe.

Počula jej dych.

Prudko sa obrátila.

Pred ňou stála žena v čiernom...

Lucia tlmene vykrikla.

Pohľad sa jej kízal po huňatom, čiernom kabáte, nezakrývajúcom však nohavice... A topánky... Oblek s pásikmi... Aký známy... Róbert Rols...

Zradnosť a podlosť všetkého vynútila z nej niekoľko ostrých slov:

— To je podlosť! — povedala tlmene. A pohrdavo pokračovala: — Hľa, majster, umelec v maskovaní, len čo je pravda! Obdivujem vás, majster! Ale dodnes som nevedela, že obdivujem jednoduchého — zločinca!

A prv ako sa nazdala, žena v čiernom sa dívala do ústia Luciinej zbrane. Lucia namierila na ňu.

— Vydajte Ilonku Selickú! — zažiadala so všetkou rozhodnosťou.

A zasa prv, ako vyšiel výstrel, dvere kabíny, pri ktorej stála, sa otvorily a do chodby vrazilo svetlo.

Lucia sa mimovoľne pozrela dnu.

Videla Ilonku Selickú, ako sedela v klubovke a prezerala rozličné módne žurnály a noviny. Pritom s chuťou, príznačnou pre bezstarostného človeka, zahrýzala do torty, z ktorej odkrajovala kus po kuse. Pri otvorení dvier sa troška zarazila a pozrela k nim.

Lucia, vidiac ju takto si hovieť, pozrela nechápave na ženu v čiernom a zbraň jej vypadla z ruky. Žena v čiernom ju zdvihla a podala jej ju. Celý akt sa odohral bez slov.

Lucia vbehla dnu.

— Ilona! Ilona! — zvolala priškrteným hlasom. — Ty! Ty... Ty si... tu... Ilona!

Ilona Selická povstala.

Bolo to útle dievča s mierne zdvihnutým koketným

noštekom a s veselým pohľadom v očiach. S podivením prijala jej prítomnosť. Zasmiala sa:

— Tak ty si teda ďalšou obeťou ženy v čiernom?

— Ja ... ja ... Ilona ... — zajakala sa Lucia.

Vtom počula, ako sa dvere zatvorily. S tichým vrzgotom. Lucia sa prudko obrátila. Utekala chytrou k ním. Skúšala ich otvoriť. Nedaly sa. Začala búchať. Nič. Ilona medzitým pristúpila k nej.

— Nechaj to! Poď si radšej zajesť! Tu, pozri sa! — ukázala na vyberané jedlá. — Ale najprv si daj dolu kabát.

Zostala stáť pri zavretých dverách, bezradná, prudko oddychujúc. Nebola vstave vyraziť zo seba slovo.

— Poď ... Sadni si ... — núkala ju Ilona.

Lucia sa zmôhla:

— Sadnúť si? Nechápem tvoju spokojnosť!

— Rozumiem ti veľmi dobre. Ale najprv si zajedz. Získaš tým spokojnosť, akú aj ja mám.

— Tvoj pokoj je mi skutočne nepochopiteľný!? — povedala Lucia a na nátlak Ilonky Selickej sobliekla kabát.

Vtom vošiel dnu tajnými dverami černochoch Johnson. Lucia zbadajúc ho, odskočila od neho a dívala sa s vytreštenými očami naň.

Johnson sa zasmial jej strachu:

— Miss, nebáť sa! Miss, ja dobrý človek! Ja nič neurobiť, — povedal jej a táčnu, plnú rôznych lahôdok, skladajúcich sa prevažne z orientálneho ovocia, položil na stôl.

Potom chytrou zmizol.

— Ilona! Ilona, kto je ten človek?

— Lodný sluha, — povedala Ilona.

Ale tajné dvere i potom prifahovaly Lucine oči. Ilona sa zasmiala, vzala ju dôverne za ruku a posadila do hlbkej klubovky.

— Pohovoríme si, — navrhla.

— Podlý človek! — zasyčala Lucia.

— Ach! — vzdychla Ilona.

— Povedz, čo v tom tkvie? Vrav! Čo s nami teraz urobí?

— Nemaj strach!

— Tomu nerozumiem.

— Nerozčuľuj sa, je to zbytočné.

— Mám sa teda tešiť, že som tu?

— A čo ja? Trčím tu už pekných pár dní! Mám však sľub, že do Vianoc budem von. U maminky! — a radostne sa zasmiala. — A ty tiež. A keď výjdeme, vieš, každá jedna budeme mať v hrsti — sto tisíc!

Lucia sa zasmiala.

— Ty si naivná, prepáč!

— Vôbec sa nehnevám, — povedala Ilonka a obidve napäly sluch.

Kotva išla hore!

— Vyplávame! — zvolala Ilona.

— Kam?

Odpoveďou bolo pokrčenie pliec.

— Neviem, — povedala neskoršie.

Lucia mala šialený strach. Stroje zabraly. Jachta sa roztriasla. Boky monotónne hučaly od nárazov strojov.

Za chvíľu jachta vyplávala.

Potom sa otvorily tajné dvere a dnu vstúpila žena v čiernom. Lucia zbadajúc ju, chytro vstala. Ilona ju stiahla späť do klubovky.

— Len sed'! — povedala jej.

Preto sa váhavo posadila.

Žena v čiernom bez akéhokoľvek úvodu začala hovoriť — mužským hlasom, — hovoriť — spovedať sa zo svojich činov . . .

A tej noci, kým sa jachta Jeanetta plavila, sedely obidve dvievčatá napnute vedľa seba, nespustiac oči so ženy v čiernom. Žena v čiernom hovorila potichu, ale jasne. Lucia s napätím, prekvapená, roztvárala široko oči, dbala, aby ani jediné slovíčko neušlo jej sluchu.

A to všetko, celú tú udalosť sledovalo štvoro očí, záhadných očí, ako by to, čo sa stalo, malo sa tak stať podľa rozkazu niekoho . . .

Bolo dávno po polnoci, keď žena v čiernom, vyspovedajúc sa zo svojich činov, odišla.

Sotva sa tak stalo, Lucia sa rozplakala.

— Keby som to bola vedela! — nariekala do podušiek.

Po chvíli sa uspokojila. Prišiel jej na um list, ktorý jej dal vrátnik pred odchodom na jachtu Jeanettu.

Roztrhla obálku a vyňala hárok popísaného papiera. Dala sa do čítania.

Drahá Lucia!

Píšem Ti napochytne. Musel som s vďakou odmietnuť Pavlovu pomoc. Chcel zachrániť môj majetok. Ale nie azda z nejakej vypočítavosti. Urážala by si ho dajakou podobnou myšlienkou. Ostatne, nemusím sa zvlášť rozpisovať — sami dobre viete, čo je medzi vami. U teba hrdosť, to viem. Je to po mne. Ale i mäkkosť, oddanosť a vernosť, — predpokladám — to po nebohej, drahej matke. Viem, že môj rozhovor s Pavlom si vypočula nechtiac a poznám i Tvoje rozhodnutie. Totiž, že by si sa nemohla pozrieť Pavlovi do očí.

Teraz sa však spokojne môžeš pozrieť. Nič sa nezmenilo. I majetok je zachránený. Vysvetlia ti to nasledujúce riadky:

V Rotterdame som za svojho pôsobenia podporoval mladých umelcov. Boli rôznej národnosti. Z celého sveta privandrovali za šťastím, ako sa to hovorí v mladých rokoch! Za cieľom! — Medzi nimi bol tiež jeden, ktorému osud doprial možno väčšieho šťastia a väčšej slávy, ako tým ostatným. Je to Róbert Rols, dramatický umec a spisovateľ svetového mena. Je to najčestnejší mladý človek, s akým som sa v živote stretol.

Neviem už, od koho sa dozvedel o mojom úpadku. To je však vedľajšie. Prišiel sem nečakane a ponúkol mi sumu, ktorou by som zachránil majetok. Odmietol som zo začiatku. Veď ma poznáš. Spomínal som Tvoju hrdosť... Ale pán Rols stál na svojom s tvrdením, že je to odplata... Že je to dlh!

Prijal som teda. Je to vzácny človek. Všetko je už v poriadku. Pavlovi sa teda môžeš pozrieť celkom otvorene do očí. Tvoje veno — hoci viem a som presvedčený, že práve na to nehľadí — je práve tak, ako majetok, zachránené.

Srdečne Ťa pozdravuje a bozkáva Tvoj milujúci
Otec.

Dočítala. List jej vypadol z rúk. Oči mala zaslzené.

A zatiaľ jachta Jeanetta za mesačného svetla sa tíško plavila dolu tichým modrým Dunajom...

XIV.

Noc, ktorú Elena strávila po Luciinom odchode, bola azda najhroznejšou pre ňu v celom jej živote.

Keď Lucia od nej odišla, pokúšala sa zaspáť. Ale márne. Dlho premýšľala, až ustatá myslením na chvíľočku zdriemla, načo sa opäť prebrala, trýznená myšlienkami, ktoré ju týraly ako dotieravé muchy svojou neodbytnosťou a podlamovaly dôveru, vykresľujúc Rolsa čo najčernejšie.

— Never! — to slovíčko počula tisíc ráz. — Never! — to slovíčko vyplňovalo jej celý um.

— Musím von! — povedala si. A chytro sa obliekla. Prejde sa chvíľu a potom azda skôr zaspí, uvažovala.

V chodbe stretla chyžnú Evu.

— Milostivá slečna nemôže spať? — spýtala sa jej.

— Bolí ma hlava, — povedala Elena na vysvetlenie.

— Slečna Weinfurterová tiež šla von, — povedala jej.

— Možno sa s ňou stretnete.

— Kam išla? — začudovala sa. Mala razom nejasné tušenie.

— Odišla na list, ktorý jej podal vrátnik. Možno vrátnik bude vám vedieť niečo viac povedať.

— No, nevadí. Až príde, zaklopte mi na dvere. Rada by som sa s ňou rozprávala. Mimochodom, dávno odišla?

— Dosť dávno. Asi hodinu je preč.

Elena zaváhala.

Kam mohla ísť?

Pripomenula jej ešte svoju žiadosť, zobudiť ju, až sa Lucia vráti, načo sa chytro vrátila do izby. Dlhو sa dívala oknom na náprotivné strechy budov, osvetlené miernym svetlom mesiaca. Potom si sadla do klubovky a prikryla sa paplónom. Zdriemla.

Sníval sa jej hrozný sen.

Zločinná tvár, skrivená grimasou bezcitného surového zločinca, stotožňovala sa jej s tvárou Róberta Rolsa.

Sen mal pokračovanie. Rolsa viedla polícia. Bol zablatený, kabát mal roztrhaný a vlasy v neporiadku. Luciu našla kdesi na brehu, zmočenú do nitky. Bola v bezvedomí. A keď sa prebrala, riekla jej: — Vidiš! Povedala som ti to. — Never!!!...

Sen mal ďalšie pokračovanie.

Vystupovala z auta. Za ňou šiel Rols. Videla, ako mu vypadla rukavica. Podala mu ju s úsmevom. A on nato zvolal: — Oh! Ako môžem byť taký neopatrný?! Veď ma to môže prezradiť! Dala mi ich Jeanetta na pamiatku...

Rukavicu vtom chytro pustila a pozrela sa na prsty. Mala ich červené. Krv...

Zhrozila sa a precitla...

Jednotlivé obrazy zo sna ustavične jej defilovaly popred oči, ako by boly slepené vo film, ustavične sa premietajúci.

Potom jej zišlo na um, prečo horí svetlo. S tým jej prišla na um chyžná Eva a rozhovor, ktorý mala s ňou v chodbe.

Momentálne nevedela, či je to tiež sen, alebo či to bola skutočnosť.

Shodila paplón so seba a vyšla von. Vrátnik ju zbadal a zavolať na ňu:

— Milostivá slečna, máte tu list, — povedal jej.

— Ja? To ste mi ho nemohli dať večer?

— Prepáčte, ale ja som ho len teraz dostal.

— Teraz? Veď sú štyri hodiny ráno!

— Nemôžem za to. List priniesol akýsi chlapec z ulice.

— Chlapec z ulice?

— Áno!

Vzala list do ruky. Známy listový papier jej už riekol pôvodcu listu.

— Vrátila sa slečna Weinfurterová?

— Nie, ešte neprišla.

Šla hore. Mala pocit dusného ovzdušia. Čosi ťažkého naplňovalo jej vnútro. List bol biely a na ňom hárka riadkov. Tancovaly jej zprvu pred očami:

Slečna Dvenská!

Moju zprávu prijmite celkom pokojne: Vaša priateľka, slečna Weinfurterová, ocitla sa v mojej moci, ale nemajte o ňu strach. Tak isto ani o slečnu Ilonku Selickú. Vrátia sa obe živé a zdravé. Stane sa tak už budúceho týždňa.

Žena v čiernom.

Sišla sa spýtať vrátnika na chlapca, ktorý priniesol list.

— Nepoznám ho vôbec. Len ako mi podával list, všimol som si, že nemá ukazováčka.

— Bol to, ako ste povedali, iste chlapec z ulice!

— Tiež som si tak myslel, — prikývol súhlasne.

Evu stretla v chodbe, preto ju požiadala, aby pozrela do Luciinej izby, či nenechala tam pre ňu list. Eva splnila jej žiadosť ihneď a jej predpoklad bol potvrdený. List bol na stole.

Vo chvíli pretrhla obálku a čítala:

Milá Elena!

Odchádzam na jachtu Jeanettu a prosím Ťa, oznám celý prípad polícii, lebo keď tieto riadky budeš čítať, je to znamením, že som sa ocitla v rukách ženy v čiernom. Chcem Ti týmto dokázať, že skutočne na jachte Jeanette sa skrýva zločin! A súčasne Ťa chcem vyviest z dôvery muža, ktorému dôveruješ, ako hovoríš bezmedzne! Nie je toho hodný, uver mi! Blízka budúcnosť mi dá za pravdu. Je úzko spojený so zločinom. On totiž je sám páchatelom! On je ženou v čiernom!

Lucia.

Ovládla sa. Ani nerv sa v nej nepohol. Chvíľu cítila bezradnosť.

Vyšla chytro z izby. Cítila pohľad Evin na sebe. Avšak, čo jej povedať? Nič. Aká hrozná je skutočnosť! Sen? Dôvera? Posledné riadky z Luciinho listu hučaly jej ustavične v sluchu v akomsi hroznom neprirodzenom súzvuku: On je sám páchatelom! Je ženou v čiernom!... A ako ozvena z diaľky prichádzaly jej na um jeho slová: Prejavovať čisté priateľstvo a mať postranné špinavé ciele, je zločinom. Vaša dôvera ma unáša. Budem ju chrániť, aby v ničom neutrpela!... Tak to asi riekol... Tak teda.

Či tak nepovedal?

Povedal!

Jachty Jeanetty dotkla sa letmo myšlienkou. Má tam ísť? S políciou? A ukázať mu svoje — vífazstvo? Pokoriť ho, ponížiť ho za tú nízku hru s ňou?

Ani nedomyslela. Sišla chytro dolu schodmi, rozhodnutá ísť do prístavu. Podivné, že v tejto chvíli necítla k nemu nijaký hnev. Len krutý, tiesnivý bôľ. Touto nízkosťou ju zasiahol na najcitlivejšom mieste. Hlboko ju pokorovala jeho falošná prívetivosť.

Cestou do prístavu sa jej preplietlo popred oči a myslou niekoľko drobných príhod, ktoré všetky nasvedčovali o dômyselnej hre.

I jeho snaha, pomôcť Ilone Selickej, bola premyslená nízkosť! Áno, plánovitosť a nízkosť! Potom jej prišla na um tabatierka. Hľadal ju v jej kabáte, veď ju našla v druhom vrecku! Prečo ju hľadal? Opäť nízkosť! A aká horlivosť k pomoci! Aká obratnosť odvrátiť pozornosť od seba a upútať ju na akýsi prelud ženy v čiernom!...

Vyžiadaná dôveru zneužil! Pošliapal! A na čo ju potreboval? Pre svoje ciele: skrývať sa za ňou, opradúc sa heslami, zbytočnými frázami, majúcimi výzor ušľachtlosti a za tým boly skrz-naskrz prehnité!

Áno, hovoril jej akýsi hlas, hral majstrovsky celú komédiu! Je skutočne majstrom svojho povolania! Krásne ste to zahráli, pán Rols! — počula istý hlas vo svojom vnútri. — Krásne! Ste pritom všetkom najvzácnjším priateľom! Haha! Vysmieval sa jej ďalší hlas, pričom sa jej slzy tlačily do očí. Aká vzácnosť! Ste predsa najvzácnjší priateľ! Haha'...

Či mu tak nepovedala?

Poznal vôbec pojem slova: priateľstvo?

Získať si dôveru ženy ako ste vy je pre mňa najcennejším pokladom a budem ju chrániť, aby v ničom neutrpela! Zneužiť dôveru je zločinom!

Veľký plakát na rohu upútal jej pozornosť. To riaditeľstvo divadla oznamuje jeho zajtrajšie vystúpenie.

Príde?

Rozhodne príde! — Príde a predstaví sa v rúchu faľošnej prívetivosti nevinného baránka. A čo ľudia?

Budú tľapať, obdivovať... Ha... To je Rols!... Noviny budú písať o ňom... a...

Nedomyslela. Oči mala plné slz. Cesta do prístavu sa jej zdala nekonečne dlhou. Vysilujúcou a unavujúcou. Zbavila sa na okamih dotieravých, čiernych myšlienok a prudkejšie vykročila k prístavu.

A keď prišla k miestu, kde kotvila jachta Jeanetta, dýchalo toto mŕtvou prázdnotou. To bolo preda nad jej sily.

Jachta Jeanetta bola preč.

To bola trpká skutočnosť .

XV.

Šedobelasé zimné ráno. Pouličné svetlá zhasínaly s nastávajúcim bielym ránom, vôkol zaznieval hrkot ľahkých vozíkov, rozvážajúcich čerstvý chlieb a mlieko. Potom sa zamiešaly do toho autá, električky, a napokon ulice zaplnili ľudia.

Elenu našlo ráno pri okne.

Dlho sa dívala do množstva ľudí, ktorí ako natiahnuté hračky pobehávali sem-tam, každý za svojou prácou a cieľom. Život vonku sa jej zdal vzdialený, ako by to všetko bolo len výplodom sna. Ako by tá skutočnosť medzi tým všetkým a ňou bola predelená mliečnou, sklenenou stenou, cez ktorú vidieť hmliste, nejasne, len určité obrisy.

Stiesnená skutočnosť. Pustila sa bezmyšlienkovite do ulíc. Automaticky s akousi inštinktívnosťou kráčala k prístavu, k známemu miestu...

Ale jachta Jeanetta bola preč.

Miesto sa na ňu škerilo, vysmievalo. Potom šla ďalej, odvracajúc sa od tohto miesta výsmechu dôvery, šla ďalej, nevnímajúc ani ruch, nič, kedy-tedy vraziac do niekoho, šla, ako by nemala pre nič záujem, šla, nevediac, kadiaľ a kam.

Až ktosi odhodil cigaretu . . .

A Elena, hoci nevnímala hukot života, ten prudký pohyb bieleho predmetu upútal jej pozornosť, zmiernila krok a vpila sa pohľadom do ohorku cigaretu, hľadajúc na nej, ako skoro na každej, monogram R. R. . . .

Už, už sa jej zdalo, že ho tam vidí, už, už, ale videla niečo iné — ruku siahajúcu po ohorku.

Bola to ešte detská, chlapčenská ruka, lenže chýbal jej — ukazováčik . . .

Prst! Jediný prst chýbal.

Zastala.

Bol to chlapec z ulice, akých vidíme vo veľkomeste mnoho, pritúlaný odkiaľsi z periferie.

Chlapec veselo pohvizdoval. Oči sa mu smialy, ústa škľabily. A hvízdal si veselo pri všetkej tejto biede a nedostatku, plný optimizmu . . .

Oči jej prešly od jeho ruky na druhú ruku, na ktorej mal rukavicu. Áno, rukavicu, ktorú stratil spôsobilo by veľkú mrzutosť, lebo to boly rukavice na pamiatku . . .

Bola to rukavica Róberta Rolsa. Áno, rukavica, ktorú mu podala so stúpadla auta.

— Počuj! — zvolala na chlapca. — Počuj, chlapče zlatý! — a usmiala sa násilne na neho. Bolo jej ho ľúto. Bol skrehlý zimou, a predsa toľko bystrosti mal v sebe.

Priskočil chytro a spustil niekoľko zdvorilostných slov, či má niečím poslúžiť, niečo niekam zaniest: bol plný ochoty a zdvorilosti. I keď to bol chlapec z ulice . . . Zo školy života — z ulice . . .

— Nechcem nič, ale predsa, ak budeš vravieť pravdu, dostaneš niečo. Povedz, ty si priniesol list dnes v noci pre slečnu Dvenskú? . . .

— Do hotela Imperial?

— Vidiš, ako sa vieš rozpamätať!

— Áno, milostivá slečna... ale... ja... ja som ju nevezal! — a ukázal rukavicu, sťahujúc ju hneď dolu. — Vypadla tomu pánovi z vrecka, čo mi dal list.

— Veď ja nehovorím, že si ju vzal, — povedala Elena mätko. — Povedz však, ako sa to stalo? Kde ti dal ten pán list?

— Hľadal som v prístave miesto, kde prespať. A ten pán odtiaľ vyšiel. Dal mi list a ja som ešte chvíľu postál, hľadajúc vhodné miesto, kde by som sa vyspal. Keď bol pán preč... zmizol v tme... chcel som ísť s listom... Vtedy mu z vrecka...

— Tak mi ju dáš, áno? Pána poznám. Som slečna Dvenská, ktorej si zanesol list.

— Ja ju dám... — povedal a podal jej rukavicu. Lúčil sa s ňou nerád. Pod dojmom tejto ľútosti ho vzala do obchodu a kúpila mu teplé vlnené rukavice.

Oči mu zažiarly radosťou, až sa jej prevalila teplá vlna vnútrom. Ale potom si spomenula na rukavicu. A s ňou všetko ostatné jej prišlo na um.

Chlapec mal v očiach svit radosti, a ona potlačovala slzy. Čo on vedel, že rukavica bola ťažkým obvinením a potvrdením?... Že bola ťažkou obžalobou?

Počula ho v rytme svojich krokov vyhvizdovať čoraz slabšie, až vzdialenosť jeho od nej pretrhla všetko. Vrátil sa do ulice, ktorá bola jeho matkou: tá ho živila a — učila...

A zas sbieral ohorky a pohvizdoval ulicami otrepané pesničky...

XVI.

Deň prežila Elena v ustavičnom napätí. Východisko z tejto situácie samo od seba akosi neprichádzalo.

Uvedomovala si čoraz viac svoju zodpovednosť za Ilonku a Luciu... Uvedomovala si čoraz viac svoju povinnosť: zachrániť ich z rúk ženy v čiernom...

Z jeho rúk!

Ale je možné ich zachrániť bez toho, žeby nezasvätila políciu? Vie ho obviniť celkom chladnokrvne?

Nie.

Opováži sa ho obviniť? A ukázať na neho: Vy! Bez ohľadu na to, čo cítila a čo sväzovalo jej ruky a zamykalo ústa?

Veľká svetelná rekláma nad vchodom Národného divadla oznamovala dnešné slávnostné pohostinné vystúpenie Róberta Rolsa. Táto rekláma, složená zo stoviek elektrických svetiel, prenasledovala ju všade — všade videla obrovský nápis: Róbert Rols!

Táto skutočnosť dnešného jeho vystúpenia ju nutkala k rozhodnému kroku. Spierala sa slabosti, ktorú cítila. Ale musí, musí! Tisíc ráz musí!

Zťažka, v akomsi tušení zlého, vyšla schodištom. Inak

bolo v hale málo ľudí. Vrátnik na ňu zvedavo pozrel í chyžná Eva. Iste hádali, kde bola od rána, keď ju nebolo vidieť. Uvažovala. Všetko si razom všimla. Každý vrátnikov pohyb i pohyb iného človeka. Všetko sa jej zdalo v akomsi spojení s ňou, s tým všetkým.

V tomto momente napadla jej možnosť stretnúť sa s ním — Rolsom. Zhrozila sa tejto možnosti.

Ale bolo možné vyhnúť sa?

Musí čeliť, uvažovala. Musí hrdo čeliť, i keď stroskotajú všetky ilúzie, všetky ideály! Skutočnosť je tvrdá. To je život. Ale ako sa zachová, keď bude vravieť o bezmezdnej dôvere, ktorú zneužiť je zločinom? Čo mu na to povedať?

Schodište bolo za ňou. Vkročila do chodby — a vtom sa zarazila.

Rols stál pred ňou. Čosi povedal, ale nevnímala, či to bol pozdrav alebo niečo iného. Bol taký, ako inokedy. Vážny, tajomný, neprístupný.

Ostala chvíľu nehybná. Dívala sa na neho. V tomto okamihu mala tisíce myšlienok. Mala vôľu snížiť ho, ale srdce protestovalo proti tomu. Vzoprela sa neschopnosti, ktorú cítila. Bránila sa proti tejto slabosti.

— Stalo sa vám niečo nepríjemného? — počula sa ho spýtať a urobil krok k nej.

Ten krok ju tak zhrozil, tak zdesil, že vykrikla. A bez akéhokoľvek vysvetlenia utiekala do izby.

Obrátil sa prudko. Tak prudko, že si toho ešte všimla a táto prudkosť v akomsi inštinktívnom cítení jeho viny potvrdzovala jeho zločinnú účasť. Nemala iného vysvetlenia. Pri dverách sa obzrela. A vidiac ho za sebou, rýchlo otvo-

řila dvere — chcejúc sa dostať dnu a zamknúc za sebou,
— ale Rols odtisol dvere a vstúpil dnu.

— Prepáçte! — ospravedlnil sa a ťiadal vysvetlenie.

Ustúpila zdesená až k oknu. Každý jeho pohyb sledovala
s napätím. Zavrel dvere.

— Prosím, odíd'te! — zvolala.

Bol v rozpakoch. Chvíľu stál bezradne, ako by nevedel,
ço povedať, ako by jej ťiadosť bola nieçím nepochopiteľ-
ným.

— Nepovedal som vám, drahá, ťe v priateľskej dôvere
môžete sa na mňa obrátiť so všetkým? I s tým, ço sa vás
tak dotklo. Ste úplne vyvrátená z duševnej rovnováhy,
a keby som si tým nebol istý, uisťujem vás, vykonal by
som vašu ťiadosť a odišiel by som. Ale takto — nemôžem
vás nechať. Povedzte predsa, ço sa stalo!

Nemal veľké neforemné zuby. Ani zježen é vlasy. Nemal
na sebe nič, ço by charakterizovalo zloçinca. Bol taký, ako
ho poznaľa, s podivnou tvrdosťou v tvári a tento raz —
s veľkým otáznikom v oçiach.

Mlçala.

— Ani neviete, ako ma ničí vaše mlçanie! — zvolal.
— Tak som si prial vidieť vás vždy šťastnú a teraz... Ak
som azda ja tomu na vine... Nechcem byť dotieravý.
Nechcem, skutoçne nie. Povedzte slovo a nikdy viac sa
nestretneme. Dnes vystúpim tu a zajtra budem už na
ceste... Vravte predsa! Vaše mlçanie má byť odpoveďou?

Jeho slová pretkan é úçasťou vryly sa do jej vnútra.
A rozochvievaly ju celú do hĺbky duše. Ço mu povedať?
Ako mu vysvetliť?

Výraz jej tváre náhle zmäkol a precitlivel. V tomto
rozhodujúcom okamžiku stala sa z nej opäť ťena, vediaça

milovať nežištne a z lásky odpúšťať. Videla v ňom opäť muža svojich dievčenských snov, o ktorom verila všetko najlepšie.

Možno, sen by bol vyplnený, keby nebolo tých chmúrnych neistôt, opriadajúcich jeho osobu. A to je už skutočnosť. To už nie sú dohady o zločine. To je skutočnosť, na ktorej nemožno nič meniť, ktorú nemožno obísť ani v najväčšej láske...

Skutočnosť sa musí prijať taká, aká je. Musí sa chytiť do rúk, a ak chce ísť ďalej, musí sa vedieť prebiť cez ňu, musí vedieť, kde a ako, až do konečného víťazstva.

Ale čo sa dá urobiť na jeho strane? Čo? Útek? Kam? — Kam nesiaha ruka spravodlivosti? A čo ona? S ním? Šialenstvo! Vidí ho predsa vinného! Nenachodí nič, čo by ho ospravedlňovalo. Nič, zhola nič!

A tu v tejto skutočnosti strácala sa v jej očiach jeho pravá mužskosť, ktorú si vysnila, vybájila, v ktorej šlachetnosti keby žil, vedela by odpúšťať, bezmedzne dôverovať a žiť oddane, verne až do smrti...

Smutne poznamenal:

— Naše priateľstvo, ako vidím, dostalo trhlinu! Cítim to. A najhoršie, že neviem príčinu tohto náhleho rozvratu. Vysvetlite mi to, prosím!?

— Vy máte slovo! — odvetila.

— Ja? — užasol.

— Áno, vy! Naše priateľstvo prežíva rozvrat — z neúprimnosti!

Nemohla ďalej vydržať jeho pohľad. Klesla do kresla a rozplakala sa ako dieťa, ktorému vzali najmilšiu hračku. Cítila, hoci nevidela, že pristupuje k nej, v tóni videla zdvihnúť ruku, čoho sa preľakla... Pod každým zdvihnu-

tím ućupila zľakane hlavu medzi pleciami, čakajúc úder. A bolo to len nežné hladenie po vlasoch.

— Prečo sa ma bojíte? — spýtal sa jej. — Prečo sa chvejete? Veď ste mi všetkým. Celým mojím životom! Všetkým! Sme ako veľké deti... Klamali sme sa... —
— Klamali sme sa slovami priateľstva...

Prisvedčila.

— Klamali sme sami seba, Elena drahá! Našu veľkú, úprimnú lásku sme nazývali — priateľstvom!

Až sa zachvela, keď to počula. Nemala však sily upraviť ho, povedať mu, že nemyslela neúprimnosťou to, čo myslel on, ale celkom iné, hoci i v tomto jeho tvrdení bol kus veľkej pravdy.

— Milujem vás! Ste mi všetkým! Všetkým, čo mi život dal... Staňte sa mojou navždy! Kým som vás nepoznal, nemal som bytosti, ktorá by mi rozumela a vo svojom opustení, blúdiac, všade oslavovaný, zachytil som váš hlas... A od toho okamžiku mal pre mňa život cenu! Cítil som všade vaše bytie, i keď sme si boli vzájomne neznámi a vzdialení!...

Jeho precitlivený hlas zmenil ju celú. Nenašla sily na odpor. Búrilo sa chvíľami čosi v nej, len vykriknúť: ľužete! Možno, stačilo by to! Ale nevykrikla. Jeho slová sa dotýkaly jej citov ako prsty klávesníc klavíru. Odpovedala:

— Ste mi tiež všetkým... Tiež som bola samotná.

— Moja drahá Elena! — zašeptal vrúcne a bozkával jej líca, ústa, čelo a vlasy...

Všetko, čo predchádzalo, zdalo sa jej vzdialené, čo nemôže byť prekážkou jej veľkej lásky a oddanosti.

Vyrástlo v nej úžasné odhodlanie. Odvrátila máličko hlavu a dívajúc sa do jeho očí, zašepkala:

— Ale teraz buď otvorený! Povedz všetko, vrav o tom, čo ťa trápi. Prosím, povedz, povedz všetko, čo ťa trápi a trýzni. Veď som si vedomá, že i slávni ľudia majú svoje ťažkosti a starosti. Ani trochu sa neodlišujú od iných. Sú len určení viac dať. Vrav, prosím ťa, o tom, čo súvisí s tebou, s Jeanettou, s jej životom... S tvojím osudom... Vrav, prosím ťa, povedz — je v tom zločin??

Videla v jeho očiach užaslosť a zdeprimovanie. Zahľadely sa do prázdna, ako by sa chcely vyhnúť tejto otázke.

Po chvíľke povedal:

— Ty vieš niečo o tom?

— Prečo to vyhýbanie? Prečo? — zvolala utrápene. — Povedz, je v tom zločin? Odpovedz, prosím, prosím..., prosím! — žiadala úpenlivo.

— Áno, je v tom zločin! — prikývol.

Prenikavo vykrikla hrôzou.

Tvár si zakryla rukami.

— Elena! Elena! Prosím, vzmuž sa! Neboj sa! Chcel som ti to už dávno povedať, ale nechcel som tvoju čistú myseľ zafažiť týmto slovom: zločin! Od tej chvíle, ako sa ma to akosi dotklo, som polovičatý: slúžim umeniu, i tomu... tomu zločinu... v myšlienkach. A nemôžem sa toho vôbec zbaviť. Trpím preto veľmi. Hovoril som ti o manželstve mojej sestry Jeanetty... Jej muž, Elen drahá, je človek veľmi dobrodružnej povahy. Je bezcitný a dychtí po mamone. Je ako šelma. Tá po krvi, on za peniazmi túži... Odváža sa všetkého...

Prudko zdvihla hlavu.

— A ty? ... — a na jazyku mala: pomáhaš mu?

— Ja... ja sa na to dívam... a mlčím. Pre ňu! Pre Jeanettu! Jej muž, drahá Elena, je...

— ...ženou v čiernom? — skríkla dute.

— Ženou v čiernom? — začudoval sa tejto jej otázke. — Zavrtel hlavou. — Nie. — V jeho pohľade bolo udivenie.

— Nie je ženou v čiernom?... — užasla.

— Nie.

— A čím teda... — zvolala tlmene.

— Jej muž je medzinárodným obchodníkom a pašovateľom omamných jedov v celej Európe...

— Medzinárodným... obchodníkom... omamnými jedmi... a... Ale ty, čo ty... čo ty máš s tým spoločného? — zvolala netrzeplivo.

— Ja? Nič. Len to mlčanie.

— Vravel si však o zločine.

— Áno, drahá! — povedal jej. — Máš pravdu. Je to zločin. Či poznáš väčší zločin ako tento? Ničiť ľudské zdravie s vedomím, že ho ničíš? To je zločin! A Jeanetta trpne so dňa na deň. Žije v ustavičnom strachu o neho. Jej láska k nemu je mi niečím nepochopiteľným. Lipne na ňom. Jej život visí na jeho živote. Keď zahynie on — zahynie aj ona. Viem to iste. Zabije ju to. Ona trpne a ja tiež. Trpnem a strachujem sa o ňu... Je mi jej ľúto... Veď je to moja sestra. Jedného dňa čakám, že ju nájdem v kabíne mŕtvu... A takto, keď žije, vidím ju zomierať pomaly, ale iste... Jej život v trápení zhasína, medzi tými luxusnými stenami prepychovej jachty, nesúcej hrde jej meno: JEANETTA! Život, drahá Elena, je niekedy ťažký, priam neznesiteľný, i v tom — prepychu. To je všetko, čo som ti chcel povedať.

Mlčala. Dlhú chvíľu sa ani len neodvážila zdvihnúť hlavu. Len teraz si uvedomovala istú nejasnosť. Zprvu ju miatly jeho slová, všetko zdalo sa jej černejšie a složitejšie.

— Spôsobil som ti tým starosť? — spýtal sa jej ohľaduplne.

Usmiala sa. S akýmsi polomŕtvym šťastím na perách a s dobrotivým výrazom v očiach. Položila ruku na jeho.

— Tvoje starosti sú mojimi starosťami, — povedala teplo. — V spoločnom vedomí budeme ich znášať ľahšie!

— Áno, duša! — povedal jej. — Máš pravdu. Ak chceme spoločne žiť, musíme vedieť jeden o druhom všetko, aby sme premlčaním nestratili k sebe vzájomnú úctu a dôveru. Dôveru a úctu! — podotkol jej.

— Áno, dôveru a úctu! — šepkaly jej pery.

Vzal jej hlavu do svojich dlaní a pobožkal ju dlho na pery.

— Musím už ísť. Dnes vystúpim. Prídeš?

— Vieš, že prídem!

Položil na stôl dva lísky do lôže.

— Pre teba a pre tvoju priateľku, — povedal a prv, ako mohla niečo povedať, odišiel.

Utekala ku dverám.

V sluchu jej hučalo: Pre teba a pre tvoju priateľku.

Prečo to povedal?

Cítila, že predsa je tu ešte čosi, čo treba vyjasniť. Ale slová: Dôvera a úcta, zbavily ju akejsi zodpovednosti a neistoty.

Spamätala sa.

Dôvera a úcta!

Skúša jej dôveru? Niečo v tom je. Áno, niečo. Skúška! — mienila. Ako inak si to mala vysvetliť?

Zrazu sa jej zdal celý svet plný vône a hýrivých farieb, svet jari, krásy, svet šťastia! Život videla ako smiešaninu nádherných, ľúbezných kvetov. Všetko podozrenie voči nemu zahnala bezmedzná dôvera a láska. Len čistú lásku a dôveru cítila k nemu.

A chvíľkami, keď sa hlbšie zamyslela, cítila zjavnú medzeru, ktorá nastala po jeho vysvetlení. Úmyselne sa jej nedotýkala, majúc na pamäti jeho slová: Musíme vedieť jeden o druhom všetko, aby sme premlčaním nestratili úctu a dôveru k sebe.

Chytró sa začala obliekať. Chcela sa dnes skvieť v celej svojej kráse, čo nebolo nič divného. Bola predsa len ženou.

XVII.

Bratislavské Národné divadlo sa ligotalo v žiari oslňujúcich svetiel, predstavujúc sa nespočetnému obecenstvu v celej svojej sláve a nádhere . . .

Priechodom divadla sa tiesnil zástup ľudí.

Vystúpenie slávneho dramatického umelca Róberta Rolso bolo považované za najväčšiu udalosť sezóny. Veď meno Rolsovo sa tak ľahko neobjaví v mohutnom osvetlení nad vchodom Národného divadla!

Obecenstvo bolo smiešané. Mnohí hostia prišli z blízkej Viedne i z Budapešti.

A krásne dámy s jemne napúdrovanými tváričkami a s načervenenými perami sa ľúbezne usmievaly po bokoch svojich spoločníkov, rozopínaly nachytro kabáty a kožušiny, odhaľujúc tak svoje nádherné toalety. To už patrí ku každej slávnej udalosti. A to samozrejme tiež láka! Inak, kto vie, či pre mnohých nevyznelo by to všetko na prázdno . . .

Hľadište bolo preplnené. V lôžach sedeli význační hostia kultúrneho i politického života. Vzduch sa pomaly presycoval voňavkami najrôznejšieho druhu a akosti . . . A Elena, sediac v lôži, pod dojmom tohto slávnostného ve-

čera nemohla ani veriť, že všetka tá sláva a nádhera je pripravená pre muža, ktorý jej skrížil cestu a ponúkol svoje meno . . .

Všetky miesta boly obsadené — až na jedno — pri Elene, určené pre Luciu. Elena mimovoľne, i keď sa nedívala na prázdnu stoličku vedľa seba, cítila jej opustenosť. Stolička bola nemým výkričníkom všetkého, čo predchádzalo . . . Bola to skutočnosť? Či to bol sen? . . .

Nemohla sa sústrediť ani na hudbu orchestra. Nevnímala nič, myseľ sa dotýkala tisícmi myšlienkami prázdnej stoličky vedľa nej. Paľba myšlienok, podkopávajúca jej dôveru, vzrastala a všetko sa v nej kolísalo . . . Prázdna stolička bola tieňom toho, čo sa sbehlo. Volala po pomoci.

Čo vykonala v prospech Lucie? — spýtal sa jej podvedomý hlas. — Čo vykonala v prospech Ilonky? Nič. Zhola nič! Či Luciin list bol len na to dobrý, oddať sa ustavične dohadom a aby vždy len kolísala a napokon uverila pod tlakom úprimne, láskavo a mätko znejúcich slov, že nie je schopný zločinu?

Či rukavica, ktorú našiel chlapec z ulice v prístave, nie je dostatočným potvrdením jeho viny? Ruky, jeho myseľ, on celý je spoluúčastníkom. — Svoje nadanie, svoje ume-
nie v maskovaní využíva k zločinom . . .

Tlak myšlienok vzrastal.

Rols bol na javisku, ale ona nič nevnímala z hry. Bolo jej hrozne ťažko sa dívať sa na neho pri vedomí jeho súkromného života, o ktorom myslela, že ho prehliadla . . .

*

Prešla chodbou. A tu ju zastihol Rols. Ako sa jej zdalo, prvým pohľadom v chaose myšlienok a dohadov tušil jej nevôľu a zdeprimovanosť.

— Trápi Ťa niečo? — spýtal sa jej.

Nenachodila slov na túto otázku. Pochopil však razom jej nevôľu, prikývol s porozumením:

— Je v tom neprítomnosť slečny Selickej! Chápem Ťa! Po predstavení si o tom pohovoríme! Musíme ísť na políciu, musíme, duša! Nerád by som bol, aby si mala preto nepríjemnosti. Spoliehaš sa na mňa, áno?

Prikývla.

— Snáď bude tak lepšie.

— Buď spokojná! Do videnia! Musím už ísť!

Odišiel a ona hneď cítila uľahčenie.

*

Motor auta monotónne hučal...

Elena s Rolsom odchádzali rýchlo z divadla. Cieľ cesty bolo Policajné riaditeľstvo. Rols trval na tom. Musia ísť. Musia! Mlčali. Obaja sa oddávali myšlienkam, hľadajúc príčinu záhadných vecí, v ktorých sa nenazdajky ocitli. Ona sa tak dohadovala.

Vzdychla s akousi rezignovanosťou a pohľadom sa dotkla jeho rukavíc. Mal iné.

— Stratil si vari rukavice od Jeanetty? ... — nadhodila nenápadne. A uvažovala. Rukavica! Aká nepatrná súčiastka módy a potreby. Rukavice — aké smiešne meno! Aká haraburda s piatimi strapcami; jeden kratší, druhý dlhší; jeden hrubší, druhý tenší. Vôbec, vec na zasmiate a na podivenie. Ako len môžu ľudia také veci na rukách vláčiť!

A predsa, táto nepatrná vecička ako môže skrížiť plány, myšlienky!

— Stratil som jednu, — povedal.

— Skutočne?

Temer sa jej zastavil dych.

Prisvedčil. Mlčky prikývol hlavou.

— Ja som ti ju však našla.

A podala mu ju.

Kabelka sa zatvorila. Ale Elena zachytila v jej zrkadle jeho užaslý pohľad, ktorý vyslal k nej v tomto okamihu. Privrela máličko oči.

— To je zaujímavé, — povedal. — A kde si ju našla?

— V chodbe, — zacigánila nevinne.

— V chodbe?

Prisvedčila.

— Rada by som sa ťa spýtala na niečo. Povedz, ako Jeanetta prijala pravdu o svojom mužovi? Nestratila k nemu dôveru a úctu? Povedal si predsa, že základ šťastného manželstva je bezmedzná dôvera a úcta. Ako je to teda u nej?

— V jadre nie je zlý. Podľahol svojej dobrodružnej povahe a zlej spoločnosti. Ostatne, priznávam sa, že o tom som ani tak veľmi nerozmýšľal... — ukončil zamyslene a prezeral rukavicu. Čo mu je divné? Čosi snáď nesúhlasí? Ale mlčal. Ona podotkla s trpkou príchuťou:

— Ja by som to neprežila...

— Čo?

— ...keby si napríklad ty... odokryl druhý svoj život... Ja... Ja... — hlas sa jej zachvel. Umĺkla a pozrela sa oknom.

Prudko zabrzdil.

— Povedz, ako si prišla na túto myšlienku?! — začal v údive.

Nevedela chytro, čo povedať. Aby zakryla svoje rozpaky, rozhovorila sa radšej o Jeanette a o jej veľkej láske.

— Áno, miluje ho nesmierne. Ale teraz nechajme to. Ide mi predovšetkým o Ilonku Selickú... Vidím na tvojej tvári, že ťa to deprimuje.

V očiach mala slzy.

— K Ilonke Selickej musel by si pribrať aj — slečnu Weinfurterovú! Či si nevidel, že som bola v divadle sama? Sotva pustil voz, znovu zabrdil.

— Čože? — zvolal tlmene.

Hral komédiu?

V tomto okamihu to zavrhla. Ten jeho výkrik bol skutočne výkrikom človeka ozaj prekvapeného. Ale veď bol umelcom... A umelcovi jeho druhu nie je to ťažko dokázať...

Podala mu mlčky dopis od ženy v čiernom, v ktorom jej táto oznámila, že sa zmocnila Lucie. Prečítal. Oči s neho nespustila. Potom složil list a pustil stroj.

Mlčal. Dlhú chvíľu mlčal. Potom, práve keď došli k Policajnému riaditeľstvu, obrátil volantom a vracal sa do hotela.

— Vrátime sa do hotela, — povedal.

Elena toto jeho rozhodnutie prijala so smiešanými pocitmi. Bolo jej nepochopiteľné. Mlčali. Neskôršie sa dotkol jej hlavy a privinul ju nežne k sebe.

— Buď spokojná, — povedal jej. — Vec zariadim iným spôsobom.

— Iným? — žasla.

Nerozumela tomuto rozhodnutiu. Čo zamýšľa?

— Dôveruješ mi? — zaznel v tom jeho hlas.

Prikývla a usmiala sa trpkou cez slzy.

— Nič sa neboj, — povedal jej potom, keď voz zastal pred hotelom a obaja vystúpili. Rozlúčil sa s ňou v hale.

— Zajtra ráno buď hore o šiestej, áno? Budem ťa tu čakať. Šli by sme sa prejsť. Súhlasíš?

— Veľmi rada.

Chcela sa ho spýtať na ďalšie. Čo zamýšľa. Ale prv, ako mohla položiť otázku, obrátil sa a odchádzal.

Potom začala vystupovať hore schodišťom...

Temer bezmyšlienkovite otvorila dvere svojej izby. Už nemohla na nič myslieť. Udalosti sa rútily závratným tempom. V izbe ju čakalo veľké prekvapenie: Plný kôš čerstvých červených ruží. V nich našla navštívenku, na ktorej bolo napísané: Mojej najdrahšej snúbenke, Róbert Rols.

Bozkávala ruže v šťastnom opojení. Dýchaly sviežosťou a vyžiarovaly hlbokú, čistú vôňu. Bozkávala ich rad-radom v radostnom dojatí, až sa jej v očiach zaskvely slzy, podobné kvapkám čistej rosy...

XVIII.

Ráno sa Bratislava obliekla do snehového rúcha. Okolo polnoci začalo husto snežiť, nad ránom sa však vyjasnilo a začalo mrznúť. Dróty elektrického vedenia a stromy v parku ovenčila inoväť. Na oknách mráz namaľoval obrázky. Zem sa iskrila inoväťou, ako by bola posiatá drobnými sklíčkami.

Pod nohami vržďal sneh, robiac vianočnú náladu.

A v tejto nálade vyšli Elena s Rolsom do ulíc ešte pred šiestou hodinnou rannou. Zavesení do seba kráčali pomaly v tomto rannom nedeľnom tichu.

Dlho mlčali.

— Ďakujem ti za ruže! — povedala Elena.

Odpoveďou bolo nežné stisnutie ruky. A milé slová:

— Vezmeme sa ešte pred vianočnými sviatkami. Súhlasíš? — a nečakajúc na jej odpoveď, pokračoval: — Ozdobíme si stromček. Mám ho rád! Štedrý večer a Vianoce vôbec trávili by sme vždy na našom milom Slovensku. Mám rád tvoju — našu vlasť! I keď som bol od nej vzdialený! Okolnosti ma prinútily hľadať si životnú možnosť v inej zemi, ale zato krajinu svojej matky som nikdy neprestal milovať. Bol som opojený tou sviatočnou náladou v predvečer Štedrého dňa.

Počúvala ho šťastná. Jeho slová dýchaly teplom a rodným šťastím, čomu sa tešila v blaženom vedomí nastávajúceho ženinho úkolu. Sen dievčenských rokov začínal sa plniť.

— Máš radosť z rukavíc, však! — povedala usmievavo, keď sa jej pohľad dotkol jeho rúk, na ktorých mal rukavice od Jeanetty...

— Ah! Skutočne! Aby som nezabudol povedať! Tá rukavica, ktorú si mi dala — nie je moja.

Temer sa jej zastavil dych.

— Nie? — spýtala sa. — A či by mohla byť?

— Neviem. Som sám zvedavý, komu patrí, lebo je podobná mojej, ešte i značku výrobnéj firmy má tú istú, ako moja.

— A kde si našiel svoju?

— V aute. Bol som totiž predminulej noci autom vo Viedni. Očakával ma tam zástupca riaditeľa „Amsterdamskeho divadla“ na podpis smluvy. Cestou som riadil voz bez rukavíc — a jedna z nich, ako ležaly na sedadle, spadla do tašky... Dnes ráno som ju našiel... Ale to je vedľajšie... Rukavicu som dal vrátnikovi, iste sa niekto o ňu prihlási.

— Ty si bol vo Viedni?... — spýtala sa. — Ja som myslela, že si u Jeanetty...

— Bola si potom ešte vonku?

— Veď som celú noc nespala... Chuderka Ilonka a Lucia... ale... oh... Oh! Pozri! Veď jachta Jeanetta je opäť v prístave! — zvolala vtom náhle.

— Skutočne! — prisvedčil natešený jej radosťou.

— Pôjdeme k Jeanette?

— Pôjdeme. Najprv sa však vrátíme do hotela.

Vôbec nepremýšľala, prečo do hotela. Len keď vstúpila do haly a keď jej vrátnik odovzdal odkaz, že slečna Weinfurtová sa už vrátila, pochopila. Obrátila sa zvedavo k Rolsovi.

— Choď hore k nej, — povedal. — Počkám ťa v salónku. Do videnia!

Temer nedýchajúc vstúpila do Luciinej izby. Obidve priateľky ju čakaly. Ilonka Selická stála u okna.

Zadychčaná ostala prekvapená stáť pri dverách. Nevedela čo povedať.

— Elena! — zvolala Lucia. — Žena v čiernom vravela pravdu.

— Vrav, prosím ťa, vrav všetko!

Ilonka Selická jej odvetila miesto Lucie:

— Je práve sedem hodín. Choď do svojej izby, tam ťa očkáva — žena v čiernom... Od nej dostaneš patričné vysvetlenie. My sme viazané čestným slovom — k mlčaniam.

— Prečo to tajnostkárstvo? — zvolala. — Prečo? Viem, kto je ženou v čiernom, viem všetko!

— Teda len choď, Elena! — povedala Ilona.

Chcela ešte odo dverí čosi povedať. Ale rozmyslela si to. S úsmevom na tvári sa obrátila na odchod.

— Nech je už v tom čokoľvek. Ja už neznesiem ďalšiu neistotu. Váš návrat vraví však dosť jasne. Preto — skutočne nemôžete mi nič povedať?

— Nič.

Obrátila sa bez slova a vyšla. Ku dverám svojej izby kráčala rýchlymi krokmi. Stisla kľučku dverí a vstúpila. V chodbe bolo však prítmie. Chcela vstúpiť do izby, avšak tá bola zamknutá — zdnuky.

— Tu Elena! — ohlásila sa.

Z vnútra zahrkotal kľúč a dvere izby sa otvorily. Elena vstúpila z predizby dnu . . . Rolety boly stiahnuté a — žena v čiernom stála opodiaľ, pri okne . . .

Pohľadom prešla po jej postave. Čierny huňatý kabát bol jej dostatočne známy. A oblek, ktorého čiastka nohavic vyzerala zpod kabáta, tiež.

— Moja spoveď, slečna Dvenská, vysvetlí vám príčinu všetkého, — začala maskovaná žena v čiernom. Elena konštatovala majstrovské zmenenie hlasu. — Dnešným dňom končí sa moja činnosť, — pokračovala žena v čiernom. — Pred rokom soznámil som sa so ženou, ktorú som nesmierne miloval . . .

Elena smrteľne zbledla.

— Žena, o ktorej som sa zmienil, slečna Dvenská, bola mi všetkým! Bola mojím životom. Miloval som ju nado všetko! Bola však vášnivou morfinistkou. Zomierala pred mojimi očami a ja som nemal tušenia o príčine . . . Až keď jed v nej vykonal svoje zhubné dielo, vtedy som poznal skutočnú pravdu . . . Vtedy som poznal príčinu! Bol som zúfalý! Môj život prestal byť životom. V zúfalstve siahol som po zbrani, avšak šťastnou náhodou zbraň zlyhala a tak som neukončil svoj život, Bohom mi daný . . .

Po čase som si uvedomil jasnejšie svoj nastávajúci cieľ. Vzrypela vo mne krv pomsty. Chcel som sa pomstiť zlodejom, ktorí kradnú vedome zdravie, ktorí ničia zdravie ľudí, len aby na takýchto živých mŕtvolách zarobili, aby mali státisícové, ba miliónové zisky . . .

Mám na mysli podludníkov opiového tovaru: morfia, opia, kokainu . . . Proti týmto ľuďom smerovala moja pomsta. V nej som videl smysel svojho života. Zničiť túto

bandu ľudských upírov, otravujúcich ľudskú krv, ľudský organizmus. Vzrástlo vo mne rozhodnutie: Zničiť ich!

V tejto svojej snahe som zistil najväčšieho dodavateľa omamného tovaru pod číslom 77.

Meno, bohužiaľ, nebolo mi známe. Pátral som ďalej, vystavujúc sa všemožnému nebezpečenstvu, až bola moja snaha korunovaná zdarom. Pod číslom 77 skrýval sa môj — priateľ! Tento človek pochádzal z najprednejšej rodiny, bol vážnym priemyselníkom... Blízko neho som bol v minulosti denne niekoľko ráz. Ale kto by v ňom bol hľadal takého zločinca? Takého otravovateľa ľudských životov?

Moje rozhodnutie táto skutočnosť neovplyvnila. Hoci bol mojím dobrým priateľom od mladosti, on zničil život mojej nastávajúcej ženy, a tým zničil môj život. Preto som bol bezohľadný.

Povedal som mu všetko. Odkryl som svoju tvár, svoju hru. Uhýbal sa všemožne. Ale vidiac moju neústupčivosť, v svojej prehnanosti snoval plán — odstrániť ma spôsobom čo možno najnenápadnejším! Preto mi povedal: Tvoja žiadosť, vzdať sa obchodov s omamnými jedmi, naráža na ťažkosti...

Tieto ťažkosti som neuznal, opierajúc sa o dobrú vôľu človeka. Odmietol som akýkoľvek kompromis. Nato v svojej lakomosti a prehnanosti, ponúkol mi „čestný“ boj: Keď vykonám istú žiadosť, splní on žiadosť moju, čím by sme boli vyrovnaní.

Súhlasil som, berúc ohľad na jeho ženu... Vopred ma však zaviazal čestným slovom splniť úlohu. A preto, že moja česť je mi nadovšetko cenná, prijal som tento

boj. Podmienkou bolo násilne odvliecť dve dievčatá z Bratislavy do Budapešti...

Bezpochyby sledoval tým cieľ, uvrhnúť ma do podozrenia.

Snoval plán, odstrániť ma za každú cenu. Chcel sa ma zbaviť, ale ja, keď som mal pred sebou jeho žiadosť, neuhol som, ale upozornil som ho na svoje členstvo v Spoločnosti pre boj proti omamným jedom... Predseda tejto spoločnosti mal zapečatený list odo mňa, v ktorom bolo udané meno môjho priateľa, ak by som do troch dní neoznámil, že žijem...

Videl, že prehral. Chcel vziať všetko späť, ale len preto, aby zachránil dvesto tisíc korún. Túto sumu som si totiž vyžiadal od neho vopred pre dievčatá ako odmenu za utrpený strach. Preto jeho cúvnutie som — odmietol. Vykonal som jeho žiadosť a súčasne som ho prinútil vzdať sa desaťmiliónového vkladu v Lisabonskej banke v prospech fondu Spoločnosti pre boj proti obchodom s omamnými jedmi a v prospech postavenia liečebného pavilónu pre ľudí oddaných ópiovej vášni.

Toto, slečna Dvenská, je zhruba narysovaná príčina toho všetkého, prečo sa to dialo. Týmto vám chcem objasniť príčinu všetkého. Teraz dovoľte, aby som sa mohol vzdialiť, lebo chcem zostať naďalej neznámy...

— To nie je možné, — zvolala Elena. — Vaša tajnosť nie je pre mňa tajnosťou. Poznám vás... — povedala hlasom sklúčeným.

Domnelá žena v čiernom sebou trhla.

— Skutočne? To by som pochyboval.

— Ako by som vás nepoznala, — a toto čo je? ... — a predložila pred domnelú ženu v čiernom tabatierku

s cigaretami R. R. — Tabatierka vám vypadla z vrečka kabáta v deň vášho — útoku na mňa pod hradom... Je vaša, vezmite si ju.

Nastalo trapné ticho.

— Róbert! — zašepkala mäkko a dojate. — Prosím, daj dolu masku, daj dolu parochňu... Si skutočne majstrom v premaskovaní... Si majstrom svojho povolania.

— Oh! — zaúpela domnelá žena v čiernom. — To je horšie, ako som si predstavoval.

A začala sa sobliekať...

Kabát bol dolu...

Potom šla k umývadlu... Elene bol tak dobre známy ten jeho oblek s pásikmi... Parochňa... dolu... farba z tvári... a domnelá žena v čiernom sa obrátila. Elena prekvapene skríkla:

— Oh! To ste vy? Vy pán Yonc??

Peter Yonc, tajomník Róberta Rolsa prisvedčil.

— Áno, to som ja. Prosím však ticho o tom! Veľmi by ma mrzelo, keby Róbert len niečo tušil... Chápem vaše podozrenie... Považovali ste ma za neho... Boly k tomu zjavné dôvody, o ktorých som netušil... Tabatierka... Kabát, ktorý používal pri hre a niekedy ho aj nosil... Chápem vás a neobviňujem z neústupčivosti... Pochopte však môj cieľ: zostať aj naďalej neznámym. Najmä pred ním. Vie snáď niečo o tom? Tuší niečo?

— Som úplne neschopná uvažovať, — priznala sa Elena. — Nechápem, ako som sa mohla držať tejto fixnej myšlienky, ale predsa — okolnosti nasvedčovaly na jeho dvojakú hru.

— Prosím, sľúbte mi, že budete mlčať, — zaprosil.

— To vám sľubujem! — povedala.

— Ďakujem. Choďte teraz k nemu. Ja za ten čas prejdem do svojej izby a zahladím náhodilé stopy...

— Idem. Želám vám v ďalšom boji mnoho úspechu! — a podala mu ruku.

— Ešte niečo, slečna Dvenská: Keď ste našli tabatierku, nenašli ste náhodou aj — rukavicu?

— Ba áno! Vyžiadajte si ju u vrátnika!

Usmiala sa.

— Ďakujem!

Vykĺzla z izby.

*

Róbert Rols stál pri okne a fajčil cigaretu, keď vstúpila do jeho izby. Obrátil sa a vidiac ju, poponáhľal sa jej v ústrety.

— Všetko v poriadku, duša? — spýtal sa jej vážne.

Padla mu do náručia.

— Všetko! Všetko!

— Ale, prečo plačeš? — čudoval sa.

— Šťastím! Veľkým šťastím! Radosťou! — šepkala. — V tejto chvíli cítim sa najšťastnejšou ženou na svete.

Privinul ju tesnejšie k sebe a po malej chvíli povedal jej dôležite a tajomne:

— Poviem ti malé tajomstvo:

V akomsi tušení, zdvihla máličko hlavu.

— Aké?

V nasledujúcom okamihu sa rozhovoril:

— Tá rukavica, ktorú si našla, patrila Petrovi. Vieš, máme všetko rovnaké; obleky, kabáty, viazanky, i rukavice... Keď kupuje Jeanetta niečo pre mňa — samozrejme, kúpi to isté i preňho. To je jej koníček. Výsledok toho je, že sme si podobní? Peter, duša, je najšľachetnejší

muž, akého som poznal v celom svojom živote. Život svoj zasvätil boju proti podludníkom ópiového tovaru. — A za chvíľu sa dozvedela z jeho úst všetko to, čo jej pred chvíľou rozprával Peter Yonc.

— Jeanetta je nevýslovne šťastná! Jej muž, Georg, ujme sa vedenia svojich baní v Španielsku. Začne žiť poctivým životom. Bude kráčať v šľapajách svojho otca... Bude poctivo žiť. Nie na úkor zdravia iných! Človek môže chybiť, je to ľudské, ale keď chybí — môže to i napraviť. A napravil to. Je to — z môjho ohľadu, dostatočné ospravedlnenie.

Pozreli si v tejto najšťastnejšej chvíli do očí. V ich pohľade sa zrkadlilo vzájomné pochopenie. Cítili, že sú si vzájomne blízki, spojení duševnými páskami, opradenými obapolnou láskou, bezhraničnou oddanosťou, dôverou a — úctou, majúcou nevyvratiteľný, hlboký základ poznania a ušľachtilý smysel života.

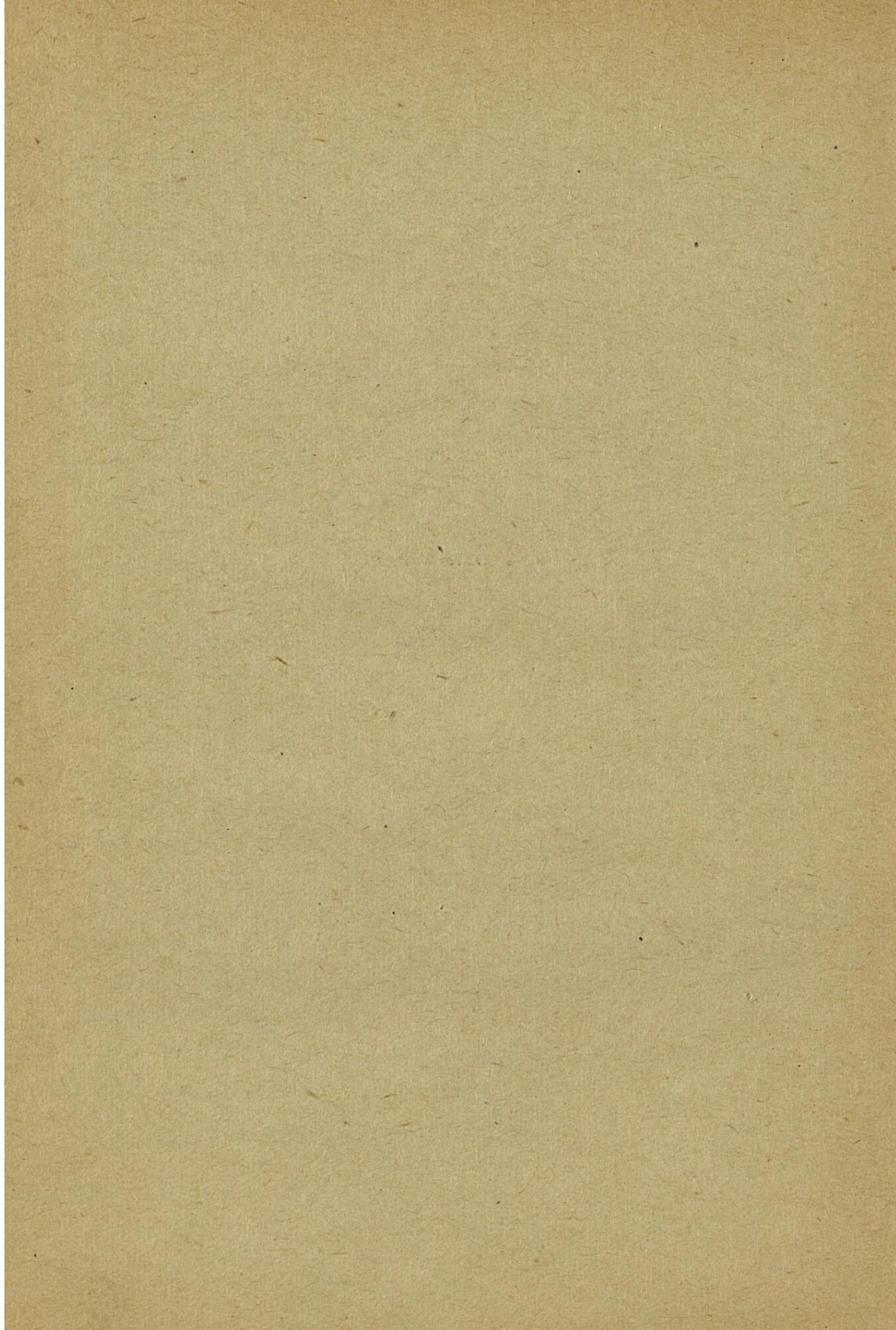
— Petrovi teda ani slovka, áno? — zašepkal pro-sebne. — To všetko zostane našim tajomstvom! Som mu neskonale vďačný! A zaviazaný! Vyslobodil Jeanettu z neistoty a jej muža prinavrátil poctivej práci.

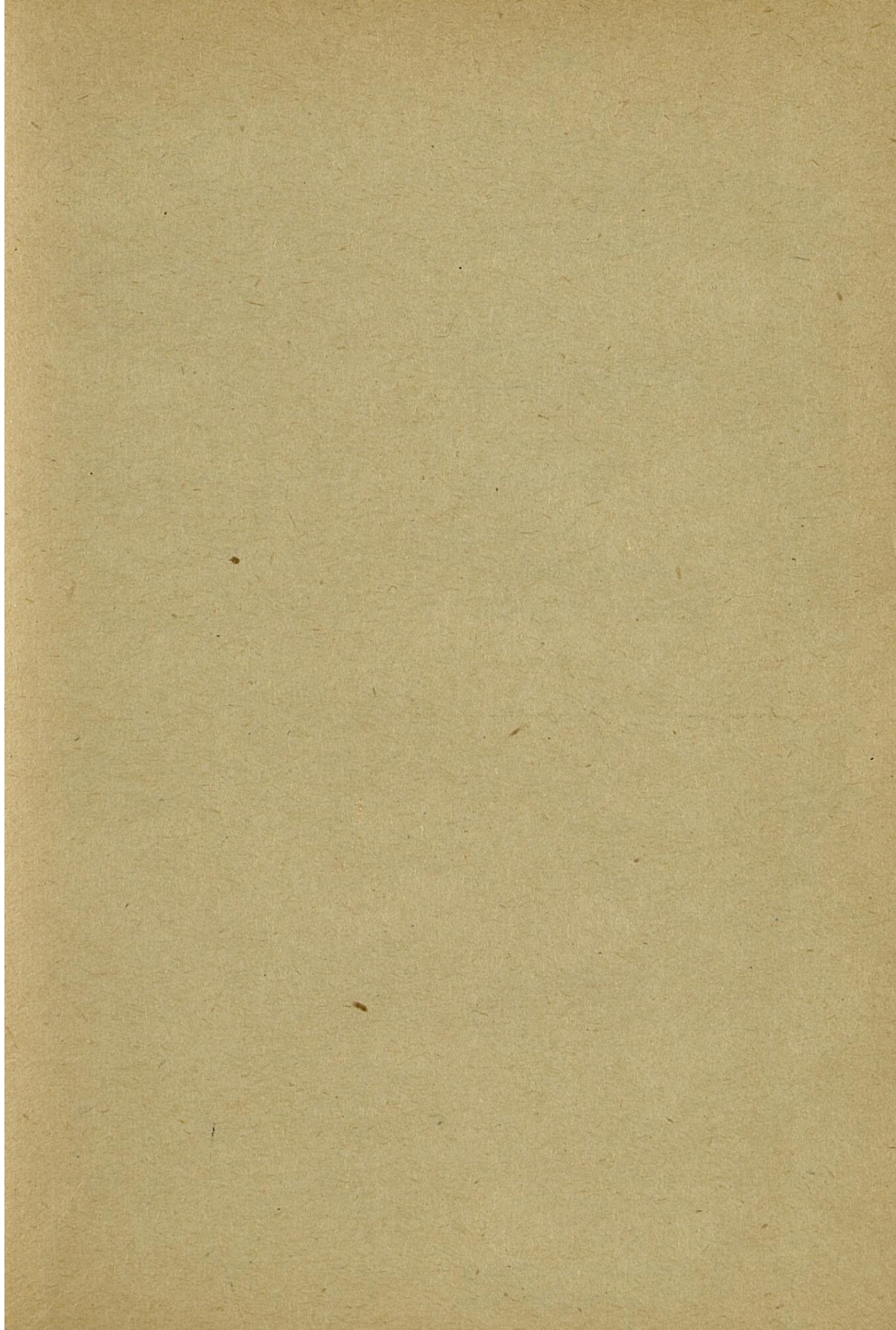
— Budem mlčať! Sľubujem ti to! — zašepkala dojate a v duchu bola rada, že bude môcť dodržať slovo, ktoré dala Petrovi. A to tým ľahšie, keď tajnosť, ktorú mala zamlčať pred svojim nastávajúcim manželom, vlastne pre neho nebola tajnosťou.

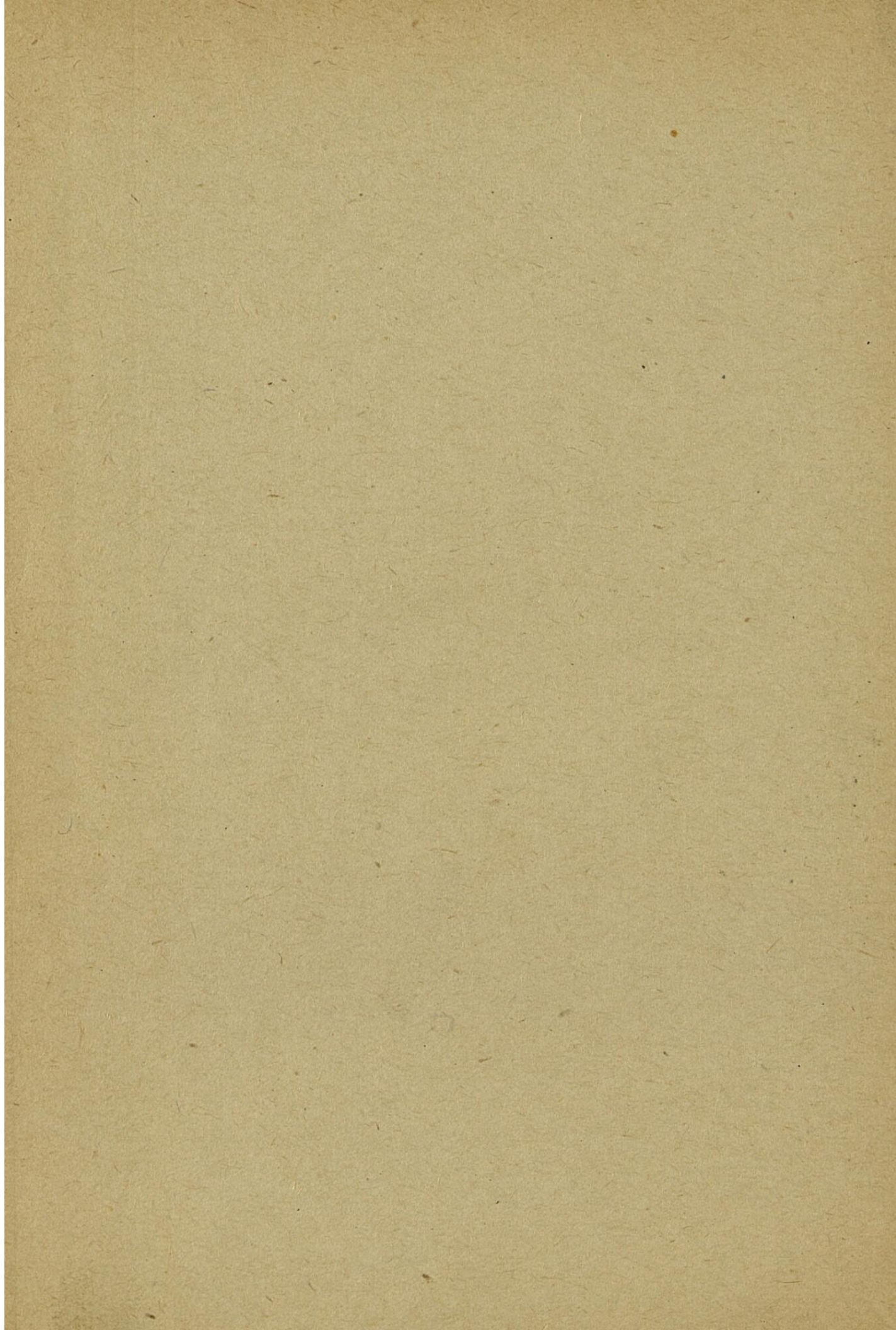
Áno, Elena dodrží slovo: Peter Yonc nesmie vedieť nič o tom, že Róbert to všetko tiež vie!

To bolo a zostalo jej — tajomstvom.

K o n i e c .

Handwritten text, possibly a signature or name, in the center of the page. The text is faint and difficult to decipher, but appears to be written in a cursive or semi-cursive style.

EMKA

Doteraz vyšlo:

Július Detrich:

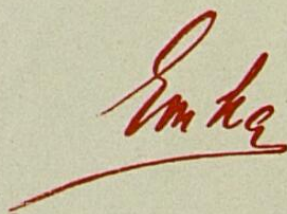
**Minulosť
Gregora TRAMERA**

Jožo Lastič:

Kapitán SEČ

Július Detrich:

**Výstrel v divadle
Aldwych (3. vydanie)**

MALÁ KNIŽNICA

**Dostať v každom
kníhkupectve !**

BRÁNY DO SVETA OTVÁRA
ANGLICKÁ REČ

Vydali sme už dávno hľadaný podrobný

slovník

*slovensko-
anglický*

s výslovnosťou

ktorý Vám bude dobrou a nepostrádateľnou
pomôckou pri učení a zdokonaľovaní sa an-
gličtiny. 640 strán obsahu!

Broš. Kčs 100.—, viaz. Kčs 130.—

Dostať v každom kníhkupectve alebo priamo :

„KORUNA“ nakladateľstvo - vydavateľstvo Ružomberok

